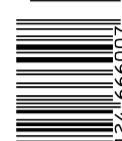

6. septembra 1930

ob 5.43

6, 14, 15

9 771124 666007

Primorski dnevnik

Sesti skupaj, iskati dogovor

DUŠAN UDÖVIČ

Teden, ki je ravnokar milil, nam je z mnogimi znaki nakanjal jesen, ki bo na vsak način »pestra«. Recimo ji tako, da še sami ne kličemo vraga, kajti skrbi bo za vse itak več kot dovolj. V ospredju je skrajna negovost italijanskega političnega scenarija, na katerem prevladuje notranja razklanost vladajoče desnice. Če nekaj, si lahko želimo to, da bi šel rezultat te dinamike v smer razčiščenja. To seveda ne velja le za desnico, ki se ji, kot kaže, približuje zaton Berlusconijevga absolutizma. Velja tudi za levo sredino, levico in nasploh za ves spekter sil možne alternativ, ki doslej ni bil sposoben izkoristiti priložnosti, kljub temu, da mu jih vladavina desne koalicije z lastnim razkrojem ponuja kot na pladnju.

O tem, kakšnim in kolikšnim problemom gre v tem okviru naproti naša skupnost, smo pisali zlasti v zadnjem tednu. Benečija, Rezija, šolstvo, finance, gledališče, društvene dejavnosti in vse drugo. Dodačamo naš dnevnik, cigar finančna perspektiva prav tako ne dopušča mirnega spanca. Jesen je čas, ko se tudi za nas vse zgodisti in dejstvo je, da je ta kaša iz leta v leto gostejša. Kako biti vsemu temu kos je večno in vedno isto vprašanje, zadovoljivega odgovora pa, žal, nima.

Pravzaprav je samo ena pot, ki lahko pelje k rezultatom: sesti skupaj in iskati dogovor, najboljše možne rešitve. Iz izkušenj bi morali vedeti, da boljše poti ni.

ITALIJA - Svarilo predsednika republike Giorgia Napolitana

Evropa nujno potrebuje bolj pogumne politike

V Turinu glasno kontestirali predsednika senata Schifanija

VILENICA 2010 - Včeraj podelili nagrado

Dževad Karahasan, glasnik prepletanja in oplajanja kultur

VILENICA, ŠTANJEL - S podevitvijo nagrade Vilenica 2010 bosanskomu pisatelju Dževadu Karahasanu se je včeraj sklenil 25. mednarodni literarni festival, ki - kot je poudaril včeraj slovenski predsednik Danilo Türk - predstavlja

odprtost slovenskega naroda in slovenske kulture do Evrope in širšega sveta. Nagrada pa so podelili, kot je zapisala v utemeljitvi žirija, kako vse Karahasanovo delo govori o stikanju, medsebojnem prezemanju in oplajanju različnih kultur.

Spored zadnjega festivalskega dne se je sicer pričel z literarno matinejo na gradu v Štanjelu, kjer so avtorju knjige Cefurji raus, Goranu Vojnoviću, podelili kristal Vilenice.

Na 3. strani

NEDELJA, 5. SEPTEMBRA 2010

št. 210 (19.917) leto LXVI.

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zavrž nad Cerknimi, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni »Dobrodo« v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 tiskani »Slovenija« pod Vojskim pri Idriji, do 7. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zasušnjeni Evropi.

TRST - Ul. Montecchi 6 - Tel. 040 7786300, fax 040 772418

GORICA - Ul. Garibaldi 9 - Tel. 0481 533382, fax 0481 532958

ČEDAD - Ul. Ristori 28 - Tel. 0432 731190

Internet: <http://www.primorski.eu/> e-mail: redakcija@primorski.eu

POŠTNINA PLĀCANA V GOTOVIN

Spedizione in abbonamento postale 45% Art 2, comma 20/b, legge 662/96 - Trieste

1,00 € CENA V SLOVENIJI 1,00 €

9 771124 666007

RIM - Evropska unija in vse države članice, vključno z Italijo, potrebujejo pogumne politike, ki bi pripeljali celino iz gospodarske in družbene krize. Tako meni italijanski predsednik Giorgio Napolitano, ki je prepričan, da EU ni na robu zatona, kot pravijo nekateri.

Napolitano je med prvimi obsodil kontestacije na račun predsednika senata Renata Schifanije na prazniku Demokratske stranke v Turinu. Schifani se je soočal s Pierom Fassinom, ko ga je večja skupina ljudi glasno zmerjala z mafijcem in zaščitnikom organiziranega kriminala.

Na 12. strani

Na Dragi 2010 včeraj o koroških Slovencih

Na 2. strani

V Nabrežini in Zgoniku o hitri železnici

Na 4. strani

Gročana: 20. izvedba vaškega praznika

Na 5. strani

V Doberdobu vrsta obnovitvenih del

Na 9. strani

V nesreči v Krminu avto na strehi

Na 9. strani

V Gorici razstavlja Loretta Dorbolò

Na 10. strani

• TRAJNO ODSTRANJEVANJE DLAK

• POMLAJEVANJE KOŽE

• ODSTRANJEVANJE ŽILNIH NEPRAVILNOSTI

• ODSTRANJEVANJE PIGMENTNIH NEPRAVILNOSTI

ZA PREDHODNA NAROČILA
IN DODATNE INFORMACIJE
POKLIČITE NA TEL.:
00386 41 973 550

Salon
Ul. Petra Kozlerja 18, Sežana

VELS d.o.o., Studio F, Lipica 5, Sežana, www.studiof.si

Powered by
elōs

Septembra in oktobra ste s tem
kuponom vabljeni na posvet in
BREZPLAČEN
PREIZKUS STORITVE

Urnik:
od torka do sobote
9.00 - 15.30

non stop

Boljuneč - na Trgu
tel. 040.228092

BRITISH SCHOOL
ENGLISH plus...

040 369 369 - Trst, ul. Torrebianca 18
www.British-FVG.net

Angleščina brez meja

UNIVERSITY of CAMBRIDGE
ESOL Examinations

Authorised centre

DRAGA 2010 - Včerajšnje srečanje posvečeno položaju koroških Slovencev 90 let po plebiscitu

Na eni strani kvaliteta, na drugi pa številčno in jezikovno nazadovanje

O položaju narodne skupnosti so govorili Zdravko Inzko, Karel Hren, Jože Marketz in Janko Žerzer

OPĆINE - Po petkovi uvodni okrogli mizi o odnosu med generacijami in množično obiskanem koncertu skupine Perpetuum num Jazzile (o tem poročamo na drugem mestu), so se včeraj pod šotorom v parku Finžgarjevega doma na Opčinah nadaljevali 45. studijski dnevi Draga 2010.

Če je bila petkova okrogla miza posvečena problematičnim odnosom med generacijami v slovenski narodni skupnosti v Italiji, je bil včeraj osvetljen položaj Slovencev pred avstrijskim Koroškim ob 90-letnici Koroškega plebiscita in sicer na političnem, gospodarskem, cerkvenem in kulturnem področju. Devetdeset let po žalostnem izidu plebiscita, ki je ozemlje Koroške, poseljeno s Slovenci, pripisal Avstriji, slovenska narodna skupnost še nikoli ni bila tako uspešna kot danes, vedno več ljudi se odloča za vpis v dvojezično šolo in več koroških Slovencev zaseda pomembne položaje, po drugi strani pa skupnost demografsko nazaduje in vedno manj ljudi obvlada slovenščino oz. jo uporablja kot pogovorni jezik. To je osnovno sporocilo okrogle mize, na kateri so nastopili novi predsednik Narodnega sveta koroških Slovencev in vidni diplomat Zdravko Inzko, ekonomist Karel Hren, škofovvikar za Slovenske krške (celovške) škofije Jože Marketz in kulturni delavec ter bivši predsednik Krščanske kulturne zveze Janko Žerzer.

Srečanje, ki ga je vodil Ivo Jevnikar, je uvedel Inzko, ki je na Dragi predaval že pred dvajsetimi leti. Po krajišem orisu posledic Koroškega plebiscita (če zavednih Slovencev je izgubilo službo oz. se je moral izseliti) in večdesetletnega nemškega pritiska na slovensko skupnost od nacistov do Heimatdiensta, je opozoril, da je danes kvalitet skupnosti čisto drugačna kot pred devetdesetimi leti, saj so danes koroški Slovenci elita, poleg tega se je tudi okoli spremeni, tudi zaradi pozitivnega imida Slovencev: slovenščina je namreč jezik uspešne članice Evropske unije in se je ljudje želijo učiti. Inzko je poudaril pomen šolstva, se pravi 65 dvojezičnih osnovnih šol in treh slovenskih gimnazij, ki so doslej dale več tisoč maturantov. Mnogi koroški Slovenci so se tudi uveljavili v širši stvarnosti, žal pa slovenska narodna skupnost številčno nazaduje.

Ekonomska neodvisnost je predpogoj za samozavest narodne skupnosti, je v svojem posegu dejal Hren, za katerega je gospodarstvo koroških Slovencev del splošnega koroškega gospodarstva, ki je šibko oz. obroboro. Slovence je v začetku devetdesetih let prejšnjega stoletja močno prizadel propad mešanih podjetij, tudi zadružništvo ni izkoristilo priložnosti, da bi se s kako svojo banko naselilo v Sloveniji, veliko izobraženih Slovencov zapušča Avstrijo in se postavlja vprašanje, kako se povezati z njimi. Na investicije iz Slovenije ni mogoče misliti, nerazrešena vprašanja narodne skupnosti pa bremenijo tudi gospodarski razvoj, je dejal Hren, ki je tudi opozoril na druge manjšine po Evropi, ki imajo težave, vendar so izredno uspešne. Morda zato, ker so se naučile prilagajati se življenju v dveh ali treh svetovih, se je vprašal.

Tudi na cerkvenem področju so narodnostni spori, je dejal Marketz, za katerega je prelomnico predstavljala sinoda leta 1971-1972, kjer so sprejeli sklep, da župnija ni kraj dveh skupin, ampak ena sama skupnost, kjer vlada strpnost in se slišita obe jeziki. To se sicer lepo sliši, težje je to živeti, čeprav se trudijo, je dejal Marketz in dodal, da je na Koroškem še vedno sedemdeset župnij, ki so dvojezične, slovenskih duhovnikov je med 50 in 60, ki posredujejo tudi v družinskih sporih, ki lahko kaj kmalu postanejo spori o jeziku. Težje je delovati z mlačini, ki danes nočejo več filozofirati in jih ne zanimajo več teme, kot je npr. identiteta, prav tako je problem tudi pojav izstopanja vernikov iz Cerkve, zato se trudijo vsakemu dati, kar želi, sočasno pa poglabljati krščanstvo. Najvažnejše pa je, je povedal govornik, truditi se za ljubezen med ljudmi.

Zerzer je postregel s podatki, ki mecto določeno senco na videz uspešnosti slovenske narodne skupnosti. Po eni strani gre za demografski padec, saj je od uradno preko 65.000 (neuradno pa nad 115.000) Slo-

Po eni strani se koroški Slovenci uveljavljajo, po drugi pa njihovo število upada in tudi veliko manj ljudi obvlada slovenščino, je bilo slišati na včerajšnji okrogli mizi

KROMA

Pojasnilo združenja Alpe Adria Green

LJUBLJANA - »Nekateri mediji so sporočilo petkove novinarske konference naše organizacije v Ljubljani nerodno povzeli,« piše v sporočilu predsednik združenja Alpe Adria Green Vojko Bernard. »Zato se čutimo dolžni pojasnit takoj članom, kot občanom, da se ne umikamo iz boja proti plinskim terminalom, kljub grožnjem predstavnikom in nelegalni zamrzlini prijav oblastem Evropske skupnosti. V organih A.A.G. se nismo nikoli odrekli razgaljanju nezakonitosti in škodljivosti takih naprav v Tržaškem zalivu, ravno nasprotno, naša prizadevanja bodo še bolj poglobljena, tako po upravno-pravnih potek kot tudi z javnim izražanjem; prihodnja bo ob regati Barcolana v Trstu,« piše Bernard.

UDC proti ukinitvi nočnega deželnega dnevnika RAI

TRST - Deželni svetnik stranke UDC Edoardo Sasco poziva deželno vlado, naj nastopi proti napovedani ukinitvi nočnega TV dnevnika deželnega sedeža RAI. Gre za pomembno informativno pobudo, katere ukinitve bi obubožala celotno deželno stvarnost, meni Sasco. RAI hoče z ukinitvijo nočnih deželnih dnevnikov po vsej Italiji privarčevati kar nekaj denarja.

ŠOLSTVO - Ob robu odprtja jesenskega seminarja za šolnike

Pavšič in Štoka s Simčičem o položaju slovenskega šolstva

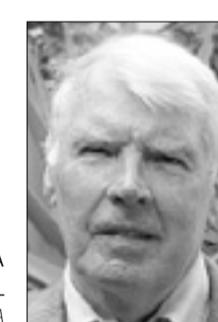
GORICA - Predsednika krovnih organizacij, Rudi Pavšič za Slovensko kulturno gospodarsko zvezo in Drago Štoka za Svet slovenskih organizacij, sta se ob robu petkovega slavnostnega odprtja 45. jesenskega seminarja za slovenske šolnike, ki je potekalo v goriškem Kulturnem domu, srečala z vodjo Urada za slovenske šole pri Deželnem šolskem uradu za Furlanijo-Juljasko krajino Tomažem Simčičem. Na srečanju so obravnavali vrsto vprašanj, ki so vezana na zamejsko šolsko stvarnost in se posebej na tista, ki so posledica reforme šolske ministrice Mariestelle Gelmini. Posebej so tudi ocenili položaj dvojezične večstopenjske šole v Špetru, ki se srečuje z nemajhnimi problemi zaradi selitve iz dosedanja šolske stavbe.

Prof. Simčič, piše v sporočilu za javnost, je predsednikoma krovnih organizacij orisal položaj šolske stvarnosti v treh pokrajinah ter ju seznanil z nekaterimi problematikami, ki so ta čas v središču pozornosti in na katere so javnost opon-

RUDI PAVŠIČ

KROMA

DRAGO ŠTOKA

KROMA

zorili tudi nekateri ravnatelji naših šol. Predsednika SSO in SKGZ sta bila mnenja, da je treba znotraj naše skupnosti izdelati skupno platformo zahtev in predlogov, ki naj bi jih zagovarjali tako na deželni in predvsem na državni ravni.

Ob upoštevanju težav, s katerimi se srečuje celoten šolski sistem v Italiji, je treba posebej izpostaviti specifičnost naše šole, za katero vedno in povsod ne smejemo obveljati ista izhodišča, ki so veljavna za večinsko šolsko stvarnost. Po drugi strani pa se je treba potruditi, da bi naši

ŠOLSTVO - 45. jesenski seminar za slovenske šolnike v Italiji

Seminar stopa v živo

Jutri in v torek v Gorici in na Opčinah vrsta predavanj in delavnic za udeležence

GORICA, OPĆINE - Potem ko je v petek steklo slavnostno odprtje, bo jutri in v torek stopil v živo 45. jesenski seminar za vzgojitelje, učitelje in profesorje slovenskih šol v Italiji. V nadaljevanju objavljamo spored predavanj in delavnic, ki bo do potekale v Gorici in na Opčinah.

Ponedeljek, 6. septembra - Gorica

Osnovna šola Otona Župančiča (od 9. do 13. ter od 15. do 18. ure) - Vzgojiteljice in učitelji z Goriškega in iz Šperta

Vzgojiteljice - 1. in 2. skupina: Porajajoča se pismenost (mag. Nataša Potočnik in Slavi Lokar). **Učitelji - 1. skupina:** »Osnove slovenskega jezika« - Raba vejice (mag. Rada Lečić); **2. skupina:** Problematsko usmerjen pouk matematike na razredni stopnji (Vesna Vršič); **3. skupina:** Ocenjevanje in sestavljanje preizkusov znanja (Sandra Mršnik in Vlado Mileškič).

Vsišješolski center (od 9. do 13. ter od 15. do 18. ure) - Profesorji različnih predmetnih področij na nižjih in višjih srednjih šolah: Glas, gospodarstvo - Človek (učitelj), najmočnejši medij (Ana Aleksandra Zupančič in Zdravko Zu-

Torek, 7. septembra - Općine

Nižja srednja šola Srečka Kosovela (od 9. do 13. ter od 15. do 18. ure) - Profesorji na nižjih in višjih srednjih šolah

1. skupina - profesorji slovenščine: Didaktika literar-

nega pouka (dr. Boža Krakar Vogel); Sodoben pouk književnosti v praksi (mag. Nataša Špolad Manfreda); **2. skupina - profesorji različnih predmetnih področij:** Kako živeti z nevarnimi snovmi ali kemikala varnost na šoli (mag. Andreja Bačnik in mag. Lucija Šarc); **3. skupina - profesorji likovne vzgoje in zgodovine umetnosti ter profesorji družboslovnih predmetov:** Celosten likovni razvoj učenca in dijaka (dr. Tonka Ta-

Dvorana Zadružne kraške banke (od 9. do 13. ter od 15. do 18. ure)

4. skupina - profesorji različnih predmetnih področij: Vodenje za učenje in učenje učenja (dr. Mihaela Zavašnik Arčnik in mag. Mateja Brejc).

Osnovna šola Franceta Bevka (od 9. do 13. ter od 15. do 18. ure) - Vzgojiteljice in učitelji z Tržaškega

Vzgojiteljice - 1. in 2. skupina: Porajajoča se pismenost (mag. Nataša Potočnik in Slavi Lokar). **Učitelji - 1. skupina:** »Osnove slovenskega jezika« - Raba vejice (mag. Rada Lečić); **2. skupina:** Problematsko usmerjen pouk matematike na razredni stopnji (Vesna Vršič); **3. skupina:** Ocenjevanje in sestavljanje preizkusov znanja (Sandra Mršnik in Vlado Mileškič); **4. skupina:** Kombinirani pouk v sodobni šoli (Marjeta Kepec in mag. Ivanka Mori); **5. skupina:** Primeri učenja s slikovnim gradivom pri družboslovju (dr. Maja Umek); Novi učbeniki za zgodovino in zemljepis (Lučka Križmančič in Bruna Vizintin).

AFERA BALLAMAN

V torek odstop?

EDOUARD
BALLAMAN

VIDEM - Predsednik deželnega sveta Edouard Ballaman bo v torek morda odstopil. Tako se govori v deželnih političnih krogih, potem ko je dnevnik *Messaggero Veneto* objavil dolg seznam Ballamanovih zasebnih potovanj s službenim avtom. Zadevo preiskuje deželno računsko sodišče, preiskavo pa je uvedlo tudi tržaško kazensko sodišče. Za Ballamanovo usodo bo morda odločilno ponedeljkovo srečanje deželnih svetnikov Severne lige, kateri pripada predsednik parlamenta FJK.

VILENICA - Sklenil se je 25. mednarodni literarni festival

Türk: Festival predstavlja slovensko odprtost do Evrope

Osrednjo nagrado je prejel bosanski pisatelj Dževad Karahasan, ki v svojih delih govori o kulturnem prepletanju

Levo dobitnik letosnje nagrade Dževad Karahasan, desno pa predsednik RS Danilo Türk med včerašnjim nagovorom

KROMA

JAMA VILENICA (LIPICA) - Spustil se je zastor na letosnji 25. mednarodni literarni festival Vilenica, ki je ta teden potekal na Krasu, v Ljubljani, Gorici in drugih slovenskih mestih. Dogajanje se je sklenilo z večerno prireditvijo, ki se je odvijala pred in v kraški jami, v kateri se že četrto stoletje zbirajo književniki iz srednjeevropskega in širšega prostora. Nagrado Vilenica 2010 je letos prejel bosanski pisatelj Dževad Karahasan.

Zaključna prireditvitev se je pred spustom v podzemje pričela z govorom slovenskega predsednika, Danila Türk-a, ki je uvodoma opozoril, kako dejansko festival Vilenica predstavlja odprtost slovenskega naroda in slovenske kulture do Evrope in širšega sveta. V nadaljevanju se je zaustavil pri domovini Karahasana, »ki prihaja iz drugega dela Evrope, katerega so za časa osmanske dominacije - ne z najboljšimi nameni - imenovali 'temni vilajet'«: v Bosno in Hercegovino, ki je bila periferija turškega cesarstva, je namreč oblast pošljala zapornike in druge nepridiprave. V tem pogledu Türk meni, da je v Sloveniji potreben dodaten napor za razumevanje

celovitega kulturnega bogastva in zgodovine BiH. Z ozirom na tematike in vprašanja, ki jih v svojih knjigah obravnava letosnji osrednji vilenški nagrajenec, je pa predsednik RS menil, da je v času globalizacije, hitrih, površnih in površinskih komunikacij, kakršnim smo danes prica, zelo potrebna poglobitev, kakršno v svojih delih ponuja Karahasan. Slednji govoril o človeku, ki misli, ljubi in kritično gleda na svet in družbo.

Po literarnem branju ameriške pesnice C.D. Wright in slovenske avtorice Suzane Tratnik se je včerašnji spored nadaljeval v kraški jami, v kateri je ob poteku kulturnega programa (režija Igor Likar) prišla na vrsto podelitev osrednjih nagrad. V utemeljitvi nagrade je žirija izpostavila, kako vse Karahasanovo delo govori o stikanju, medsebojnem prežen-

manju in oplajanju različnih kultur, saj pisatelj suvereno obvladuje tako evropsko krščansko kot islamsko tradicijo, in v svojih delih prepleta motiviko, simboliko in zgodovinsko izročilo obeh. V svojem prvem romanu Vzhodni divan (1989), ki je postavljen v islamski srednji vek, pisatelj raziskuje odnose med ortodoksnim vero in mistikom, arabskim in perzijskim svetom, moškim in ženskim čustvovanjem in doživljjanjem sveta.

V svojih zadnjih treh romanih je Karahasan bolj ali manj neposredno spregovoril o vojni v Bosni, glede katere upa, da bo nekoč spet postala zgledna domovina strpnosti in medsebojnega razumevanja.

Poleg predsednika Društva slovenskih pisateljev, Milana Jesiha, sta se od predstavnikov oblasti svečanosti udeležila slovenska ministrica za kulturo Majda Širca in sežanski župan Davorin Terčon; s tržaškega območja je dogodku prisostvovala pokrajinska občnica Marina Guglielmi.

Matej Caharija

ŠTANJEL - 25. literarni festival

Kristal Vilenice osvojil Goran Vojnović

ŠTANJEL - Na literarni matineji 25. mednarodnega literarnega festivala Vilenica so potekala še zadnja branja pisateljev, ki se potegujejo za nagrado kristal za najboljši prispevek v vilenškem zborniku. Mednarodno žirijo je letos prepričal odlomek iz romana Čefurji raus!, ki ga je interpretiral slovenski pisatelj Goran Vojnović.

Blaže Minevski, Poljak Jacek Dehnel, slovenska pesnica Maja Razboršek in srbski književnik Radoslav Petković.

V Štanjelu sta se predstavili tudi dobitnici nagrade mlada vilenica, Nina Rozman in Lidija Magdevska, medtem ko je pisatelj Lev Detela, ki že 50 let ustvarja na Dunaju, spregovoril o slovenski literaturi v drugih državah EU. Slovenski literati so domovino v preteklosti zapuščali predvsem iz političnih in ekonomskih razlogov, zdaj so vzroki različni, pogosto gre le za izbiro življenja v različnih državah.

V Štanjelu sta brali Maruša Krese, ki živi in ustvarja med Gradcem, Berlinom in Ljubljano, in Brina Svit, ki deluje med Parizom in Slovenijo. Detela jih je imenoval literarni dvoživki, ki svojo dvojezičnost v druge dežele vnašajo slovenskega duha in mentaliteta. (STA)

Zelo gost promet na deželnih avtocestah

VIDEM - Na vseh avtocestah Furlanije-Julijanske krajine je bil včeraj neprizakovano zelo gost promet, ki je povzročil zastoje in kolone na avtocesti Trst-Benetke in na avtocesti, ki povezuje Videm z Avstrijo. Avtocesto v smeri Benetk in Milana so preplavili turisti, ki se vračajo iz Istre in Dalmacije, veliko pa je bilo tudi turistov, ki so izbrali prve septembrske dneve za počitnice v Sloveniji in Hrvaški.

Zaprti železniški proggi Divača-Koper

LJUBLJANA - Zaradi vzdrževalnih del bo od danes do jutri zaprti železniški proggi med postajama Divača in Koper. Kot so sporočili s Slovenskimi železnici, bo v tem času za potnike organiziran nadomestni avtobusni prevoz. Nadomestni prevoz bo organiziran z avtobusi ali kombiji. Ti bodo v nedeljo vozili namesto vlakov, ki odpeljejo iz Divače ob 7.47, 11.03 in 17.23 in namesto vlakov iz Kopra ob 10.03, 14.45 in 19.12. V ponedeljek pa bodo vozili namesto vlakov, ki odpeljeta iz Divače ob 7.47 in 11.03 in namesto vlakov iz Kopra ob 10.03, 13.28 in 14.45. Za potnike, ki so namenjeni v Prešnico, Hrastovlje ali Črnotice bo prevoz zagotovljen s kombijem.

Draguljarna Skerlavai

Trst, Ul. Battisti, 2 / Tel. 040-7606012

POTOVALNI URAD AURORA VIAGGI
Od daljnega 1963. VESTNO SKRBIMO ZA VAŠA POTOVANJA IN POČITNICE

VEČDNEVNA AVTOBUSNA POTOVANJA še zadnja razpoložljiva mesta

Budimpešta in Peč	08. - 12.09.
Plitviška jezera	11. - 12.09.
Dalmacija in Mostar	13. - 19.09.
Srbija: Beograd in samostani	21. - 26.09.
Črna gora	28.09. - 03.10.
Barcellona in Monserrat z avtobusom in ladjo	25. - 30.09.
Plitviška jezera	02. - 03.10. in 23. - 24.10.
Verona in Gardsko jezero	22. - 24.10.

ENODNEVNI AVTOBUSNI IZLETI

Tolmeč na praznik jabolka 26.09., Vinska cesta v Coneglianu 10.10., Olimje in Muzeju na prostem v Rogatcu 17.10., Tintoretto v Benetkah 24.10.

Izleti za novembarske praznike: Dunaj, Budimpešta, Zagreb in Varaždin ter Tura po Siciliji z letalom in avtobusom

Izleti za adventni čas: Strasbourg, Friburg, Colmar in Lucern, Bavarske božične stojnice, Innsbruck, Bocen in Trento, Padova in božično naselje Flörs, Ljubljana z muzejskim vlakom, Ljubljana in Škofja loka

POTOVANJA Z LETALOM

INDIJA: Radžasthan in Agra 26.09. - 10.10.

še zadnja mesta

LIBIJA: Tripolitanija in Ghadames - Libijska Sahara 24. - 30.10.

Velika tura po SICILII 29.10. - 05.11.

INDONEZIJA 19.11. - 03.12.

OMAN in ARABSKI EMIRATI 25.11. - 04.12.

AURORAFEST 2010

enkrate ponudbe tedenskega bivanja v termah, prevoz vključen:

RADENCI 10. - 17. oktober,
ŠMARJEŠKE TOPLICE 07. - 14. november.

Iz našega kataloga WELLNESS & MONTI MARI: vsako nedeljo avtobus za slovenska zdravilišča z izredno ugodnimi cenami za tedenska bivanja.

Izkoristite izredne cene na zadnjih odhodih za počitnike v GRČIJI, ŠPANIJI in TUNIZIJII odlična ponudba in zagotovljen avtobusni prevoz do Brnika!

POTOVALNA AGENCIJA AURORA, UL. MILANO, 20 TRST

TEL 040 631300 FAX 040 365587

E-MAIL aurora@auroraviaggi.com

URL www.auroraviaggi.com

URNIK:

ponedeljek - petek 9.00 - 12.30 in 15.30 - 18.30
četrtek no stop 9.00 - 18.30, sobota 9.00 - 12.00

Zaupajte izkušenosti!

HITRA ŽELEZNICA - Sondiranja za novo progo Ronke-Divača

Ret je obveščen o dogajanju, Sardoč pa je o njem izvedel iz časopisa

Občina Zgonik zahteva pojasnila od Dežele - V Medji vasi preprečili incident

Vrtalni stroj italijanskih železnic, zgoniški župan Mirko Sardoč in (desno spodaj) njegov devinsko-nabrežinski kolega Giorgio Ret

V kraju Bagnaria Arsa v južni Furiani so pred nekaj dnevi karabinjerji ustavili vrtalni stroj, ki je sondiral zemljišče na trasi bodoče hitre železnice Benetke-Ronke. Podjetje, ki sodi v okvir italijanskih železnic, je namreč začelo z vrtanjem brez vedenosti in dovoljenja lastnika zemljišča. Usoda je nanesla, da je lastnik aktivist lokalnega odbora, ki nasprotuje hitri železnici. Vrtanje so začasno ustavili, nezakonito početje že-

lezniškega podjetja je uradno ožigosal tudi deželnim odbornik Riccardo Riccardi. »Vse se mora dogajati ob belem dnevu in ob soglasju lastnikov zemljišč, ki za to dobijo tudi ustrezno finančno odškodnino,« je poudaril Riccardi.

Do podobnega incidenta bi lahko pred nekaj tedni prišlo v Medji vasi, kjer so vrtalni stroj namestili na zasebnem zemljišču brez dovoljenja lastnika. Karabinjerjev sicer niso poklicali, pač pa je prišel devinsko-nabrežinski župan Giorgio Ret, ki je zahteval in dosegel spoštovanje zakonitosti (predhodno dovoljenje lastnika in posledična odškodnina). Vsa ostala sondiranja na območju Devina-Nabrežine so potem potekala v skladu z zakoni in s pravili, ki jih je postavila Dežela FJK.

»Občina Devin-Nabrežina je okvirno seznanjena z dogajanjem okrog hitre železnice in tudi z načelnim dogovorom o poteku trase, ki sta ga dosegli Italija in Slovenija,« pojasnjuje župan, ki je glede tega v stalnem stiku z deželnim odbornikom Riccardijem in s pristojnimi službami prometnega odborništva. Po Retovem mnenju je bistvena proga od Ronk do meje s Slovenijo (izredišča predora pri sedanjih nabrežinski postajah), medtem ko naj bi načrt za predor od Nabrežine do Trsta uvrstili v uradno dokumentacijo, »le ker to zahtevajo pravila Evropske unije.« Dva predora v tržaški pokrajini naj bi predstavljala pogoj za evropsko financiranje preliminarnega načrta hitre železnice. Ta projekt naj bi bil pripravljen do konca tega leta, čeprav marsikdo dvomi, da se bo to res zgodilo.

Medtem ko v Nabrežini tako ali drugače imajo na voljo vsaj nekaj informacij o načrtovani železnici, je zgoščka občinska uprava brez vsakršnega

uradnega ali neuradnega sporočila. »Da naj bi eden od predorov speljal tudi na območju naše občine, sem izvedel iz občil. Žalostno je, da mora župan o zadetkah, ki se tičejo občine in občanov, brati v časopisih,« pravi zgoniški župan Mirko Sardoč. Ko omenja časopise, se nanaša na Primorski dnevnik, ki je prvi objavil okvirna načrta železniških predorov v oziroma pod tržaško pokrajino.

Občina Zgonik je takoj po objavi načrta zahtevala pojasnila od Dežele in Sardoč je zaprosil za srečanje z odbornikom Riccardijem. Stvar je resna in je občinska uprava ne podcenjuje, meni Sardoč, ki mu sicer ni znano, da bi se vrtalni stroji italijanskih železnic došle pojavili tudi na območju zgoniške občine. Mogoče oziroma gotovo bodo prej ali slegi prišli, »do takrat pa res pričakujem, da nas kdo obvesti o tem, kar se dogaja in kaj se obeta našemu teritoriju,« dodaja Sardoč. Župan najbrž ve, da je deželnim odbornik Riccardi večkrat pojasnil, da je se je treba o novi železnici dogovarjati z občinami in lokalnimi skupnostmi. Da se ne bi pri nas ponovila zgoda iz doline Susa v Piemontu, kjer dobršen del prebivalstva še vedno odločno nasprotuje gradnji tamkajšnje hitre železnice.

S.T.

ZGONIK - V petek že tradicionalen koncert

Zapeli so miru

Koncert v priredbi MK Rdeča zvezda je izoblikovalo šest skupin

Po okrogli mizi, filmu, debati, razstavi (in polemikam), je naposled prevlada glasba.

Na prireditvenem prostoru pred zgoniškim županstvom je v petek zvečer potekal že tradicionalni koncert za mir, ki

ga prireja mladinski krožek Rdeča zvezda. Na ploščadi in ob kioskih se je zbrala lepa množica, spored pa so izoblikovale skupine Grinders, Black Mamba, Rock Explosion, Wondernoise Land, Wooden Legs in Zibba e Almalibre.

OBČINA TRST - Po županovem obisku v Ljubljani

Kdaj tabla za Bonoma in Trubarja?

Dipiazza je spominsko obeležje obljubil ljubljanskemu županu Jankoviću in tudi predsednikoma SKGZ in SSO

Stavba na griču Sv. Justa, kjer je škof Bonomo gostil Primoža Trubarja
KROMA

Tržaški župan Roberto Dipiazza se je med četrtkovim obiskom v Ljubljani spomnil 90-letnice požiga Naročnega doma in fašizma, omenil je tudi Primoža Trubarja in njegove obiske v Trstu, kjer ga je gostil škof Peter Bonomo. Kolikor nam je znano pa Dipiazza ob tej priložnosti ni omenil večkrat izrečene obljube, da bo Občina postavila spominsko obeležje na nekdanjo Bonomovo hišo, ki je nudila zatočišče v domovini pregnanemu utemeljitelu slovenske pisane besede.

Dipiazza je namero o postavitvi table svojčas omenil svojemu ljubljanskemu kolegu Zoranu Jankoviću, pobudo pa je predstavil slovenskim občinskim svetnikom Igorju Švabu, Iztoku Furlaniču in Stefanu Ukmariju. S Trubarjevo tablo sta se ukvarjala tudi predsednika SSO in SKGZ Drago Štoka in Rudi Pavšič, ki sta pisno opozorila Dipiazzo na velik simbolni pomem te pobude, ki je župan in njegova uprava nista še izvedla.

O spominskem obeležju Primoža

Trubarju se v Trstu govori že nekaj časa. Pred leti je Illyjeva občanska lista (pobudnica profesorica Cristina Benussi) predlagala Dipiazzu tablo v bližini evangeličanske cerkve na Trgu Panfili. Predlog je menda zaradi nasprotovanja desnice ostal brez odziva.

Glede ljubljanskega obiska je zanimivo, da je župan v glavno mesto Slovenije povabil dva predstavnika opozicije (Švaba in Emiliana Edero), v občinski delegaciji pa ni bilo nikogar iz desnosredinske koalicije. Nekoliko čudna izbira.

Dipiazza je v Ljubljani dejal, da bo županski kandidat desne sredine iz vrst stranke Ljudstva svobode in da Severna liga nima nobene pravice do svojega kandidata v sklopu sedanjega zavezništva. Župan ni pojasnil, če bo po spomladanskih volitvah ostal v politiki (mika ga sicer vladno podtajnisko mesto), čeprav se vztrajno govoriti, da bo imenovan za novega predsednika tržaške pristaniške oblasti.

DOLINSKA OBČINA - 20. izvedba septembriskega vaškega praznika

Domače dobrote in vonjave na vaškem prazniku v Gročani

Letos prireditev v okviru Dnevov kmetijstva, ribištva in gozdarstva s stojnicami po vsej vasi

Preleste krajne vonjave so sprejele tiste udeležence septembriskega vaškega praznika, ki so se včeraj podali na sprehod po Gročani, da bi si ogledali razstavno prodajni sejem domačih pridelkov, ki so jih na stojnicah ponujali vaščani, pa tudi nekateri proizvajalci iz bližnjih vasi. Letošnja 20. izvedba praznika je bila posebna prav v razmestitvi prodajnih točk po celici vasi, kar pa je bilo mogoče, ker je bila prireditev vključena v pokrajinski okvir Dnevov kmetijstva, ribištva in gozdarstva, kot sta med sinočnjima pozdravoma podudarila tako dolinska županja Fulvia Premolin kot predsednica tržaške pokrajine Maria Teresa Bassa Poropat (na održi sta ob Zairi Vidali, predsednici organizatorja, domačega kulturnega društva Krasno polje Gročana, Pesek, Drama, pozdravila še podžupan prijateljske občine Hrpelje-Kozina Peter Boršič in Sergij Stancich, predsednik sponzorja prireditve, Zadružne kraške banke).

Na stojnicah so bile na ogled in za nakup kmetijski pridelki, od krompirja do paradižnikov, od jabolk do orehov, sliv, in pese. Domačini so ponujali med in medene pridelke, sivko, pa vino in olje raznih domačih proizvajalcev in proizvajalcev iz bližnjih dolinskih vasi. Dolinska občina je prispevala informativno gradivo naravnega deželnega rezervata Doline Glinčice, skupina Bioest pa je že vabila na praznik vode, ki bo 25. in 26. septembra pred jamo v Boljuncu. V tipično kmetijski vasi ni mogla izostati razstava kmetijskih strojev in raznih pripomočkov za kmetijstvo, od velikih traktorjev, do kosičnic in žag. Ob tradicionalni kmečki tematiki - s slikami s kompozicijami rož in izdelki iz čipk - so mladi ponudili tudi pogled v računalniško sedanjost in prihodnost s prostorom digitalne komunikacije in ustvarjanja mreže odnosov med različnimi skupinami mladih prek multimedija pripovedovanja. Domača kulturno društvo je priredilo tudi razstavo izdelkov otroških delavnic na temo 20-letnice razstave-sejma tipičnih pridelkov Krasa v Gročani. Prvi praznik so priredili leta 1988, prireditve pa je nekaj let zamrila, tako je letošnji praznik jubilejen, dvajseti, kot je na održi pojasnila predsednica Vidalijeva.

Gostje so se lahko na vaškem trgu bogato pogostili. Na jedilniku je bila za poletni čas neobičajna jota s klobaso, ki pa je - potem ko je sonce zašlo in se je v vasi pošteno ohladilo - sila teknila.

M.K.

Prodaja kmetijskih pridelkov je privabilo številne goste

KROMA

SLIKARSTVO - Galerija Cartesius

Trije mladi umetniki uvod v 40. razstavno sezono

V galeriji Cartesius na Carducci ulici so od sinoči na ogled slikarska dela Ivana Žerjala, Štefana Turka in Rada Jagodica.

Bogat izbor njihovi del uvaja v štirideseto razstavno sezono tržaške galerije, ki je želela jubilej obeležiti s predstavitvijo treh slovenskih umet-

nikov mlajše generacije. Njihova delo bodo na ogled do 24. septembra (od torka do sobote, med 10.30 in 12.30 ter 16.30 in 19.30).

NESREČA V Karniji umrla sopotnica motorista

V kraju Cavazzo Carnico (severna videmska pokrajina) se je včeraj popoldne pripetila huda prometna nesreča, v kateri je umrla 32-letna Anna Rosa Benvegnu iz Devina, sopotnica na motorju, voznik (Maurizio Giudici iz Trsta) pa je bil hudo ranjen in se zdravi v bolnišnici v Tolmeču.

Po prvih ugotovitvah karabinjerjev iz Tolmeča kaže, da je motor iz nepojasnjениh vzrokov trčil v avtomobil. Voznika motorja in njegovo sopotnico je silovito trčenje vrglo na asfalt.

Za žensko žal ni bilo nobene pomoči in je na kraju nesreče podlegla poškodbam. Nesreča se je pripetila na državni cesti številka 512, ki povezuje Videm s severno Karnijo in Kanalsko dolino. Na kraj nesreče so, poleg karabinjerjev, prišli tudi gasilci iz Tolmeča.

Vsako turistično mesto, ki v svetu nekaj pomeni, se lahko ponaša z rdečim dvonadstropnim avtobusom, ki turiste popelje na voden ogled mestnih znamenitosti. Od včeraj je na seznamu krajev, ki ponujajo tako imenovani »City Sightseeing« tudi Trst.

Avtobus bo do regate Barcolane (10. oktobra) vozil vsak dan, po nekajmesečni pauzi pa naj bi spet zavozil na tržaške ulice prihodnjo pomlad. Odhodi so predvideni vsako drugo uro s Trga Marinai d'Italia pred Pomorsko postajo: prva vožnja bo ob 10. zadnja pa ob 18. uri.

Dvonadstropni avtobus bo peljal mimo Velikega trga do rimskega gledališča, železniške postaje, Miramarskega drevoreda, Miramarskega gradu. Med povratno vožnjo bo zapeljal po Korzu vse do Sv. Justa, Rijarne in nakupovalnega centra Torri D'Europa ter vožnjo zaključil na nabrežju. Med vožnjo bodo lahko potniki prisluhnili italijanski ali angleški razlagi, prihodnje leto pa naj bi izbirali celo med osmimi jeziki; trenutno ni znano, ali bo med njimi tudi slovenščina.

Vozovnica ima štiriindvajseturno veljavo in torej omogoča neomejeno število voženj. Pod angleškim gesлом »Hop On - Hop Off« lahko uporabniki vstopijo ali izstopijo na kateri koli od štirinajstih predvidenih postaj.

Drugo nadstropje avtobusa je brez strehe in uporabnikom ponuja res edinstveno perspektivo, ki bo prijetno presestnila tudi Tržašane. Da bi jih spodbudili na vožnjo z rdečim avtobusom, sta Občina Trst in podjetje City Sightseeing podpisala poseben sporazum: rezidenčno prebivalstvo lahko vozovnice kupi po res ugodni ceni. Potniki, ki so že dopolnili petnajsto leto starosti, bodo morali odšteti 5€, mlajši pa se bodo peljali zastonji. Turisti bodo morali odšteti 15€, otroci med 5. in 15. letom 5€, mlajši pa bodo deležni brezplačnih vozovnic.

Včerajšnje uvodne vožnje se je ob občinskem odborniku za turizem Paolu Rovisu udeležil tudi predsednik podjetja Fabio Maddii, ki je izrazil veliko zadovoljstvo, da je Trst 16. mesto v Italiji in 94. mesto na svetu, ki se lahko ponaša z dvonadstropnimi rdečimi avtobusmi. (pd)

Mlađeletna tatička

Mlađeletnika sta v petek vstopila z nahrbtnikom v market na nabrežju, nekaj časa sta stikala med pulti ter nato odšla iz trgovine.

Odgovorni v trgovini jima je sledil ter ju ustavil in zahteval, naj jima odpreta nahrbtnik. Med njihovim stikanjem po marketu ju je namreč opazil, da sta v nahrbtnik stlačila nekaj steklenic osvežilnih pijač in nekaj prehrane ter zapustila trgovino, ne da bi plačala.

Trgovec je poklical policijo, agenci so ugotovili, da sta mlađeletnika res imela v nahrbtniku ukradenia živila in pijač. Zato so ju prijavili sodstvu zaradi tativne ter ju nato predali staršem.

Glasba v javnih lokalih zna biti ... draga

Predvajati glasbo v javnih lokalih brez predvidenega plačila avtorskih in izvajalskih pravic zna biti sila drag »posel«. Predvsem če se v lokalju pojavijo finančni stražniki in povprašajo po dokazilu za opravljeno plačilo.

Prav to vprašanje so stražniki davčne policije postavili v prejšnjih dneh lastnikom in upraviteljem številnih javnih lokalov od barov do diskopubov, v katerih predvajajo glasbo. Velika večina je imela vse papirje v redu, trije pa ne. V njihovih lokalih so zasegli kar 2 tisoč CD plošč z vsega skoraj 30 tisoč skladbami. Nekatere CD plošče so bile tudi nezakonito potvrdjene.

Kazen za kršitev zakona, ki ščiti avtorske in izvajalske pravice (št. 633 iz leta 1941) in za nezakonito je kar precejšnja. Kršilec tvega zaporno kazeno od šestih mesecev do treh let in globo od 2.582 evrov do 15.493 evrov. Poleg tega so predvidene upravne sankcije in sicer 103 evre za vsako ugotovljeno kršitev in za vsako nezakonito potvrdjeno ploščo.

Finančni stražniki so se odločili za vrsto pregledov v javnih lokalih, da bi na ta način »zaščitili« tiste lastnike barov in diskopubov, ki so plačali to, kar je zakonsko predvideno za izvajanje glasbe v javnih prostorih. Vsi trije javni lokalji, v katerih so finančni stražniki ugotovili nepravilnosti, delujejo na področju plesnih dvoran in diskopubov. Kršitev zakonskih pravil pomeni lojalno konkurenco za druge javne lokale.

Vse kaže, da se je novica o pregledih finančnih stražnikov zelo hitro razširila med lastniki in upravitelji javnih lokalov. Združenje Consorzio fonografici je namreč v preteklih dneh zabeležilo izdaten porast plačil avtorskih in izvajalskih pravic. Kar petdeset jih je prispevalo iz tržaške pokrajine.

ZANIMIVO - Prijetna novost, namenjena tako turistom kot domačinom

Z dvonadstropnim avtobusom

Vozovnica velja 24 ur in omogoča neomejeno število voženj - Popeljal vas bo od Pomorske postaje do Sv. Justa, Miramara, Rijarne

Ob prihodu na Veliki trg so ga pričakale kamere ...

KROMA

BAZOVICA - Jutri 80. obletnica ustrelitve

Bazoviški junaki: 6. 9. 1930 - 6. 9. 2010

Jutri slovesnost v Bazovici in na pokopališču - Osrednja prihodnja nedelja

Jutri bo minilo natanko osemdeset let, kar je posebno fašistično sodišče na bazovski gmajni ustrelito Ferda Bidovca, Franja Marušiča, Zvonimirja Miloša in Alojza Valenčiča. Spominu na štiri bazoviške junake bo tudi letos posvečen niz dogodkov. Program objavljamo v celoti.

V pondeljek, 6. septembra, ob 5. uri in 43 minut spominska slovesnost na samem kraju ustrelitve v Bazovici. Kratki program oblikujejo dijaki Gledališke gimnazije iz Nove Gorice in člani Kluba mladih Tigr (režija Marjan Bevk).

V pondeljek, 6. septembra, ob 11.00 uri spominska svetčanost na pokopališču pri Sv. Ani v Trstu. Povorka od glavnega vhoda do spomenika, polaganje vencev, častna straža tabornikov Rodu Modrega vala. Sodeluje Moški pevski zbor Fran Venturini, dirigent Ivan Tavčar, in govornica, novinarka Poljanka Dolhar.

V pondeljek, 6. septembra, ob 20. uri maša zadušnica v župni cerkvi v Bazovici. Slavnostni nagovor pisatelj Boris Pahor.

V sredo, 8. septembra, ob 17. uri v Narodnem domu v Trstu predstavitev knjige Primorske pesmi rodoljubja in tigrovskega upora (zbrala in uredila Mira Cencic). Pogovor z avtorico vodi novinarka Erika Jazbar. Na predstavitev bo novinarka Mirjam Muženčič (RTV Slovenija) podarila DVD o primorskem protifašističnem odporu šolam in ustanovam.

V petek, 10. septembra 2010, ob 16. uri spominska svetčanost v Prešernovem gaju v Kranju. Sodeluje Moški lovski pevski zbor Doberdob, dirigent Herman Antonič. Častna straža tabornikov Rodu Modrega vala, slavnostna govornica županja Franka Padovan.

V soboto 11. septembra taborniško tekmovanje v organizaciji tabornikov RMV. Zbiranje in vpisovanje ekip od 8.15 do 8.45 v centru Zarja v Bazovici. Start ob 10. uri. Ob 21.30 taborni ogenj tabornikov Rodu Modrega vala pri spomeniku na bazovski gmajni.

V nedeljo, 12. septembra, bazoviški orientacijski pohod (BOP), ki je namenjen vsem, v prireditvi tabornikov Rodu Modrega vala (RMV). Vpisovanje od 7.45 do 8.15 pri Športnem centru Zarja v Bazovici. Zbor tekmovalcev ob 8.30. Tekmovanje se zaključi na vrhu hriba Kokoš, ob koder bodo tekmovalci skupaj z udeleženci planinskega pohoda krenili do prireditvenega prostora v Bazovici.

V nedeljo, 12. septembra, ob 10. uri "Pri Kalu" v Bazovici jubilejni, 30. planinski pohod ŠZ Sloga. Pohod se zaključi ob 15. uri s prihodom udeležencev na prireditveni prostor pri spomeniku na bazovski gmajni.

V nedeljo, 12. septembra, ob 15. uri osrednja spominska svetčanost pri spomeniku na bazovski gmajni. Sodelujejo združeni pevski zbori pod vodstvom prof. Aleksandre Pertot. Nastopata Mešani mladinski pevski zbor iz Trsta (s pevkami in pevci zborov Kraški slavček iz Nabrežine in Vesela pomlad z Opčin) in Godba na pihala V. Parma iz Trebiš pod vodstvom kapelnika Luke Carlija.

Slovesnost, v režiji Marjana Bevka, povezujeta Rok Andrius in Cecilia Blazutič. Častna straža tabornikov Rodu Modrega vala (RMV) in skavtov Slovenske zamejske skavtske organizacije (SZSO). Ob njih še člani Kluba mladih tigrovcev. Ob mladih bodo na častni straži še narodne noše.

Pozdrava: Majda Širca, ministrica za kulturo vlade Republike Slovenije, in Milan Pahor, predsenik odbora za proslavo nbačoviških junakov. Slavnostna govornika: Miroslav Košuta, slovenski pesnik in pisatelj, ter Raoul Pupo, zgodovinar in profesor na univerzi v Trstu.

V petek, 17. septembra, ob 20. uri v centru Zarja v Bazovici koncert Primorska poje, posvečen bazoviškim junakom. Sodelujejo: Ženski pevski zbor Rože (Nova Gorica), Mešani pevski zbor Bazovica (Reka - Rijeka), Moški pevski zbor Srečko Kosovel (Adjovčina), Tržaški partizanski pevski zbor Pinko Tomažič.

V soboto 18. in nedeljo 19. septembra na Opčinah in v Repnu mednarodni odbojkarski turnir v ženski in moški konkurenči za Pokal Bazoviških junakov. Udeležba ekip iz Italije, Slovenije, Avstrije in s Hrvaške.

IN MEMORIAM - Pred nedavnim nas je zapustila

Spomin na profesorico in kolegico Sonjo Tominec

Profesorica Sonja Tominec se je rodila v Ljubljani 12. marca 1920 očetu Ivanu in mami Tržačanki Piš Vesel. V otroških letih se je z mamo preselila v Beograd, junija 1945 pa sta se dokončno nastanili v Trstu, potem ko sta zadnje leto vojne preživeli na Dunaju. Profesorica Sonja Tominec je 30. novembra 1948 dokončala študij matematike na tržaški univerzi. Od 1. novembra 1947 do 31. avgusta 1990 je vesko služevala na slovenskih višjih srednjih šolah, vsa leta na liceju Franceta Prešernca, v nekaterih šolskih letih je ure dopolnjevala tudi na učiteljišču in na trgovskem tehničnem zavodu. Leta 1956 je dobila stalež na nižji srednji šoli Pitteri, a je bila vse do leta 1972 dodeljena liceju Prešeren, kjer je istega leta tudi dobila stalež.

Pri dijakih je uživala ugled resne in stroge profesorce, ki je snov podajala izčrpano in nazorno ter pri tabli demonstrirala postopek in poteke vaj z zgledno pisavo in preglednimi grafi. Da bi si oblekla zaščitila pred kredo, ki jo profesorji matematike radi uporabljajo, je bila vedno oblečena v črno haljo, v katero je ovila do visoke starosti brezhiben stas. Čeprav je veljala za zelo strogo in neizpreno profesorico, so dijaki marsikdaj zaznali tudi njenu ludomušno naravo, ki je pronica iz katere pripombe ali iz često iskrivih oči, ki so pokukale izza očal, ko se je odločala za »žrtev« izprševanja.

Pri kolegih je veljala za sposobno profesorico in karizmatično figuro, ki je imela dobre organizacijske sposobnosti in tako veliko let skrbela za pripravo in pri-

lagajanje urnika. Na šoli je več let opravljala tudi funkcijo podravnateljice.

Skoraj vsa leta je v Trstu živelja v Ul. Starega Lazareta, prav v stavbi, v kateri so v prvih povojnih letih zaživele slovenske višje srednje šole. Po upokojitvi se je ob priložnostnih srečanjih z bivšimi sodelavci rada pozanimala, kako je kaj na šoli. Rada se je odzivala tudi vabilom bivših dijakov ob obletnicah mature.

Tako se je spominja bivša dijakinja, ki je bila kot šolnica tudi njena kolegica:

»Učila nas je v trieniju, tam okrog leta 1970. Na »realni« je bila seveda matematika važen in včasih strah vzbujajoč predmet. Vendar se nje nismo zelo bali, če se le spomnimo pravega strahu pred nekaterimi drugimi profesorji. A med njenimi urami, ko je razlagala, je bilo v razredu vedno mirno in delavno, urejeno, kot da bi to bilo naravno in samo po sebi umevno. Taka je bila tudi ona sama. Ni ji bilo treba opozarjati dijakov. A ko je kdo pri tabli pokazal, da snovi ne zna, je, sicer zadržano v tonih in z malo besedami, jasno pokazala svoje negativno mnenje in včasih tudi svojo nejevoljo.

Ko smo bili v zadnjem razredu, je bilo vzdusje že povsem sproščeno, čeprav vedno zbrano in disciplinirano. Celo med nekaterimi spraševanjimi. Nepozabni so bili trenutki, ko je sošolec Pavel med izpraševanjem nežno šaljivo oponašal, pa je to prostodušno sprejela. Pri pouku fizike je uredila, da smo z asistentom imeli v manjših skupinah laboratorijske vaje, uporabljali smo delovni zvezek iz Slovenije, tako kot fizikalni priročnik. Uč-

beniki matematike za algebro in geometrijo pa so bili še tisti iz časa Zavezniške vojaške uprave. Včasih smo ji rekli »Naša Sonči« in na maturi je kot notranji član komisije držala pesti za nas. Nekateri njeni učenci so nato izbrali študij matematike in to jo je razveselilo. Gotovo so jo nekateri drugi nekoliko razočarali, ko so izbrali druge poti. Nekateri njeni učenci so po nekaj letih postalni njeni mlajši kolegi. Šele takrat, ko smo bili skupaj v profesorskem zboru in v maturitetenih komisijah, smo lahko videli, kako je vedno polagala važnost na temeljna znanja in sistematično podajanje, tam je zahtevala jasnost in dovršenost. Šele takrat smo morda polno razumeli tudi smisel njenega pouka, ki ga kot dijaki morada nismo uvideli.

Ko se je upokojila, smo jo redko videnali. A radi smo jo srečali in ona je radi povprašala, kako nam kaj gre, in izmenjala nekaj pozornih in prijaznih besed. Že več let pa je nismo srečali, čeprav je beseda še vedno kdaj nanesla najo in neno dolgoletno šolsko delo. Tuđi ko smo sedaj med profesorsko sejo izvedeli, da je odšla, je med nami zavrsalo in takoj smo začeli o njej pripovedovati drugim kolegom.«

Nedvomno je bila profesorica Sonja Tominec eden izmed stebrov slovenske šole od prvih povojnih let do konca, oseba, ki bo gotovo še dolgo živila v naših spominih in naših srcih in katere delo bo preko generacij, ki jih je učila, še veliko let rojevalo sadove.

Bivši kolegi in dijaki

Obvestilo izletnikom Primorskega dnevnika

Cenjene udeležence izletov PD v organizaciji agencije First&Last Minute Adriatica.net obveščamo, da bo letos tradicionalno srečanje izletnikov, ki so se potepali po Maroku in Islandiji, v petek, 10. septembra, od 19. ure dalje v Društveni gostilni v Gabrovcu. Družabno srečanje predvideva, ob večerji in prijetjem obujanju potovalnih anekdot, tudi izmenjavo fotografiskih utrinkov. Med srečanjem bo Adriatica.net predvajala fotografije obeh potovanj.

Work experience

V sodelovanju s podjetji in ustanovami organizira Ad formandum šestmesečne delovne prakse s štipendijo (Work Experience). Work experience predstavlja dragoceno možnost za pridobitev delovnih izkušenj, ki olajšajo vstop v svet dela. V Trstu, Gorici in Špetru bodo organizirali devet work experience za različne poklicne like. Pogoji za opravljanje delovne prakse s štipendijo so brezposelnost, bivališče v deželi FJK in dopolnjeno 18. leto starosti. Delovne prakse so odprtne za vsakogar, ki se želi preizkusiti v svetu dela; predviden je honorar v višini 4,5 evrov na opravljeno uro prakse.

V Trstu zbirajo prijave za sledeče poklicne like: sodelavec v uredništvu pri Slomedia, tehnični in organizacijski pomočnik ter trgovski in pomožni tehnik pri Querciambiente v Milijah. V Gorici se bodo work experience odvajale na Kmečki Zvezi (sodelavec pri administrativnem vodenju kmečkih podjetij), v Združenju Dijaški dom S. Gregorčič (pomožni sodelavec) in na letališču v Ronkah (tehnik za dejavnosti povezane s certifikacijo varnosti). V Špetru bodo organizirali tri work experience za sledeče poklicne like: sodelavec v knjižnici in kulturni animator pri kulturnem društvu Ivan Trinko, sodelavec na področju kulturnih in pedagoških dejavnosti pri Inštitutu za slovensko kulturo in prevajalec in sodelavec v uredništvu pri reviji MOST. Ker je predviden izbor in selekcija kandidatov, je potreben prijave posredovati na sedežih Ad formanduma najkasneje do 10. septembra 2010. Več informacij na www.ad-formandum.eu/lavoro/work.

Boljunc (040 228124) - samo s predhodnim telefonskim pozivom in nujnim receptom.

NOČNA SLUŽBA

Lekarna odprta od 20.30 do 8.30

Ul. Cavana 1 (040 302303).

Od pondeljka, 6., do sobote, 11.

septembra 2010

Običajni urnik lekarn:

od 8.30 do 13.00

in od 16.00 do 19.30

Lekarne odprte

tudi od 13.00 do 16.00

Ul. Mazzini 43 (040 631785), Ul. Fabio Severo 122 (040 571088), Žavlj - Ul. Flavia 39/C (040 232253).

Fernetiči (040 212733) - samo s predhodnim telefonskim pozivom in nujnim receptom.

Lekarne odprte

tudi od 19.30 do 20.30

Ul. Mazzini 43, Ul. Fabio Severo 122, Ul. Combi 17, Žavlj - Ul. Flavia 39/C. Fernetiči (040 212733) - samo s predhodnim telefonskim pozivom in nujnim receptom.

NOČNA SLUŽBA

Lekarna odprta od 20.30 do 8.30

Ul. Combi 17 (040 302800).

www.farmacistitrieste.it

118: hitra pomoč in dežurna zdravstvena služba (od 20. do 8. ure, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure)

Za dostavljanje nujnih zdravil na dom, tel. 040 350505 - Televita.

Telefonska centrala Zdravstvenega podjetja in bolnišnic: 040 399-1111.

Informacije KZE, bolnišnic in otroške bolnišnice, tel. (zelena številka) 800 - 991170, ob pondeljku do petka od 8. do 18. ure, ob sobotah od 8. do 14. ure. Nudi informacije o zdravstvenih storitvah, o združenih tržaških bolnišnicah in o otroških bolnišnicah Burlo Garofolo.

Kino

AMBASCIATORI - 16.45, 18.30, 20.15, 22.00 »Shrek e vissero felici e contenti - 3D«.

ARISTON - 17.00, 18.45, 21.00 »Urlo«.

CINECITY - 11.00, 15.30, 18.30, 21.30

»The Karate Kid«; 10.55, 13.05, 15.20, 17.35, 20.00, 22.05 »I mercenari - The expendables«; 11.00, 13.10, 14.30, 15.10, 16.30, 17.30, 18.30, 20.00, 21.15, 22.00 »Shrek e vissero felici e contenti - 3D«; 10.50, 12.30, 14.30, 16.25, 18.20, 20.15, 22.10 »Shrek e vissero felici e contenti«; 10.45, 13.15, 15.10, 20.00, 22.05 »Giustizia privata«; 22.00 »Nightmare«; 17.30 »Letters to Juliet«; 10.45, 13.00, 15.15, 17.30, 19.40 »L'apprendista strengone«;

45. ŠTUDIJSKI DNEVI DRAGA 2010

Park Finžgarjevega doma - Općine Dunajska cesta 35

Danes, 5. septembra

Ob 10. uri:

dr. Mateja Pevec Rozman

**ETIKA IN
SODOBNI ČLOVEK - KAJ VODI
V SREČNO ŽIVLJENJE?**

Ob 16. uri:

Drago Jančar

**PISATELJ MED UMETNOSTJO
IN
ANGAŽMAJEM**

Ob 9. uri bo na prireditvenem prostoru sveta maša.

Obvestila

V JASLJU DIJAŠKEGA DOMA S. KOSOVELA je na razpolago še nekaj prostih mest. Za dodatne informacije lahko pošljete od 8. do 16. ure na telefonsko številko 040-573141.

ROJANSKI CERVENI PEVSKI ZBOR začenja v novi sezoni z rednimi pevskimi vajami, ki bodo vsako sredo ob 20. uri v Marijinem domu v Rojanu (ul. Cordaroli, 29). Toplo vabi nove člane, da se pridružijo zboru in sodelujejo pri maši, ki jo vsako nedeljo ob 9. uri iz rojanske cerkve prenesta Radio Trst A.

BIVŠE ODBOKARICE IN ODBOKARJI BREGA! Če želite razmigati mišice v vseli družbi enkrat tedensko, ob četrtkih od 18. do 20. ure v lonjerski telovadnici, pošljite čim prej tel. št.: 040-228561 od 19. do 20. ure (Fabia).

SKD GRAD BANI vabi na Šagro pod kostanji danes, 5. septembra. Delovali bodo dobro založeni kioski!

SKD KRASNO POLJE Gročana, Pesek in Dragi toplo vabi na Septembrski vaški praznik in razstavo-sejem tipičnih pridelkov Krasa do danes, 5. septembra, v Gročani. Ples in zabava s skupino Modri val, dobro založeni kioski in stojnice z razstavo-sejmom tipičnih pridelkov Krasa. Ob 17.30, nastop Nika Polesa z ansamblom Navihani lisjaki.

ŠKK KOMEN prireja začetniški tečaj poslušnosti za pse od 4. do 7. meseca starosti. Začetek tečaja danes, 5. septembra, ob 9. uri na klubskem vadbišču v Komnu. Za info pošljite: 339-286329.

KRUT obvešča, da bodo društveni prostori od 6. septembra dalje odprtvi s sledenjem urnikom: od 9. do 13. ter od 15. do 18. ure od ponedeljka do četrtega in od 9. do 13. ure ob petkih.

MEP IGO GRUDEN sporoča, da bo prva vaja nove sezone v ponedeljek, 6. septembra, ob 20.30. V soboto, 11. septembra, pa bo že prvi nastop ob 110-letnici nabrežinskega praporja. Zborovodja je letos Mikela Šimac.

OBČINSKA KNUJNICA NADA PERTOT iz Nabrežine obvešča cenjene bralce, da bo zaprta za dopust med 6. in 10. septembrom. Od ponedeljka, 13. septembra, pa

Zaradi pomanjkanja prostora bomo ostala obvestila objavili v naslednji izdaji.

Sant'Anna
Impresa Trasporti Funebri

T Pogrebno podjetje ...v Trstu od leta 1908

Nudimo prevoze za tržaško občino in okolico, narodne in mednarodne prevoze ter razne storitve na pokopališčih.

Devin-Nabrežina 166 - Trst
Ul. Torrebianca 34
Ul. dell'Istria 129
Ul. del Ghirlandaio 28
brezplačno notranje parkirišče
Usluge na domu

bo redno delovala po zimskem urniku in sicer ob ponedeljkih in sredah (urnik 9-12 in 14.30-17.30) ter torkih in četrtkih (urnik 9-12).

CENJENE OBČANE obveščamo, da bo v torek, 7. septembra, Urad za zunanje storitve (informacije glede pokopališč in okoljskih storitev) Občine Dolina zaprt.

KMEČKA ZVEZA obvešča vinogradnike, da morajo pripraviti morebitne količine vina, ki so jih imeli v zalogi dne 31. julija. Rok za predstavitev prijave zapade v petek, 10. septembra. Te obveznosti so oproščeni samo privatni končni porabniki in trgovci na drobno. V prijavi mora biti vino razvrščeno po kakovosti in sicer, črna in bela vina, namizna vina, vina s kontroliranim poreklom, vina z geografskim poreklom, ne glede na leto proizvodnje. Kmečka zveza je na razpolago za izpolnjevanje prijav do torka, 7. septembra.

TPPZ PINKO TOMAŽIČ obvešča, da bo v torek, 7. septembra, ob 20.45 prva vaja v sedežu na Padričah. Vabljeni tudi novi pevci in orkestra.

8. SEPTEMBRA bo ob prazniku Marijinega rojstva ali Malem šmarnu ob 20. uri v cerkvi v Bazovici vsakoletna Marijina maša in nato procesija z lučkami po vasi. Po maši družabnost v Slomškovem Domu. Vljudno vabljeni.

ŽUPNJA SV. MARTINA NA PROSEKU prireja v sredo, 8. septembra, tradicionalno procesijo s kipom Matere božje. Sv. maša bo ob 18.30 in po njej procesija po vasi. Vodi novoimenovan škofov vikar za Slovence g. Tone Bedenčič. Vabljeni narodne noše in vsi častilci naše Matere Marije!

DU KONS vabi vse svoje odbornike in člane na prvi sestanek nove sezone v sredo, 8. septembra, za 20. uro v Športno kulturni center v Lonjer!

OBČINA ZGONIK vabi do srede, 8. septembra, na ogled razstave »Nekoč je bila... meja. Urnik: ponedeljek in sreda 9-13 in 15.30, 17.30, v torek 9-13.

OBČINE DEVIN-NABREŽINA, ZGONIK IN REPENTABOR ter Zadruga »L'Albero Azurro« obveščajo, da bo brezplačna ludočka, namenjena otrokom od 1. do 6. leta starosti, delovala v Igralnem kotičku »Palček« v Naselju Sv. Mavra ob sredah in petkih popoldne od 16. do 18. ure. Delavnice predvidene v naslednjih tednih so: 8. in 15. septembra: »Lutke in marionete«, »Ročno gledališče«; 10., 17. septembra: »Pod zaveso«, »Gledališče luči«. Za informacije se lahko obrnete na Igralni kotiček Palček na tel. št. 040-299099 od ponedeljka do sobote med 8. in 13. uro.

OBVESTILO VINOGRADNIKOM: Kmečka zveza vabi svoje člane in vinogradnike na predavanje, ki ga prireja v sodelovanju z Zadružno kraško banko dne 8. septembra ob 19.30 v razstavni dvorani banke na Opčinah, Ul. Ricreatorij 2, na temo: »Trgatelj, predelava grozdja in nega mošta«. Predaval bo enologinja Tamara Rusjan, strokovnjakinja Svetovalne službe Kmetijsko gozdarskega zavoda Nova Gorica.

OTROŠKI PEVSKI ZBOR VESELA POMLAD pričenja pevsko leto s prvim srečanjem, ki bo v sredo, 8. septembra, ob 17. uri v dvorani Finžgarjevega doma na Opčinah. Vabljeni starši, dosedanji in novi pevci!

SLOVENSKI FILATELISTIČNI KLUB L. KOŠIR vabi slovenske filateliste na prvo mesечно srečanje v novi sezoni. Dobili se bomo v sredo, 8. septembra, ob 19. uri v Gregorčičevi dvorani v ul. Sv. Frančiška, 20. Prisrčno vabljeni.

WORK EXPERIENCE Ad formandum nuditi možnost za pridobitev dragocenih delovnih izkušenj, ki olajšajo vstop v svet dela. Poklicni liki: sodelavec v uredništvu, trgovski in pomožni tehnik, tehnični in organizacijski pomočniki. Za informacije: www.adformandum.eu ali tel. 040-566360. Na sedežu Ad formandumu v Trstu sprejemajo prijave do 10. septembra.

ZVEZA SLOVENSKIH KULTURNIH DRUŠTEV obvešča, da bodo uradi do petka, 10. septembra, obratovali od 9. do 13. ure.

TABORNICKI RMV obveščajo, da se bodo vsi GG-ji zbrali na bazovski gmajni v soboto, 11. septembra, ob 15.00. Po tabornem ognju lahko prespijo v šotorih v športnem centru Zarja, v nedeljo, 12. septembra, pa se lahko udeležijo poldnevnega orientacijskega pohoda BOP. Vsi MC-ji pa se v soboto, 11. septembra, zberejo na bazovski gmajni, kjer bo taborni ogenj, ob 20.00. V nedeljo se vse starostne kategorije zberejo ob 14.00 pri spomeniku na bazovski gmajni, kjer bo osrednja proslava v spomin na bazoviške junake. V soboto in nedeljo bomo v popularnih krojih. Več informacij na www.tabornikrmv.it.

TABORNICKI RMV prirejajo v nedeljo, 12. septembra, v sklopu prireditve v spomin

na štiri bazoviške junake, poldnevni orientacijski pohod odprt vsem ljubiteljem orientacije, staršem in otrokom ali mlajšim starostnim kategorijam. Zbirališče in prijave v športnem centru Zarja od 7.45 do 8.15. Vsako ekipo sestavlja od 4 do 2 člana. Orientacijski del se bo zaključil na vrhu Kokosi, kjer bodo taborniki vse tekmovalce pogostili s kosiom. Po sestopu s planinci na osrednji prireditveni prostor in osrednji proslavi v spomin na štiri bazoviške junake bo nagradevanje v centru Zarja. Več informacij na www.tabornikrmv.it. Info na bop.rmv@gmail.com.

AŠD CHEERDANCE MILLENIUM obvešča, da se v ponedeljek, 13. septembra, začenjajo treningi za vse starostne skupine: 1. skupina-Palčki (3-6 let); pon 16.30-17.30 na Opčinah in pet 16.30-17.30 v Gropadi; 2. skupina-Zajčki (7-14 let); pon in pet 17.30 do 19.00 na Opčinah; 3. skupina-Škrati (od 15. leta dalje); pon in pet od 19.00 do 21.00 na Opčinah. Za 2. in 3. skupino je predvidena tudi gimnastika pri Briščiki ob sobotah. Za vpis in informacije: 349-7597763 Nastja, 335-6278496 Nikol ali na info@cheerdancemillenium.com

PLESNA SEZONA pri AŠD Cheerdance Millennium se začenja! Jazz, hip-hop in cheerdance, vse to dobriš pri nas. Treningi bodo potekali ob torkih in četrtkih od 18.30 do 20.00 v Gropadi. Namenjeno je vsem dekletom od 15. leta dalje. Prvo srečanje bo v torek, 14. septembra. Za informacije in vpis: 349-7597763 Nastja, 335-6278496 Nikol ali na info@cheerdancemillenium.com

ŠKD KONTOVEL - REKREACIJSKA SEKCIJA obvešča, da bo oktobra začel plesni tečaj. Prijave so možne do 15. septembra. Za vpis in informacije: 333-9072969 (v polpoldanskih urah).

+ Nenadoma je nehalo biti plemenito in veliko srce žene, mame in none

Olimpie Giovannini Gulič

Zaljuboči

mož Vasja, otroci Verena,
Andra, Aleksij in Maksimiljan
z družinami

Pogreb bo v torek, 7. septembra, ob 12.30 iz mrtvašnice v ulici Costalunga v cerkev sv. Jerneja na Opčinah.

Opčine, 5. septembra 2010

Ob izgubi drage Olimpie sočustvuje z bratom Vasjo in družino

sestra Saša

Ob boleči izgubi drage Olimpie izrekamo Vasji in družini iskreno sožalje.

Sestrična Majda in družina.
Pridružuje se Valter.

Zalovanju se pridružuje

družina Kozina

Ob izgubi drage mame Olimpie sočustvujemo s kolegico Vereno Gulič

ravnateljici Marina Castellani
in Fiorella Benčić, učno in neučno
osebje srednje šole S. Kosovel

Ob smrti drage mame Olimpie izrekamo iskreno sožalje kolegici Vere ni Gulič.

Tajniško osebje
slovenskih šol na Tržaškem

+ Za vedno nas je zapustila najina ljuba mama

Marija Petrevčič vd. Škerlj (Marica)

Žalostno vest posredujeta

sinova Radko in Mladen,
sestra Zofka in ostalo sorodstvo

Pogreb bo v ponedeljek, 6. septembra, ob 12.30 iz predmrliške vežice v ulici Costalunga.

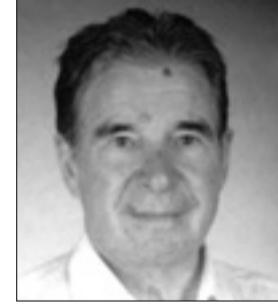
Trst, Grgar, Ravne, Knežak,
5. septembra 2010

Ob izgubi drage Marice sočustvuje z Radkom in Mladenom.

Družina Mikolj

+ Nepričakovano nas je zapustil naš dragi

Silvester Gustincic

Žalostno vest sporočajo

žena Miranda in sin Giorgio z družino ter ostalo sorodstvo

Za zadnji pozdrav bo pokojni ležal v cerkvi v Boljuncu v sredo, 8. septembra, od 12.00 do 13.00. Sledila bo sv. maša.

Boljunc, 5. septembra 2010
Pogrebno podjetje Alabarda

Ob prerani izgubi svojega člena Silvestra Gustincica izreka družini iskreno sožalje

skupina Long žlunk

Ob boleči izgubi dragega Silvestra izrekamo svojcem naše iskreno sožalje.

SKD F. Prešeren

Ob bridki izgubi našega dolgoletnega godbenika Silvestra izrekamo občuteno sožalje ženi Mirandi, sinu Giorgiu in sorodnikom.

Pihalni orkester Breg

ZAHVALA

Libera Zobec Mingot

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki so počastili spomin naše drage.

Vabljeni na predstavitev
nove knjige
Marija Čuka

*Nikar se ne hudujte na
vreme, da je zmešano.
Vsak naj najprej pomete
pred svojim pragom.*

Avtorja bo predstavila
Tjaša Ruzzier

Klarčeva domaćina
Cerovlje
sreda, 8. septembra
ob 19. uri

Nona Adrijana in nono Boris

danes zlati jubilej slavita!

*Naj bo vajina pot z zdravjem,
srečo, ljubezni prekrita,
polna medsebojnega
razumevanja,
in vsega, kar si najlepšega želite.*

Jan, Matjaž in Neža

Adrijani in Borisu

(prvi sopran in prvi tenor)

ob zlati poroki
čestita iz srca

šentjakobski zbor

Našemu pevcu

Borisu Slami in soprogi Adrijanji,

ki slavita 50-letnico
skupnega življenja,
jima pojemo "Na mnogaja lijeta".

Cerkveni pevski zbor
Novega sv. Antona

Iz srca čestitamo srečnim staršema Petri in Maurotu ob rojstvu male

Eme,

kateri želimo
vse najlepše v življenju.

Ankica, Drago, Katja,
Maja in Tanja

*V Trebče h K'rtičinom je,
kar se da hitro, prikorakala
lepa in brhka*

Marjana!

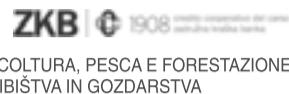
*V hipu je sredi noči s svojim
nežnim jokom sosedje prebudila
in vso žalito razveselila.
Mami Manuela, očku Davidu
in bratcu Devanu želimo
čim več mirnih noči, novorojenki
pa vso srečo v življenju*

vsi nonoti, tete in strici

SEPTEMBRSKI VAŠKI PRAZNIK IN RAZSTAVA-SEJEM TIPIČNIH PRIDELKOV KRASA danes v Gročani

- ob 10.00: razstava-sejem tipičnih pridelkov Krasa in odprtje kioskov
- ob 17.30: nastop NIKA POLESA z ansamblom NAVIHANI LISJAKI
- ob 19.00: ples s skupino MODRI VAL

COMITATO PROMOTORE

PRIPRAVLJALNI ODBOR

DNEVI KMETIJSTVA, RIBIŠTVA IN GOZDARSTVA

Čestitke

*MARJANA se je rodila in našo
druščino obogatila. Z njo se bova
igrali, peli in se smeiali! Vse lepo ji že
liva sestrični Vera in Marta.*

*O MARJANA, sladka mala
MARJANA, z rojstvom si osrečila Do
ne, Krtžine in vse nas iz ofičine. Ve
liko sreče in veselja želimo tebi, bratu
Devanu, mami Manuela in očku
Davidu - vsi iz avtomehanične de
lavnice Enzo.*

*Nadvse se veselimo prihoda ma
le MARJANE. Vsem njenim iskreno
čestitamo in skupno z njimi ji lepe
uspavanke pojemo. Srečni družini
Manueli, Davidu in Devanu želimo
vse lepo. Vsi Berdonovi.*

*Dobra volja je najbolja in ta naj
te, draga RENATA, spreminja še na
prej, čeprav ni več toliko moči kot
prej. Vse lepo s ti želimo prijateljice.*

*Vez ljubezni je pred 50. leti po
vezala v zakonski stan BORISA in
ADRIJANO SLAMA. Uživajta še dol
go let to pesem sreče in medsebojne
ga spoštovanja. To vama želijo pri
jatelji iz Barkovelj in Opčin.*

*Zlatoporočencema ADRIJANI
in BORISU SLAMI čestitava za za
vidljiv jubilej. Savi in Bruno.*

*BORIS in ADRIJANA bosta da
nes spet stopila pred oltar. Zlati ne
vesti in njenemu izvoljencu čestitajo
in želijo še veliko skupnih srečnih let
sredine prijateljice.*

*Danes slavita 50. obletnico po
roke ADRIJANA in BORIS SLAMA.
Iskreno jima čestitamo in jima želi
mo: »Skupaj srečno še naprej!« Ro
bert, Tamara in Marko, Mitja in Ma
nica, Urška, Andraž, Mojca, Tjaša,
Veronika, Boštjan in Anja.*

*Nono RUDI praznuje danes
okrogla leta. Vse najboljše mu želita
Matjaž in Jan.*

*Draga MARICA! Vse kar upaš,
naj se izpolni, kar iščeš, naj se odkri
je, kar si želiš, naj se uresniči, vse kar
v srcu čutiš, naj se v srečo in ljubezen
zlige. Vse najboljše za tvoj 60. rojstni
dan ti želijo mama Ivanka, mož Lu
ciano, hči Sabrina s Paolom, sin
Christian z Ilenom ter nečakinji Ve
ronika in Micaela.*

*V Slivnem bo danes veselo, no
notu PEPITU na zdravje se bo pelo!
Da bi v taki formi naprej ostal in se
z nami dolgo še igral! Vse najboljše ti
želijo tvoji Josette, Mark in Marisol.
Voščilom se pridružujejo še vsi do
maci.*

*Dragi MARKO! Danes, ko praz
nuješ tvoj rojstni dan, vse najboljše,
mnogo zdravja in sreče v življenju ti
želimo vsi, ki te imamo radi.*

*Danes praznjujeta 40. obletnico
poroke ANICA in VLADIMIR iz
Mačkolj. Še naprej kot doslej jima kli
čajo otroci in vnuki.*

Šolske vesti

ZDRUŽENJE STARŠEV srednje šole sv. Cirila in Metoda obvešča, da se foto
grafsko - biološka delavnica "Poglej ptic
čkal" prične v ponedeljek, 6. septem
bra, ob 8.30. Udeleženci naj se zbere
jo v vezi Trgovskega Tehničnega Za
voda Žige Zoisa, Ul. Weiss, 15 ob 8.15,
da uredijo formalnosti. Otroci naj imajo
s seboj digitalni fotoaparat, zvezek,
peresnico (barvice in svinčnik) in ma
lico. Če se niste še prijavili, se nam lah
ko prvi dan vseeno pridružite. Priča
kujemo vas! Informacije: 320-2717508
Tanja ali zscirilmetod@gmail.com

URAD ZA SLOVENSKE ŠOLE V
TRSTU obvešča, da bo v torek, 7. sep
tembra, zaprt za javnost zaradi orga
nizacijskih zadolženosti osebja ob
45. Jesenskem seminarju za šolnike.

TRST

SKD Grad

ŠAGRA POD KOSTANJI PRI BANIH DANES

Sodelujejo: Gledališka skupina mladih
in Iztok Cergol z avtorsko glasbo,
Otroška pevska skupina, MePZ Igo
Gruden in DPZ Kraški Slavček; častni
nagovor Bojan Brezigar.

KAVARNA GRUDEN: do 15. septembra
je na ogled razstava grafik Franek Ko
vačič »Rože«. Urnik ogleda v času obra
tovanja Kavarne, ob sredah zaprto.

BAMBIČEVA GALERIJA vabi na foto
grafsko razstavo Kina Extra «Stran.
Hočem stran! V Peru in Bolivijs...», na
Opčine, Sklad Mitja Čuk, Proseška ul.
131. Razstava bo odprta do 25. sep
tembra.

Mali oglasi

İŞČEM DELO - z lastno kosilnico oz.
motorno žago kosim travo ter obre
zujem tako drevesa kot tudi živo me
jo. Tel. št.: 333-2892869.

PRODAM audi A3, ambition, 1.6, let
nik 2002, crne metalizirane barve. In
fo na tel. št. 338-3407804 po 20. uri.

BAZEN, zunanj, mere 420x220x100h,
z vsemi pripomočki in s talno podla
go ugodno prodam ob koncu sezone.
Tel. št.: 335-8045700.

DAJEM V NAJEM novejše stanovanje
v Sežani, s parkirnim mestom v garaži.
Poklicite v večernih urah tel. št.: 328
969913.

KUPIM KNJIGE druge roke za znan
stveni licej: La letteratura come dia
logo - vol. 1 in Poslednji dnevi So
krata. Tel. št.: 328-9577975.

KUPIM sod za vino inox za 300 oz. 400
litrov z zračnico. Tel. št. 328-3125531.

NA OPČINAH oddajamo v najem priti
lične prostore. Informacije: 348 -
8136866.

NA PROSEKU dajem v najem oprem
ljeno stanovanje s spalnico, manjšo
sobo, dnevno sobo, kuhinjo in kopali
nico. Tel. št. 320 - 1509155.

NUJNO IŠČEMO dr. Teodora Lavren
čiča in ga vladljuno naprošamo, da se
javi družini Strain (Dolina) na tel. št.
040-228390 ali 338-8645381.

PRIPOROČENI, IŠČEM V NAJEM sta
novanje v Bazovici oziroma na Opč
inah in okolju, ter v predelu nad novo
univerzo. Mesečno 400,00 evrov. Po
klicite ob večernih urah tel. št.: 347
5179383.

PRODAJAM KNJIGE za vse razrede
klasičnega liceja F. Prešerna. Tel.:
320-2113860.

PRODAJAM grozdje refoška iz trž
škega pobočja. Cena po dogovoru.
Klicite na tel. št. 337-799205.

PRODAJAM knjige za prvi, drugi in
tretji letnik srednje šole. Tel. 040-
226702.

Kam po bencin

Danes bodo na Tržaškem obratova
le naslednje črpalki:

AGIP: Istrska ulica, Ul. A. Valerio 1
(univerza)

SHELL: Drevored Campi Eliši 1/1

Q8: Domjo (Strada della Rosandra),
Ul. D'Alviano 14

TOTAL: Ul. Brigata Casale, Sesljan -
drž. c. 202 (km 27)

ESSO: Pokrajinska cesta km 8+738

ČRPALKE ODPRTE 24 UR NA 24

AGIP: Devin (jug) - avtocesta A4 VE
TS, Valaura - hitra cesta SS 202 km
36

TOTAL: Devin (sever) - avtocesta A4
TS-VE

NOČNE ČRPALKE IN SELF SERVICE

TAMOIL: Ul. F. Severo 2/3, Miramarski
drevored 233/1

AGIP: Istrska ulica 155, Naselje Sv.

Sergija - Ul. Forti 2, Miramarski drev.

49, Ul. A. Valerio 1 (univerza), Katinara - Ul. Forlanini, Furlanska ce
sta 5; Devin SS 14

ESSO: Ul. Flavia 120, Trg Foraggi 7,
Zgonik - Državna cesta 202, Ul. Car
naro - Državna cesta 202 km 3+0,67,

Opčine - križišče, Kraška pokrajins
ka cesta km 8+738

OMV: Proseška postaja 35

SHELL: Ul. Locchi 3, Ferneti

TOTAL: Ul. Brigata Casale, Sesljan

RA km 27

V sodelovanju s FIGISC Trst.

PRODAM 3 MLADIČE Jack Russell
Terrier, rojeni 26. junija, italijanski
starši z dokumenti o rojstvu in re
dovnikom. Klicati za dodatne infor
macije ter obiske. Tel. št.: 040-228989,
345-5087930.

PRODAM BELO GROZDJE, možnost
prevoza na dom. Tel. št.: 338-2639849.

PRODAM KNJIGE Kemija za gimn. 1,
Slov. književnost, Slov. slovica in jez.
vadnica, Pregled slov. slovstva, Krist
jan in sv. pismo, Kaj verujemo 3, Bo
ok and Bookmarks, Around and about
Britain and the states. Tel. št.: 340-0030154.

PRODAM KNJIGE za tretji razred
Trgovskega zavoda Ž. Zois. Tel. št.:

Goriški prostor

Ulica Garibaldi 9
tel. 0481 533382
fax 0481 532958
gorica@primorski.eu

Primorski
dnevnik

DOBERDOB - Župan napoveduje vrsto javnih del

Vasi in zaselke v občini čaka temeljita obnova

O kamnolomu: »Na podlagi podatkov promet, tresljaji in hrup ne bodo presegali dovoljenih vrednosti«

PAOLO VIZINTIN
BUMBACA

Popravilo cest, obnova razsvetljave, zamenjava in namestitev dodatnih avtobusnih nadstrešnic, novi smerokazi in še nekatere druga javna dela so napovedana v vseh in zaselkih občine Doberdob. Župan Paolo Vizintin pojasnjuje, da bo stroške za večino načrtovanih posegov krilo podjetje Granulati calcarei iz Ronk, ki je na tem, da pridobi še zadnja dovoljenja za širitev kamnoloma pri Devetakih. Javna dela so namreč »odškodnina«, ki jo je doberdobska uprava - sicer ob denarju ter ponovni vzpostaviti naravnih značilnostih območja po zaključku kopanja - zahtevala v zameno za odobritev variante k regulacijskemu načrtu, ki bo omogočila povečanje površine kopa na 27,6 hektarjev.

»Pred zaključkom leta se bo začela vrsta javnih del. Med temi je obnova ceste med Devetaki in Palkičem ter stare makedamske poti iz časa Avstro-Ogrske, ki ji domačini pravijo poštarska cesta. Te ne bomo asfaltirali, pač pa le uredili, da jo bodo pešci in kolesarji lahko spet uporabljali. Prehod z motornimi vozili bo dovoljen samo za kmete,« pravi Vizintin in dodaja: »Še pred tem bomo »zakrpalji« Ulico Bonetti, ki bo na začetku prihodnjega leta na novo asfaltirana, in očistili obcestne jaške za meteorno vodo v Doberdobu.« Uprava načrtuje tudi zamenjavo starejših občinskih tabel in smerokazov - pri tem bo posebno pozornost namenila dvojezičnosti. V Jamljah, Sabličih in pri Bonetih bodo zamenjali avtobusne nadstreške, s katerimi bodo opremili tudi avtobusne postaje pri Devetakih in v drugih kra-

jih. »V dogovoru z družtvom Kras Dol-Poljane bo naknadno prišlo do prenovitve kulturnega centra na Palkiču. Na Poljanah bomo uredili glavni trg in Ulico Fratelli Cervi, v vseh doljanskih zaselkih pa bomo okreplili javno razsvetljavo.« Na doberdobski občini razmišljajo tudi o širitvi pokopališč pri Palkiču in v Doberdobu. »Na pokopališčih imamo hudo prostorsko stisko. Upamo, da se bodo občani s časom začeli v večji meri odločati za upeljitev pokojnikov, kar bi zelo pripomoglo k izboljšanju stanja,« pojasnjuje župan.

Kot rečeno, bo za omenjene posege - in za nakup novih strojev za občinsko službo - poskrbelo podjetje Granulati calcarei, ki čaka, da mu dežela FJK izda zadnje avtorizacije za širitev kamnoloma pri Devetakih. Širitev je bila v zadnjih dneh spet tarča kritik oljevarstvenikov WWF in odbora Okolje 2000, ki so zaskrbljeni nad posledicami za naravno okolje, živali, promet in onesnaževanje. »Razumem zaskrbljenost oljevarstvenikov in domačinov, ki so svoje pomisleke med drugim že izrazili v vložitvijo ugovorov k varianti št. 8 občinskega prostorskoga načrta. Dejstvo je, da bo širitev kamnoloma učinkovala na teritorij, in to je tudi razlog, zaradi katerega smo pred sprejemom variante zahtevali spremembo načrta širitev ter celo vrsto analiz in meritiv. Na podlagi teh podatkov promet, tresljaji in hrup ne bodo presegali zakonsko dovoljenih vrednosti. V nasprotrem primeru bi nikoli ne privolili v širitev, saj so nam naši prebivalci v teritoriju pri srcu. Po drugi strani smo v zameno zahtevali in iztržili veliko javnih del, kar ni uspelo mnogim občinam v deželi,« poudarja Vizintin.

Ob delih, ki jih bo izvedlo podjetje Granulati calcarei, župan napoveduje tudi posodobitev vodovodnega omrežja, česar se bo na začetku prihodnjega leta lotilo podjetje Irisacqua, in obnovo zidu nekdanje avstro-ogrsko cesto med Palkičem in Mikoljim, za katero imajo na razpolago 90.000 evrov. (Ale)

Na kraju nesreče

BUMBACA

NESREČA V KRMINU Polo pristal na strehi

Trije avtomobili so bili vpleteni v prometno nesrečo, do katere je prišlo v petek ponoči v krminski občini. Tri voznike in potnico so zaradi lažjih poškodb odpeljali v goriško bolnišnico. Nesreča se je zgodila okrog 22.30 na državni cesti št. 56 v kraju Fornaci v Krminu. Fiat punto, v katerem je sedel 25-letni A.S. iz Vidma z 19-letno potnico M.V., se je peljal v smeri proti Gorici, v nasprotni

smeri pa sta se pripeljala VW polo in Ford mondeo. V prvem je sedela 49-letna G.F. iz Krmina, v drugem pa 38-letni S.P. iz Gorice. Iz razlogov, ki jih še preučujejo karabinjerji iz Gradišča - morda je eden izmed avtomobilov zasedel nasprotni vojni pas - sta Fiat punto in VW polo trčila, pri čemer se je slednji obrnil na streho. 38-letnemu vozniku mondea se ni uspelo izogniti Fiatu in ga je zadel v zadnjo stran. Z rešilcem so dve ženski in dva moška prepeljali v goriško bolnišnico. Okrevali bodo v petnajstih dneh.

ROMJAN - Na vhodu v slovensko osnovno šolo

Žaljivi napis je bil naposled odstranjen »Še bolj se bomo zavzemali za sožitje«

Ko so v petek pod večer starši in otroci množično prišli v Romjan, da v prostorih slovenske osnovne šole s praznikom zaključili letošnjo »prešole«, jim je praznično razpoloženje skalil žaljivi napis na vhodu. Ogorčenje je bilo veliko, saj je novo šolsko leto pred vratih, nihče pa ni do petka poskrbel, da se črni madež odstrani. Zdi se, da je bil enostavno spregledan, saj naj bi nestrenje pomazali na železnu vhodu pripeljalo tablo že pred časom, v juliju, ko je bila slovenska šola predmet mazaške akcije.

Reakcija staršev in ravnateljice Sonje Klanjšček, ki je prišla na zaključek »presole«, je bila takojšnja, tako da so po posegu občine pomazano tablico s prepovedjo vstopa psom sneli in napis odstranili. Mar-

Napis na vhodu v šolo

sliko je dogodek povezal s podobnimi napisi, ki so se pojavili na nekaterih cestnih znamenjih in smerokazih na ronških cestah, na katerih je slovenščina vzorno zastopana ob italijanščini, a so jih nasprotniki sožitja pomazali.

Napis na vhodu šole žali slovenske, a tudi italijanske otroke, so izjavili starši učencev romjanske šole in poudarili, da želijo svojim otrokom pripraviti čim lepši začetek šolskega leta. »Žaljivi napis se je pojavil z mazaško akcijo, ki je bila izvedena že pred časom. Tako vodstvo šole kot združenje staršev smo takoj pozvali občino, naj ga odstrani. Takšni napisi so izpad posameznikov, ki na noben način ne sodijo v romjansko okolje, v kolikor različni narodi tu živijo in so-

vočju in brez hujših težav. Naša slovenska šola se bo sedaj še bolj zavzela za mirno sožitje,« zagotavlja Sonja Klanjšček, ravnateljica Večstopenske šole Doberdob, pod okriljem katere delujejo tako romjanski vrtec kot osnovna šola. Žaljivi napis je z ostromi besedami obsodil tudi župan Ronk, Roberto Fontanot, ki jo spomnil, da se je ob koncu šolskega leta vnela polemika zaradi majhne skupine staršev in nekaterih učiteljic italijanske šole, ki so nastopili proti slovenski šoli. Na občino so tedaj prejeli anonimna pisma, žaljiva in z rasistično vsebino.

Vsaka prizadetost zaradi napisa je natov v petek izginila med prazničnim dogajanjem ob zaključku »presole«. Otroška račodost je vsem vrnila dobro voljo. (ide)

GORICA - Rajoni Seznam javnih del bodo preučili

Rajoni se bodo morali v kratkem izreči o seznamu javnih del, ki jih bo goriška uprava financirala z denarjem iz t.i. »zakladčka«. Predloge posegov, ki bi jih z razpoložljivimi sredstvi - 2.283.200 evri - lahko izvedli v mestu in vaseh, je v petek župan predstavljal predstavniki krajevnih svetov, le-ti pa jih bodo morali v nekaj tednih bolje preučiti in nasloviti na občino zahtevo po morebitnih spremembah.

»Seznam je zelo splošen, zato se bom o podrobnostih pogovoril s tehnični uradni občine. Pomembno se mi vsekakor zdi, da so v seznam vključeni 55.000 evrov za širitev pokopališča, kar pa žal ne zadošča za izvedbo posega, je povedal predsednik rajonskega sveta za Podgoro Walter Bandelj, ki pa je ocenil, da je občina upoštevala prioritete, ki jih je rajonski svet nakazal majha. »Končno bomo lahko v Grojni postavili drogove javne razsvetljave, s 30.000 evri, ki so jih predvidevali za Ulico Grappate, pa bomo uredili križišče pred predorom Baruzzi oz. izboljšali vidljivost znotraj predora. Za asfaltiranje Ulice Grappate je namreč že poskrbel pokrajina.« Rajonski svet za Pevmo, Stmaver in Oslavje sta v petek zastopala podpredsednik Boris Primožič v svetniku Vilij Princič, ki je tudi ocenil, da bo treba seznam podrobnejše preučiti. »Gotovo je, da bo 95.000 evrov za širitev pokopališča premalo. Morda bi lahko razmisliši o tem, da bi tisto vsoto porabili za ureditev sedeža rajonskega sveta,« je ocenil Princič. Predsednik rajonskega sveta Svetogorska-Placuta je bil z razporeditvijo sredstev zadovoljen, saj je uprava v glavnem ugodila zahtevam. »Zanimali sta nas predvsem varnost pešcev in prometna ureditev v ulicah Silvio Pellecico, Kugy in Foscolo, ki jih bo občina obnovila,« je povedal predsednik Giancarlo Karlovini in izrazil zadovoljstvo nad dejstvom, da bo končno tudi predmestje deležno lepotnega posega.« Predsednik rajonskega sveta za Štandrež Marjan Brescia je povedal, da bo seznam bolje preučil s tehničnimi uradni uradni, v njem pa bo treba gotovo kaj spremenili. »40.000 evrov za povezovalno pot med telovadnico in vrtcem je gotovo preveč,« je povedal Brescia.

Še pred petkovim srečanje so morali rajonski sveti predstaviti občini seznam prioritnih javnih del za obdobje 2010-2012. Dokument je rajonski svet za Štandrež odobril na zadnjem zasedanju, ki je potekalo v četrtek. Na dnevnem redu je bila tudi razprava o spremembah načina upravljanja energije izmed štirih polj, na katere je razdeljeno vaško pokopališče. »Polji A in D, ki gledata proti vhodu, sta namenjeni grobovom z 20-letno in 30-letno koncesijo, polji B in C, ki gledata proti severu, pa sta namenjeni grobovom z 10-letno koncesijo. Povpraševanja za zemljišča z daljšo najemniško pogodbo je več, zato sta polji A in D polni, ostali dve pa manj izkorisčeni,« je povedal Brescia in nadaljeval: »Zato smo občini predlagali spremembo načina upravljanja polja C, ki bi po novem bilo na razpolago za družinske grobove oz. tiste, ki si želijo daljše koncesije.« Brescia je še pojasnil, da bodo družinam pokojnikov, ki so bili pokopani na polju C samo zaradi pomanjkanja prostora na poljih A in B, omogočili podaljšanje koncesije. (Ale)

LETNI ŠOLSKI ABONMA APT ... ugodnejši, tudi v prostem času!

info:
tel. 0481 593515
0481 593513
e-mail:
titoli.viaggio@aptgorizia.it
www.aptgorizia.it

Abonmaje lahko sklenete od 23. AVGUSTA
• **GORICA:** Blagajna APT (na železniški postaji)
• **TRŽIČ:** Blagajna APT, Corso del Popolo 7
• **GRADEŽ:** Blagajna avtobusne postaje na trgu Carpaccio
• **ČERVINJAN:** Blagajna avtobusne postaje na trgu Marconi
• **TRST:** Blagajna avtobusne postaje na trgu Libertà

Mestni ali primerni letni šolski abonma Pokrajinskega prevoznega podjetja APT je namenjen študentom obveznega šolskega ciklusa, srednjih šol in univerz. Velja od 1. septembra 2010 do 30. junija 2011, vse dni, prazniki in šole prosti dnevi vključeni. Sklenite ga le enkrat in se tako izognete mesečnim obnovitvam, lahko ga plačate v štirih obrokih (do 15.12.10). Cena je z ozirom na ostale abonmaje ugodnejša, predvideni so tudi popusti, če je v isti družini več abonentov.

GORICA - V Kulturnem domu razstavlja Loretta Dorbolò

Benečijo nosi v srcu s čustvom domotožja

Njeno delo zaznamuje skrb nad prihodnostjo dežele pod Matajurjem - Solidarnost Benečanom in Rezjanom

Zbrani v Kulturnem domu (levo) na odprtju razstave likovnih del Lorette Dorbolò (desno)

BUMBACA

»Odločil bo veter« je naslov razstave, ki so jo v četrtek odprli v Kulturnem domu. V goriški galeriji se tokrat predstavlja Loretta Dorbolò, ustvarjalka iz Benečije, ki se je že dokopala do vidnega mesta v svetu likovne umetnosti. Resnici na ljubo, beneška avtorica že dobrih 40 let živi in dela v bližini Modene, po rodu pa je iz Bjarcá v špeterski občini in se na Benečijo sklicujejo vsi njena dela.

Številne zbrane ljudi je uvodoma nagonjil ravnatelj Kulturnega doma Igor Komel, za katerega je pomembno, da beneško kulturno izražanje najde mesto tako v Gorici kot tudi v Trstu in Sloveniji. Izrazil je ogorčenje nad nesmiselnim gonjenjem oz. že pravo narodnostno mržnjo, tarča katere so naši rojaci v Benečiji in Reziji.

V imenu beneških kulturnih krogov, društva Ivan Trinko iz Čedad, Beneške galerije iz Špetra in Inštituta za slovensko kulturno prav tako iz Špetra, se je Lucia Trusgnach zahvalila vsem, ki so omogočili postavitev razstave in tisk dvojezičnega kataloga, ki so ga izdali za to priložnost. V nadaljevanju svojega govora je umetniko vključila v krog kulturnikov, ki so s svojim ustvarjalnim nabojem ponesli utrip Benečije v svet. Ob slikarstvu se Loretta Dorbolò posveča tudi poeziji v beneškem narječju in se ukvarja z grafiko, je še povedala Trusgnachova.

Razstavljeni slike in delo Lorette Dorbolò je nato predstavil Hijacint Iussa, tudi sam likovni umetnik z beneškimi kořenami, ki danes živi na Goriškem; med drugim je bil sošolec Lorette Dorbolò. Ko pogledamo Lorette slike - tako Iussa -, najprej pomislimo, da gre za dela, ki so zelo blizu naivnemu slikarstvu. Če pa tem delom posvetimo večjo pozornost, bomo ugotovili, da gre za precej globlji način umetniške izpovedi, ki se že prepozna v ekspressionizmu. Vidi se, da Loretta krepko nosi Benečijo v srcu, predvsem tisto pokrajino, njene ljudi in navade, ki so ji dajali značaj pred nekaj desetletji. Izpod njenega čopica pronica tudi opazna skrb, kaj se dogaja z Nadiškimi dolinami in kakšna prihodnost se obeta dejeli pod Matajurjem, ki jo sedanji način življenja vodi v smer, iz katere ni izhoda, je še povedal Iussa.

Spregorovila je tudi umetnica, ki je povzela svojo pot v svetu likovne umetnosti. V Modeni, kamor se je preselila po poroki in bila tam zaposlena kot učiteljica, je našla okolje, ki ni imelo nič skupnega z Benečijo. Na ravnino s pogostimi meglami se nikakor ni mogla privaditi, tako da se je ob kopijenju življenjskih težav, kot samouk, zatekala v umetniško izražanje. Zbranim v Kulturnem domu je zaupala, da je slikarstvo nanjo delovalo kot zdravilo. Pomagalo jih je tudi pri premagovanju domotožja. V katalogu k razstavi so ob slikah natisnjene tudi nekatere njene misli. Ena od teh se glasi: »Vprašanje "Upanje ali utopičja" zame ni več aktualno, saj ni upanja, ki ne bi bilo vsaj nekoliko utopično še posebno, če zadeva usodo človeka na Zemlji, ne glede na čas, v katerem živi. Danes vem, da je treba upati vse do utopičnosti.«

Razstava bo odprta do 15. septembra. (vip)

KRMIN - Vsakoletni praznik grozdja

Vino miru pozna bolj svet kot Italija

Goriška prefektinja Maria Augusta Marroso ter nagrjeni Filippo Bregant in Riccardo Komjanc

BUMBACA

V krminskem mestnem središču je bil v petek zvezčer precej živahno. Začel se je praznik grozdja, ki je trajal ves konec tedna. Ulice so bile zaprte za promet in bolj razsvetljene. Na treh ali štirih krajev so igrali glasbeni ansamblji, pred županstvom so postavili velik oder, pred njega pa vrste stolov. V vrtnih stavbah palače Locatelli si je bilo mogoče ogledati razstavne medu in likovna dela Dore Bassi. Osrednje dogajanje je potekalo v mestnem gledališču v natpranju programom ob 25. predstaviti Vina miru in proglašitvi nagrad za Zlato grozno jagodo, za povezijo (»Filari in versi«), za dobrodelnost ... Udeležence je z nekaj glasbenimi komadi sprejela občinska godba na pihala, ki se je postavila ob gledališki vhod. Povezovalec večera je bil nogometni komentator Bruno Pizzul, sicer domači na rodu. Začetni umetniški nastop japonske violinistke Marike Masuta, ni bil povsem v sovočju z nadaljevanjem večera, ko so trije napovedovalci na odru čedalje bolj zgubljali nadzor nad potekom dogajanj, a je okrog 350 prisotnih sprejelo vse s prizanesljivo prešernostjo.

Sledili so nagovori. Župan Luciano Patat se je zahvalil okrog 200 družinskim podjetjem za zavzetost pri pridevani in proizvodnji Vina miru iz 600 trt, ki ga po predstaviti pošljejo v konfekcijah po tri steklenice vsem državnim poglavarjem po svetu. Predsednik krminske vinske kleti Adriano Drius je v pesniško obarvanem posegu povidal, da je krminska pobuda znana mnogo bolj po svetu kot v Italiji. Krajevni proizvo-

di izražajo teritorij in njegovo kulturo ter Vino miru nosi sporočilo proti individualizmu, družbenim napetostim in praznini v ljudeh. Natečaj za steklenične nalepke so letos zmagali Naga Arnoldi iz Švize, Piero Giraldi iz Turina in Piero Guccione iz Raguse. Misli, ki so na nalepkah natiskane, pa sta prispevali dve televizijski osebnosti: Fiorello in Antonio Ricci (znan kot snovalec oddaje »Striscia la notizia«).

Zlato vinsko jagodo (v izvirniku »Acino d'oro«) sta za prizadovnost in kakovost prejela člana krminske kleti iz širšega vinorodnega območja, saj je Filippo Bregant iz Ločnika, Riccardo Komjanc pa iz Števerjana. Za črni pinot prvemu in sivi pinot drugemu so jima izročili umetniški deli. Sledila je izročitev denarnega priznanja zdravnici Saši Salvini in dobrodolne namene za vidensko bolnišnico. Znesek je darovalo združenje ONLUS Francesca Messina. Na koncu so prireditelji nagradili kar 23 udeležencev pesniškega natečaja z vinsko vsebino, povezano z mirovnijo sporocilnostjo in spoštovanjem različnosti. Udeležilo se ga je mnogo piscev iz vsega sveta s 600 prispevkov.

Ko so stopili na oder nagrjenici in zraven prav toliko nagrjevalcev z napovedovalci, se je iz dvorane zdedo, da prisostvujejo mitingu. Uspešen začetek za današnji spredvod alegoričnih voz (začetkom ob 15. uri); z enim imenom nastopili tudi Vinska klet s tekmovalno ambicijo, da preseže tri Guinessove rekorde. Katere? Ostaja skrivnost. (ar)

GORICA - SSK

Zaskrbljeni za šolo in volitve

»Ogorčeni nad dogajanjem v Reziji«

Slovenska skupnost (SSk) na Goriškem je po poletnem premoru spet proprijetala do delo. Pokrajinsko tajništvo stranke, ki je zasedalo v ponedeljek, je najprej izrazilo solidarnost in bližino rojakinom v Reziji, ki doživljajo napetosti in so žrtve zapostavljanja. »Stranka je tudi ogorčena nad odločitvijo občinskega sveta občine Rezija, ki je nezakonito zahteval izpis iz seznama občin, kjer se izvajajo določila zakona 38/2001,« sporočajo pri Ssk. Njihovo sporočilo se tako nadaljuje:

»SSk je zaskrbljena nad odnosom do slovenščine, ki ga ima občinska uprava v Gorici. Vse pogosteje se dogajajo primeri zapostavljanja slovenščine in celo njenega brišanja tam, kjer je naš jezik predviden na podlagi določil zaščitnega zakona. Ssk je mnenja, da gre za točno določeno strategijo s ciljem, da se cim bolj prikrije prisotnost Slovencev v mestu in da se le-ta omeji le na tri mestne četrti, kar ne odgovarja resničnemu stanju.«

SSk izraža zaskrbljenost tudi zaradi novic o krčenju neučnega osebja na slovenski šoli. Pokrajinski tajnik stranke Julian Čavdek je stopil v stik s predstavniki Sindikata slovenske šole in s šolniki, da bi se podrobnejše seznanil s stanjem in jim ponudil pomoč, kjer je najbolj potrebna. Dodatna krčenja v prihodnjih letih bi lahko bila že usodna. Ssk podpira tudi predlog, da se slovenski šoli prizna status kompleksnega upravljanja, kar bi zagotovilo nemoteno dvojezično poslovanje. Obenem je primerno, da se takšno poslovanje prizna osebju do klada. Ssk je dalje zaskrbljena, ker pokrajinski šolski urad še vedno nima ravnatelja, za kar morajo pristojne oblasti cim prej poskrbeti.

SSk je v nadaljevanju obravnavala politični položaj in priprave na pokrajinske volitve. Najbolj zaskrbljujoče je dejstvo, da napreduje reforma volilnega zakona, ne da bi se upoštevala specifičnost goriške pokrajine. Glede na to, da bodo zmanjšali število volilnih okrožij in da bodo ta po številu volivcev večja, bo Slovencem onemogočeno, da bi lahko samostojno izvolili svojega predstavnika v pokrajinski svet. To onemogača takšno demokratično predstavninstvo, ki bi odražalo realno stanje na teritoriju. Ssk je tudi zaskrbljena nad dejstvom, da v deželnom odloku, ki sprejema državno volilno reformo, ni omembne zakonov za zaščito Slovencev. Prisotnost predstavnika slovenske narodne skupnosti ne more biti prepuščena le dobrim volji italijanskih strank, a mora biti zakonsko zajamčena ali vsaj olajšana.«

»SOČA SOOČA« V Turjaku in Sovodnjah

Okoljska karavana »Soča soooča«, ki jo Kinoatelj vodi od izvira do izliva reke, po petkovem postanku v Zagradu nadaljuje svojo pot na Goriškem. V Turjak bo prispeval v torek, 7. septembra, ob 20. uri, ko bo na Trgu Libert z docentoma Brunom della Vedovo in Mladenom Frankom tekla beseda o ranljivosti voda. V Sovodnjah bo v sredo, 8. septembra; z začetkom ob 20. uri bosta v Kulturnem domu gosti svetovno priznana astrofizičarka Margherita Hack ter aktivist ekolog in pedagog Aldo Rupel. Z njima se obeta res zanimiv pogovor. Karavana bo nato v Podgori 23. septembra; ob 20. uri bo po »pašereli« dosegl domačijo Pri županovih, kjer bo soočanje s predstavniki društev in ustanov, povezanih s Sočo. Pogovorom bo sledila projekcija filma »Trenutek reke« avtoric Anje Medved in Nadje Velušček, ki je nastal v produkciji Kinoateljeja.

Med včerajnjim gašenjem

ALTRAN

V romjanskem požaru poginili zajci in kokoši

Na desetine zajcev in kokoši je poginilo v požaru, ki se je vnel včeraj na kmetiji v Romjanu. Ob kruti smrti, ki na katero so bile obsojene domače živali, je ogenj povzročil lastnikom objekta zelo veliko škodo. Gasilci, ki so posredovali na kraju, ne izključujejo, da je bil ogenj podtaknjen.

Ogenj je po prvih ocenah povzročil okrog 30.000 evrov gmotne škode - poleg barak je zgorel del predelka -, ob tem pa je kmetovalca tudi globoko prizadel, saj sta se živalim posvečala z veliko vnero.

ril in zajel tudi kletke, v katerih so lastniki imeli številne zajce in kokoši. Gost dim, ki se je dvigoval nad območjem, so opazili mimoidoči, ki so poklicali gasilce. Ko so le-ti prišli na kraj, so ogenj pegasili brez večjih težav, za živali pa ni bilo več pomoći. Zajce in kokoši, ki niso poginili, so morali lastniki ubiti, saj so utrpele hude opeklne.

Ogenj je po prvih ocenah povzročil okrog 30.000 evrov gmotne škode - poleg barak je zgorel del predelka -, ob tem pa je kmetovalca tudi globoko prizadel, saj sta se živalim posvečala z veliko vnero.

POSOŠKA JAMARSKA ŠOLA - Tečaj prve stopnje

Odkrivajo podzemlje

Od 9. septembra do 14. oktobra v organizaciji Kraških krtov, tržiške jamarske skupine in centra Seppenhofer

Jamarski klub Kraški krti bo v sodelovanju s speleologji jamarske skupine iz Tržiča »Amici del fante« in centra za kraško raziskovanje C. Seppenhofer iz Gorice priredil jamarski tečaj za začetnike, ki se bo začel prihodnjem teden. Tečaj, ki bo potekal od 9. septembra do 14. oktobra, bo razdeljen na dva dela, in sicer na teoretični in praktični del.

Praktični del predvideva pet spustov v manj zahtevne jame, pri čemer si bodo tečajniki lahko izposodili jamarsko opremo pri društvenih organizatorjih. Teoretični del bo potekal ob četrtekih zvečer na sedežu društva »Amici del Fante« v Tržiču (v Ulici Valentiniš št. 134), na njem pa bodo predavalci in poučevali strokovnjaki s področja speleologije in izkušeni instruktorji, ki jih priznava Italijansko speleološko združenje. Na predavanjih bodo obravnavali razne teme. Tečajniki bodo spoznali jamarske organizacije v Italiji, jamarsko opremo in njenouporabo, jamarsko tehniko in priprave na spust v jame, osnove geologije in krasoslovja, postopek nastanka jam, osnove kartografije, tehnike merjenja jam, osnove biologije, ekologije in okoljevarstva, varnostna pravila pri spustih v jame ter državno gorsko in jamarsko reševalno službo. Tečaj je namenjen vsem ljubiteljem narave in Krasa, ki so dopolnili 16 let. Prijavae zbirajo na telefonski številki 338-617868 ali po elektronski pošti (na naslovu micheledele@tiscali.it) do 9. septembra.

Med spustom v jamo

VRH - Spet laskavo priznanje za Lokando Devetak

V moški reviji Class Life med najboljšimi »bistrojik«

Leto 2010 je za vrhovski gurmansi raj - Lokando Devetak - posejano z uspehi in zadoščenjem. Že samo dejstvo, da Devetakovi letos praznujejo 140. obletnico delovanja, je nekaj izrednega. V pričakovanju na nova priznanja, se je podelitvi prestižne italijanske nagrade Artusi za izvirno domačo kuhinjo Gabrielli Devetak, uvrstiti med boljše deželne kulinaricne hrame, potrditi »treh rakcev« revije Gambero Rosso, uspešnim sodelovanjem v konzorcu »Friuli Via dei Sapori«, na prireditvi Asparagus in pri Okusih krasa, uvrstitti v združenje restavracij »Del buon ricordo« ter omembi v skupini najboljših gostiln v članku dnevnika Sole 24 Ore v teh dneh pridružila še uvrstitev v top ten bistrojev moške revije Class Life, ki ga izdaja založnik Class Editor.

Class Life je dolgo let izhajajoči mesečnik z več kot 70.000 prodane naklade, namenjen predvsem moški populaciji. Že vrsto let zbira podatke, ki jih objavlja gastronomski vodniki in

GABRIELLA DEVETAK

FOTO A.W.

prijeva lestvice najboljših restavracij v Italiji. V komaj izdani septembrski številki, ki bo v trafikah dežele Furlanije-Julijske krajine na prodaj prihodnjem teden, dobimo vrsto zanimivih top lestvic. Med stotimi najboljšimi restavracijami je objavljena tudi lestvica desetih najboljših gostiln, oziroma »bistrojev«, kot jih kar po francosko imenujejo pri reviji Class Life. Edini gurmansi hram, ki brani barve dežele Furlanije-Julijske krajine, je ravno Lokando Devetak z Vrha, ki si je na lestvici priborila zavidljivo sedmo mesto. (aw)

LOKANDA DEVETAK Debela Griža 1915-1916

Lokanda Devetak na Vrhu se ne izkazuje le kot prvorstna gurmanska postojanka, a tudi kot kraj družbenih in kulturnih prireditev. Jutri, 6. septembra, ob 19.30 bo namreč pri Čotovih potekala predstavitev knjige z naslovom »Debela Griža - San Michele 1915-1916« avtorjev Mitje Jurija in Nicole Persegatija. Ob njuni udeležbi bodo o knjigi spregovorili Antonio Scrimali, Lucia Fabi in Renato Podbersič ml. »Z branjem zgodb, ki so sedaj pred vami, in s hodo po nakazanih poteh se vam nezavestno odpre svet, ki je navidezno tako daleč, a obenem tako bližu. Ta knjiga ima še dodaten namen: vzbuji v vaših srcih razmišljanje o drami vojne in posledicah, ki jih ta pusti v dušah preživelih,« so organizatorji zapisali v vabilu na jutrišnji večer.

Obvestilo izletnikom

Udeležence izletov Primorskega dnevnika v organizaciji agencije First&Last Minute Adriatica.net obveščamo, da bo tradicionalno srečanje izletnikov, ki so se potepali po Maroku in Islandiji, v petek, 10. septembra, od 19. ure dalje v Društveni gostilni v Gabrovcu. Ob večerji in prijetnem obujanju potovalnih anekdot bo tudi zamenjava fotografskih utrinkov. Med srečanjem bo Adriatica.net predvajala fotografije z obeh potovanj, prisotna bosta tudi prijavljena vodiča Sara in Gorazd.

Gledališče v Krminu

Jutri se bo začela predprodaja abonmajev za novo sezono krmskega gledališča. Kot običajno bo levij delež namenjen gledališču, na svoj račun pa bodo prišli tudi ljubitelji plesa in glasbe. Informacije na 0481-532317.

Riccardi v Sovodnjah

Tudi deželnih odbornik FJK in hrkati vicekomisar za širitev avtoceste Riccardo Riccardi se bo udeležil informativnega srečanja o poteku del, ki ga sovodenjska občinska uprava prireja za občane jutri, 6. septembra, ob 20.30 v dvorani Kulturnega doma v Sovodnjah.

Trio Moones na gradu

Jutri ob 20. uri bo na gradu Kromberk nastopil Trio Moones, ki ga sestavlja kitarista Alen Garagić in Bor Juljan ter tolkalec Nicolas Didier.

GORICA - Zaril se je pod akumulator

Poletna avantura za štirinogega Perzijca

Dogodivščin - prijetnih in neprijetnih - v poletnem času nikomur ne manjka. Vročina, včasih tudi pasja, se radi poigra z vsemi bitji tega sveta. Ko pa je vročini v prejšnjih dneh sledil še padec temperature, smo bili priča nenačavnemu dogodku s perzijskim mačkom v glavnih vlogah.

Zgodil se je v Stražah, v eni izmed tamkajšnjih vrstnih hiš, nedaleč od strmega brega Soče. V večernem brezdelju je perzijski muc iskal zavetje pred hladom in se odpravil v garažne prostore, kjer so bili drug za drugim parkirani avtomobili. Nikoli ne bomo natancno vedeli, kdaj se je podal tja. Morda že v popoldanskih urah. Po natančnem ogledu parkiranih vozil je izbral mali Toyota yaris in se skozi spodnje cevi zaril v nišo ob motorju. Ko so mačji lastniki ugotovili, da je štirinogi »Perzijec« izginil z doma, so se lotili iskanja. V garaži je nekaj zamijavkalo in začela se je avantura. Kljub klicem lastnika se maček ne z lepa ne z grda ni premaknil iz avtomobilskega zavetišča. Prigojarjanju ni nasedel, tudi za vabljivo hrano se ni zmenil. Vsak poskus, da bi ga zvabili ven, je imel nasprotni učinek - še globlje se je skril v »crevesje« avtomobila, dokler se ni dobesedno zaril pod akumulator in tam obstal. Lastniku mačka po dogovoru z lastnikom avtomobila ni preostalo drugega, kot da začne demontirati avto, pa še nekaj ur kasnejne.

Perzijski muc se je v naslednjih dneh že spet klatil po garažnih prostorih, kot da bi se nič ne bilo zgodilo. Še dolgo pa se bosta dogodka spominjala lastnika mačka in avtomobila, pa tudi številni mimočoči, ki so bili priča neavadni mačji dogodivščini. (ik)

Lekarne

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
TRAMONTANA, Ul. Crispi 23, tel. 0481-533349.

DEŽURNA LEKARNA V KRMINU
STACUL, Ul. F. di Manzano 6, tel. 0481-60140.

DEŽURNA LEKARNA V FARI
BACCHELLI, Ul. Dante 58, tel. 0481-888069.

DEŽURNA LEKARNA V DOBERDOBU
AL LAGO - PRI JEZERU, Rimska ul. 13, tel. 0481-78300.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU
ALLA SALUTE, Ul. Cosulich 117, tel. 0481-711315.

Kino

DANES V GORICI
KINEMAX Dvorana 1: 15.00 - 16.45 - 18.30 - 20.15 - 22.00 »Shrek e vissero felici e contenti«.

Dvorana 2: 15.30 - 17.40 »L'apprendista stregone«; 20.00 - 22.00 »Letters to Juliet«.

Dvorana 3: 15.45 - 17.45 - 20.00 - 22.00 »Somewhere«.

JUTRI V GORICI
KINEMAX Dvorana 1: 16.45 - 18.30 - 20.15 - 22.00 »Shrek e vissero felici e contenti«.

Dvorana 2: 17.40 »L'apprendista stregone«; 20.00 - 22.00 »Letters to Juliet«.

Dvorana 3: 17.45 - 20.00 - 22.00 »Somewhere«.

DANES V TRŽIČU
KINEMAX Dvorana 1: 16.00 - 17.50 - 20.00 - 22.10 »I mercenari - The expendables«.

Dvorana 2: 15.00 - 17.00 - 18.50 - 21.00 »Shrek e vissero felici e contenti« (digital 3D).

Dvorana 3: 15.30 - 18.00 - 20.40 »The Karate Kid - La leggenda continua«.

Dvorana 4: 17.30 »L'apprendista stregone«; 20.10 - 22.00 »Urlo«.

Dvorana 5: 15.45 - 17.40 - 20.00 »Somewhere«; 22.10 »Nightmare«, prepovedan mladini pod 14. letom.

JUTRI V TRŽIČU
KINEMAX Dvorana 1: 17.50 - 20.00 - 22.10 »I mercenari - The expendables«.

Dvorana 2: 16.30 - 18.30 - 20.30 - 22.15 »Shrek e vissero felici e contenti« (digital 3D).

Dvorana 3: 18.00 - 20.40 »The Karate Kid - La leggenda continua«.

Dvorana 4: 17.30 »L'apprendista stregone«; 20.10 - 22.00 »Urlo«.

Dvorana 5: 17.40 - 20.00 - 22.10 »Somewhere«; 22.10 »Nightmare«, prepovedan mladini pod 14. letom.

Šolske vesti

RAVNATELJSTVI VEČSTOPENJSKIH ŠOL v Gorici in Doberdobu obveščata, da bo podelitev celoletnih imenovanj za določen čas v vrtcih in osnovnih šolah v sredo, 8. septembra, ob 11.30 na sedežu ravnateljstva goriške večstopenske šole v Ulici Grabizio v Gorici. Imenovanje bo potekalo na podlagi zavodskih lestvic.

TAJNIŠTVO VEČSTOPENJSKE ŠOLE DOBERDOB sporoča, da se bo pouk na nižji srednji šoli začel v četrtek, 9. septembra, po urniku 7.45-13.45. V vrtcih in osnovnih šolah bo pouk starjal v ponedeljek, 13. septembra, po slednjem urniku: vrtec v Sovodnjah 7.30-12.00, vrtec v Rupi 7.40-12.00, vrtec v Doberdobu in Romjanu 7.45-12.00, osnovna šola Prežihovega Vranca v Doberdobu 7.50-13.00, osnovna šola Petra Butkoviča Domna v Sovodnjah 7.55-13.05, osnovna šola na Vrhu 7.45-13.15, osnovna šola v Romjanu 7.55-13.00; od 13. do 17. septembra v vrtcih in osnovni šoli v Romjanu ne bo kosila.

SLOVENSKA VEČSTOPENJSKA ŠOLA IZ GORICE obvešča, da se bo pouk začel v ponedeljek, 13. septembra. V vrtcih v Gorici (Ulica Brolo in Ulica Max Fabiani), Pevmi, Štandrežu, Števerjanu in v Bračanu bodo dejavnosti v prvem tednu novega šolskega leta potekale do 12. ure brez kosila. Na vseh osnovnih šolah goriškega ravnateljstva bo pouk že od prvega dne dalje trajal od 8. do 13. ure. V vrtcu v Ulici Max Fabiani v Gorici bodo 8., 9. in 10. septembra dnevi odprtih vrat za uvajanje otrok prvega letnika. Učenci nižje srednje šole Ivan Trinko v Gorici bodo sedli v klopih 13. septembra ob 8.15.

Čestitke

DAVIDU se ne pozna, čeprav danes jih 60 ima. Ostani zdrav, veder in čil, da boš še vedno vesel in igrov. To ti vosečijo tvoji najdražji.

Draga ANICA IN VLADIMIR kar 40 let že »jarem« vaju veže a lice vajino ostaja sveže. Naj vama izpolnijo se vse skrite želje in naj vaju spremlijajo sreča, zdravje in veselje. Vsi željo v srcu nosimo iskreno, da dolgo vidva bi ostala eno. Žlahta iz Doberdoba.

Cas za vse enako teče, nihče mu ne ubeži, včeraj eden, danes drugi, jutri jih ROZINA 70 slavi. Zdravja, sreča ti želimo in že veliko lepih dni. Ana, Vilko, Pepe z družinami.

ALEKSIJ in LAURA sta včeraj pred oltar stopila, večno zvestobo in zaupanje si obljudila. Ob pomembnem dnevu življenjske poti jima želimo vso srečo, spoščovanje in sladke vse dni Rossina, Damjela, Nicoletta in Martina Ferlez ter Sara, Michelle, Dennis, Ezio in Jožica.

Naš LADI 70 let slavi, a se vedno mlad drži. Upamo, da bo tak ostal še mnogo let. Radosti, zdravja in obilo sreč mu iz srca želijo prijatelji.

Obvestila

KD DANICA prireja še danes moški in ženski turnir v nogometu. Začetek tekem bo ob 13. uri.

KD SOVODNJE obvešča, da bo v petek, 10. septembra, ob 20.30 v sovodenjskem Kulturnem domu informativni sestank za starše otroškega pevskega zbornika.

Mali oglasi

ODLIČEN KROMPIR prodajamo v Sovodnjah ob Soči po 0,60 evrov na kg. Tel. 0481-882413.

PRODAM Knjige Matematika 1, Algebra e geom. anal. 1+2, Corso base verde di mat. 3+4, Il calcolo int. e l'analisi num., Biologija 1 celica, Fizika in svet fiz.3, Per leggere a, b, c, d, Gramm. it. modul, Letteratura Tomo 3a, 3b, 4a, 4b. Tel. 340-0030154.

Prispevki

V spomin na Romanota Butkoviča darujejo Zlatka in Rajka z druž

ITALIJA - Razmišljanje predsednika republike

Napolitano: Evropa in tudi Italija potrebuje pogumne voditelje

V Turinu kontestirali predsednika senata Schifanija - Berlusconi se je odpovedal t.i. skrajšanemu procesu

RIM - Evropska unija in vse države članice, vključno z Italijo, potrebuje pogumne politike, ki bi pripeljali celino iz sedanje hude gospodarske in družbene krize. Tako meni italijanski predsednik Giorgio Napolitano, ki je prepričan, da Evropska unija ni na robu zatona, kot pravijo nekateri. Časi so vsekakor težki in zahtevajo pogumne politične ter druge izbire, je prepričan Napolitano.

Predsednik republike je drugače med prvimi ostro odsodil kontestacije na račun predsednika senata Renata Schifanija na včerajnjem prazniku Demokratske stranke v Turinu. Schifani se je na prireditvi sočal s Pierom Fassinom, ko ga je večja skupina ljudi glasno zmerjala z mafijcem in zaščitnikom organiziranega kriminala. Zastopnik Demokratske stranke je sprva skušal zaman utisati protestnike, nato pa jih je označil za nestrpneže in škvadriste. Posegla je policija in prišlo je tudi do manjših neredov z demonstranti, ki so bili menda v glavnem pristaši komika Beppeja Grilla. Glasno kontestacijo na račun Schifanija so obsodile vse politične stranke, z izjemo Italije vrednot Antonia Di Pietra.

V političnih krogih vlada medtem velika pozornost za današnji prvi javni nastop predsednika poslanske zbornice Gianfranca Finija po razkolu s Silvijom Berlusconjem. Fini, kot kaže, ne bo napovedal nastanka nove desno usmerjene politične stranke, pač pa bo do pičice potrdil vsa svoja kritična stališča do ministrskega predsednika in do nacina vodenja stranke Ljudstva svobode. Fini menda za sedaj noče predčasnih volitev, njegovi pristaši jih pa ne izključujejo.

O možnosti spomladanskih volitvah precej stvarno razmišlja Berlusconi, ki pri tem uživa popolno podporo Severne lige. Ministrski predsednik je včeraj dejal, da se je pripravljen odpovedati t.i. skrajšanemu procesu, če bo vsa desna sredina v parlamentu podprla politično dokument Ljudstva svobode, ki je neke vrsta zaupnica vladi ter njeni večini. Gre za dokument v petih točkah (po novem bodo najbrž štiri), ki bi moral po mnenju voditeljev Ljudstva svobode spraviti v težave Finija in njegove pristaše. Morda pa se bo končalo, da bo dokument doživel podporo vseh komponent desne sredine.

Neredi na prazniku Demokratske stranke v Turinu, kjer so demonstranti glasno kontestirali predsednika senata Schifanija

ANSA

DUBLIN - Protesti v središču mesta

Jezni na Tonyja Blaira

Nekdanji britanski premier je prišel promovirat svojo pred dnevi objavljeno avtobiografijo

DUBLIN - Protestniki in protivojni aktivisti so nekdanjega britanskega premiera Tonyja Blaira včeraj jezno pričakali v središču Dublina, kamor je prišel promovirat in podpisovat svojo pred dnevi objavljeno avtobiografijo »A Journey« (Potovanje). Blairo je ob prihodu v bližino glavne dublinske ulice O'Connell, kjer je v eni od tamkajšnjih knjigarn podpisoval knjigo, pričakalo okoli 200 glasnih protestnikov, ki so po besedah očividcev proti njegovemu vozilu metalni različne predmete, med drugim čevlje in jajca. Protiaktivni aktivisti in borci za pravice Palestincev so imeli razprostre velike plakate z napismi »Blair legal, milijoni umrli« in »Zaprite ga zaradi genocida«.

Blairo so zmerljivke njegovih nasprotnikov spremljale tudi ob prihodu na petkov intervju za oddajo »Late late« na irski televiziji RTE. V intervjuju je Blair na vprašanje o številnih protivojnih demonstracijah med njegovim desetletnim vodenjem britanske vlade med letoma 1997 in 2007, odgovoril, da odločitve ne morejo biti sprejete na podlagi ljudi s plakati. (STA)

FRANCIJA - Protesti v 130 mestih

Proti »ksenofobni politiki«

»Stop rasizmu« in »Ustavite Sarkozyjevo nečloveško politiko«: tako je pisalo na transparentih, ki so jih nosili udeleženci včerajšnjih protestov

ANSA

Še posebej množični so bili včeraj protesti v Parizu

PARIZ - V Parizu in drugih francoskih mestih - skupaj naj bi jih bilo kar 130 - je včeraj na tisoče ljudi protestiralo proti politiki francoske vlade do romskih priseljencev. Demonstranti so nosili transparente z napisimi »Stop rasizmu« in »Ustavite Sarkozyjevo nečloveško politiko«. Proteste so organizirale različne organizacije za človekove pravice, levičarske skupine in sindikati, od francoskega predsednika Nicolasa Sarkozyja pa zahtevajo opustitev »ksenofobne politike«, poročajo tiste tiskovne agencije.

Sarkozy je konec julija ukazal uničenje več romskih naselij, odtekel pa je Francijo zapustilo prek 8000 romunskih in bolgarskih Romov. Francoske oblasti sicer vztrajajo, da Romi Francijo zapuščajo prostovoljno, saj za to dobijo po 300 evrov, vendar pa so deležne čedalje ostrejših kritik takoj v tujini kot doma.

Francoska javnost je glede vračanja Romov razdeljena. Del ljudi Sarkozyjevo politiko odločno podpira, hkrati pa je čedalje več nasprotnikov, ki opozarjajo, da je nedopustno Rome povezovati s kriminalom, prostitucijo in zlorabami otrok.

Včerajšnji protesti so bili množični, po navedbah organizatorjev naj bi se protestniki zbrali v več kot 130 mestih po vsej Franciji ter tudi pred nekaterimi francoskimi veleposlaništvi v tujini. Med temi tudi v Rimu, kjer so predstavniki Romov in Sintov, ki živijo v Italiji, izrazili zaškrbljenost nad politiko, ki jih do tujcev oz. »drugačnih« vodi sedanja italijanska vlada.

Karzaj oblikoval mirovni svet za pogajanja s talibani

KABUL - Afganistanski predsednik Hamid Karzaj je včeraj sporočil, da je ustavil visoki mirovni svet za pogajanja s talibani.

Ustanovitev sveta je eden najpomembnejših Karzajevih ukrepov v okviru njegovih prizadevanj za začetek pogajanj s talibani. Po navedbah sporočila iz urada predsednika Karzaja je oblikovanje visokega mirovnega sveta »pomemben korak naprej proti mirovnim pogajanjem«. Svet, ki bo predvsem pogajalsko telo, naj bi sestavljali predstavniki velikega dela afganistske družbe, njegova glavna naloga pa bo doseči premirje s talibani, ki se že od padca njihovega režima leta 2001 bojujejo proti oblasti v Kabulu. Seznam članov sveta, ki naj bi vključeval »pomembne voditelje, vplivne osebnosti in ženske« bo dokončno znan ob prazniku ob koncu ramadana, so še sporočili v Kabulu. (STA)

V Belorusiji našli truplo kritika oblasti

MINSK - V Belorusiji, državi, ki ji vlada »zadnji evropski diktator«, predsednik Aleksander Lukašenko, so le nekaj mesecov pred predsedniškimi volitvami našli truplo ostrega kritika tamkajšnje oblasti, ustanovitelja najpomembnejše opozicijske spletnne strani charter97.org, poroča nemška tiskovna agencija dpa. Truplo 36-letnega Olega Bebenina so našli v njegovi počitniški hiši v bližini glavnega mesta Minsk, so sporočili iz organizacije za človekove pravice Charta 97. Vzrok smrti še ni znan, zadevo pa že preiskujejo policisti in izvedenci sodne medicine. Kot so medtem sporočili iz ministrstva za notranje zadeve, so prvi izvidi pokazali, da vzrok smrti ni nasilno dejanje. Bebenin je spletno stran, poglavito glasilo beloruske opozicije, ustanovil leta 1998. Že ob postavitev strani je bil deležen številnih kritik in nasprotovanj s strani oblasti v Belorusiji, kjer si cer pogosto prihaja do aretacij kritikov vlade, racij in izginotij predstavnikov opozicije. (STA)

Pakistan: narašča število žrtev petkovega napada

KARAČI - Število smrtnih žrtev petkovega napada na procesijo šiitov v mestu Kveta na severozahodnem Pakistanu je v noči na soboto naraslo s 43 na 65, saj je več huje poškodovanih ljudi umrlo v bolnišnici, poroča ameriška tiskovna agencija AP. Predstavnik lokalnih policijskih oblasti je včeraj povedal, da je bilo v napadu ranjenih okoli 150 ljudi, nekateri pa ostajajo v kritičnem stanju. Iz protesta zoper napad je šiitska manjšina v mestu danes pozvala k splošni stavki in vse šole v Kvetu so zaprte zaradi žalovanja za umrlimi. Pakistanski talibani so že prevzeli odgovornost za napad na procesijo, na kateri se je zbral več tisoč ljudi, ki so praznovali dan al kuds, s katerim vsako leto izrazijo solidarnost s Palestinci in nasprotovanje izraelski zasedbi vzhodnega Jeruzalema. Petkov napad se je zgodil tri dni po trojtem samomorilskem napadu v mestu Lahore na vzhodu Pakistana, v katerem je bilo po zadnjih podatkih ubitih 38 ljudi, okoli 300 pa jih je bilo ranjenih. Odgovornost za ta napad so prevzeli talibani in z njimi povezani islamski skrajneži. (STA)

nedeljske teme

ZAČEL SE JE ŠE EN PROCES REŠEVANJA BLIŽNJEVZHODNE KRIZE

Upanje, pričakovanja, obeti, vendar brez pravih izgledov za dejansko rešitev

BOJAN BREZIGAR

Temu zapisu bi lahko dal naslov »Upanje nikoli ne usahne«. Na vprašanje, kolikokrat so se že začela pogajanja za rešitev bližnjevzhodne krize, ni mogoče odgovoriti kar po spominu; poskusov, da bi dosegli »mir na Jutrovem« je bilo namreč veliko, vse preveč, da bi jih lahko strnili v nekaj vrstic. Žal so bili doslej vsi neuspešni. Novi krog, ki se je začel v četrtek, dobro obeta, čeprav je bil začetek predvsem simboličen in je še zlasti koristil ameriškemu predsedniku Baracku Obami, da je, dan po neslavnem umiku vojske iz Iraka, v očeh javnosti dvignil vlogo ZDA v zunanjji politiki oziroma v svetu, kar Obama potrebuje predvsem zaradi notranje politike, kjer mu priljubljenost strmo pada. Navsezadnje ni njegova pobuda nič nova. Bill Clinton je pred zapadlostjo svojega mandata prav tako skušal doseči dogovor, pa mu je spodelet. Tudi Bush je s konferenco v Annapolisu leta 2007, leto dni pred volitvami, spodbudil nov krog pogajanj, katerim se je intenzivno posvetila takratna državna sekretarko Condoleezza Rice, pa ji podvig ni uspel. Če dobro pomislimo, se moramo vprašati, le zakaj naj bi Barack Obama uspel. Obeti so

dobi, vendar so bili enako dobri pri Clintonu in Bushu.

Ključno vprašanje, ki ga je treba postaviti, ni, kdo si želi miru. To vprašanje je nesmiselno: vsi si želijo mir, morda z izjemo kake ekstremne skupine, ki z atentati tudi tokrat izpodkopava mirovna pogajanja; ampak v veliki politiki so te skupine nerelevantne. Ne, vprašanje je drugo. Vprašati se je treba, komu se izplača sedanje stanje, kdo bi, če bi prišlo do miru in torej do dokončne normalizacije odnosov, imel od tega koristi – in tu ne mislimo na prebivalstvo, ampak izključno na politične in ekonomske interese držav – oziroma, kdo bi bil s tega vidika na slabšem, komu bi upadla pogajalska moč in komu bi se zmanjšal politični vpliv.

Začnimo pri Izraelu, državi, ki je že desetletja pod stalno grožnjo napadov in terorizma, ki je prestala že veliko trpljenja, vendar je znala izkoristiti to trpljenje za dosledno napadanje domnevnih sovražnikov – čeprav je šlo zelo pogosto zgolj za napade na civilno prebivalstvo – in je obenem zasegalu palestinsko zemljo, jo dejansko kolonizirala ter spreminala tudi njeno etnično podobo. Izrael ni nikoli zaustavil gradnje novih naselij; navsezadnje se je moral soočiti z demografsko eksplozijo, saj

se je po padcu berlinskega zidu, ko je Rusija odprla meje izseljevanju, v Izrael, ki je takrat štel 4 milijone prebivalcev, preselil milijon Judov iz držav vzhodne Evrope, predvsem iz nekdanje Sovjetske zveze. Izrael bi se moral s sklenitvijo miru odpovedati marsičemu: predvsem bi se moral odpovedati novim naseljem, tisoče kolonov bi moral razsletiti z zemlje, ki so jo poselili in na katere so zgradili domove, soočiti bi se moral s skrajnim delom judovskega integralizma, ki je vendar zelo močan. Prav tako bi se Izrael in nekem mirovnem procesu moral odpovedati Golanski planoti in jo vrniti Siriji, na tej planoti pa je prav tako naselil tisoče kolonov in vzpostavil učinkovito kmetijsko dejavnost. Ob vsem tem pa bi Izrael izgubil podobo ogrožene države, ki mu danes v odnosih z Združenimi državami Amerike in v veliki meri tudi z Evropsko unijo zagotavlja vrsto bonitet, med drugim dejanski obrambni »klobuk« zvez Nato, ki sicer ni formalno uzakonjen, dejansko pa obstaja. Izrael je prepričan, da so Palestinci manjši problem in da je veliko večji problem islam, začenši z Iranom, kjer predsednik Ahmadinedžad ne zamudi nobene priložnosti, da ne bi Izraelu grozil z uničenjem. Sedanje stanje zagotavlja torej

Izraelu široko mednarodno podporo, politično, vojaško in finančno, poleg tega mu ZDA omogočajo, da po mili volje uporablja silo, s tem, da z vetom preprečujejo vsakršno resno obsodbo Združenih narodov, da o sankcijah sploh ne govorimo.

Palestinska oblast si seveda želi miru, saj živijo Palestinci v zelo težkih pogojih: zaprti s v nekakšnih enklavah, nimajo nobenega »okna v svet«, Izraelcem so prepuščeni na milost in nemilost, za vse, celo za dobovo živil. Stanje v Gazi je obupno, vendar je stanje v Cisjordaniji veliko boljše. Formalno je brezposelnost zelo visoka, vendar obstaja siva ekonomija, ki ljudem veliko prinese; in veliko jim prinese tudi turizem, kajti v Cisjordaniji ležijo nekateri znani svetopisemski kraji, začenši z Betlehedom, ki vedno privabljajo veliko število turistov. Krščanski svet je navsezadnje zelo velik, saj ne smemo misliti samo na katoličane; in v zadnjih letih je priliv ruskih turistov res množičen. Sedanja (zmerna) palestinska oblast torej samim Palestincem dokazuje, da je njena politika prava, ker je pač stanje v Cisjordaniji veliko boljše od stanja v Gazi. Ta oblast se gre državo, vendar se manj ukvarja s problemi, s kakršnimi se ukvarjajo ostale države. Palestinci namreč prejemajo veliko sredstev iz tujine. Po eni strani je to predvsem Evropska unija, ki financira veliko dejavnosti, neposredno ali preko držav članic. Primer: plače za velik del uslužbencev palestinske oblasti, od učiteljev do policijstov, prihajajo iz držav članic EU, veliko je projektov v zdravstvu, v vzpostavljanju sodnega sistema, v javnih storitvah, tudi v gospodarstvu. Po drugi strani je to islamski svet, ki stalno vlagajo. Pomoč »palestinskim bratom« je stalna postavka v proračunih bogatih arabskih držav pa tudi drugih držav islamskega sveta in ta pomoč je vsestranska.

Palestinci, ki sicer želijo ureditev svojega statusa in lastne države, se po drugi strani zavedajo, da bi morali za lastno državo skrbeti sami; seveda ne takoj v začetku, ampak počasi bi zanimalje mednarodne javnosti za njih splahnelo in izsušili bi se tudi tokovi, po katerih danes prihaja denar na palestinska ozemlja. Njihove cilje bi torej lahko obrazložili s stavkom, da si želijo miru in lastne države, vendar ni nujno, da se to zgodi takoj.

Egipt in Turčija sta dve zelo pomembni državi v regiji. Obe podpirata mirovne procese, vendar slednji zagotovo niso njuna prva prioriteta. Egipt je danes za Zahod referenčna država na južni obali Sredozemlja, država, v kateri je zahodna diplomacija trdno zasidrana in je tudi sicer zahodni svet močno prisoten s svojimi investicijami. Ameriška diplomacija uporablja Egipt za svoje izhodišče pri obravnavanju bližnjevzhodne politike; ni naključje, da imajo ZDA v Kairu eno svojih največjih veleposlananstev. Egipt nima velikih interesov, da bi se to stanje spremeno. Z Izraelom je vzpostavil skoraj normalne odnose, meja je odprtta in prehodna, pa čeprav z običajnimi vrstami zaradi izraelskih kontrol, tudi nekaj gospodarskega sodelovanja je, obenem pa Egipt zalaže Gazo s potrebnim blagom, ki prehaja mejo po desetinah predorov. V Egiptu ni nobene volje, da bi ta premet, ki zadeva tudi orožje, zastavili. Status quo mu torej nekako ustrezha in zato ne zastavlja velikih naporov za rešitev bližnjevzhodne krize.

Turčija, ki sicer podpira prizadevanja Palestincev in to počenja zelo demonstrativno – spomnimo se na nedavni solidarnostni konvoj v Gazo, ki so ga Izraelci z oboroženim napadom prestregli, vendar ima tudi Turčija druge prioritete. Sama teži k članstvu v Evropski uniji, kjer so sicer velike težave, prav zaradi tega pa se ne bo spuščala v avanture na Bližnjem vzhodu, kjer si lahko samo nakopičiš nekaj novih so-

vražnikov, ne da bi prišlo do prave rešitve. Tudi Turčija torej gleda in čaka, kaj se bo zgodilo, napetost med Izraelem in Palestinci pa zagotovo odvraca pozornost od dogajanj v Turčiji, kjer Američani mižijo na obe očesi glede denuomo pravic Kurдов, ki jih Turčija ne zatira nič manj kot Izrael zatira Palestince; Kurdom se godi veliko slabše, pa se – razen nekaterih mednarodnih nevladnih organizacij – za to nihče ne zmeni.

In potem je tu Iran. Stanje v Iranu je dokaj napeto, saj se polemike in protesti po zadnjih predsedniških volitvah še niso polegli, pa čeprav je minilo že skoraj poldrugo leto. Predsednik Ahmadinedžad je tudi zaradi tega potencial (za zdaj hvala bogu samo besedne) napade na Izrael, da svojim ljudem ponudi zunanjega sovražnika; starata taktika, ki pa je še vedno učinkovita. Rešitev bližnjevzhodne krize, ustanovitev palestinske države, normalizacija odnosov z Izraelem in vse, kar sodi zraven, bi Iranu odvzela enega glavnih elementov mobilizacije ljudskih množic, kar seveda teheranskemu režimu na prija. In navsezadnje velja podobno za številne voditelje arabskih držav, od Sirije vse do libijskega predsednika Gadafija. Palestinci so dober ali bi za vse njihovo početje in prav nič ne naredijo za rešitev palestinskega vprašanja, s čimer bi ta alibi izgubili.

Kaj pa ZDA? Zagotovo ima ameriška administracija velik interes, da do rešitve pride. Že nekaj predsednikov, vse od Jimmija Carterja, se ukvarja s tem vprašanjem in v njihove dobre namene ni mogoče dvomiti. Vendar se v Washingtonu tudi zavedajo, da gre za nekakšno kvadraturo kroga: rešiti vprašanje tako, da bodo zadovoljni Izraelci in Palestinci, je sedaj zelo zapleteno, praktično nemogoče. Pomislimo le na tisoče palestinskih beguncov, ki živijo v begunških centrih Združenih narodov na Zahodnem bregu (ki jih, med drugim, vodijo dobro plačani tuji uradniki, diplomati in varnostniki, ki se po palestinskih ozemljih prevzajo z velikimi belimi terenskimi vozili) nekateri že 50 let. To je nekako tako, kot če bi na periferiji Trsta še vedno živel istrski begunci v barakah in čakali na vrnitev. Za te palestinskih beguncov ni bilo narejeno praktično nič. V nekaterih primerih gre že za tretjo generacijo, ki čaka na čase, ki se ne bodo nikoli zgodili. Rešitev torej ni enostavna ne za ene in ne za druge.

Poleg tega ima Obama še en problem: morebitna rešitev mora biti taka, da bosta z njo zadovoljni obe strani, predvsem pa mora biti z njo zadovoljen mogočni judovski lobby v ZDA. Proti njegovemu volju do rešitve ne bo prišlo in znači, da so ljudje, ki živijo zunaj neke države ali nekega območja, pa se nanj navezani, običajno radikalnejši od ljudi, ki so na tistem območju stalno naseljeni. Čeprav torej Obama misli resno in bo zagotovo zastavil svoj vpliv in dobro voljo v rešitev palestinsko-izraelskega spora, ni rečeno, da mu bo to uspelo. Ni, da bi človek na ta uspeh stalil veliko denarja.

Kaj pa Evropska unija? Glede Bližnjega vzhoda je popolnoma nekonistentna. EU nima prave zunanje politike in neno odsotnost zelo dobro poselbla baronica Ashtonova. Če je imel njen predhodnik Javier Solana vsaj veliko izkušenj in tudi politično karizmo, ki si jo je pridobil kot generalni sekretar zvez Nato, je baronica Ashtonova brez znanja, brez ugleda in brez podpore, tudi v lastni domovini, saj so jo na to mesto postavili laburisti pred zmagom Camerona na zadnjih volitvah. Evropa je pač za svoje vodstvo izbrala šibke osebnosti in rezultati so pričakovali: Evropske unije na mednarodnem prizorišču ni, so samo posamezne države, kjer vsaka skrbi za svoje interese, vendar ni nobena dovolj velika ali dovolj močna, da bi bila resnični dejavnik v tem mirovnem procesu.

Cilj organizacije Borba je bil brezkompromisen boj proti fašizmu in priključitev Primorske in Istre k Jugoslaviji. V pravilih je območje tajne organizacije Borba (TOB) obsegalo celotno Julijsko krajino. V bistvu pa teritorialna porazdelitev tajne organizacije Borba na srečne ni segla na Goriško. Organizacija Borba je s svojim delovanjem pokrivala Trst, Kras in istro.

OSEMDESETLETNICA USTRELITVE ŠTIRIH JUNAKOV

Bazovica 1930 - 2010

MILAN PAHOR

Ferdo Bidovec

Franjo Marušič

Zvonimir Miloš

Alojz Valenčič

Bazovica 1980

društva Edinost so se kot legalni zastopniki slovensko-hrvaške narodne skupnosti v tedanji Julijski krajini zavzemali za lojalne odnose do oblasti, vendar težnjam mlade generacije, ki se je pripravljala na ilegalni odpor, niso nasprotovali. Želja po radikalnem odporu in boju je vplivala na zblževanje med nazorsko različno usmerjenimi mladinskimi skupinami.

Veljaki t.i. edinjskih organizacij, narodno liberalnih in krščansko socialnih, so branili narodne pravice s sredstvi, ki so jim jih nudili zakoni. Takratna mladina je mislila drugače. Bilo ji je jasno, da bo fašistični režim v relativno kratkem času brezobjirno in neusmiljeno pometel z vsemi t.i. slovanskimi organizacijami v Julijski krajini, zato je bilo treba pomisliti na ilegalno organizacijo. Nasprotve med mlado in starejšo generacijo je bilo tudí ostro. Na Tržaškem je bila mladina organizirana v društvenih in krožkih, povezanih v Zvezo mladinskih društev. Na Goriškem, kjer so jeseni 1922 krščanski socialisti prevzeli vodstvo pokrajinske Edinosti, je vsa organizacija mladih slonela v začetku na ponovno organizirani Zvezi slovenskih prosvetnih društev.

Jeseni 1925 je prišlo do načelnega sklepa med dijaškimi osrednjimi organizacijami, da ločene srednješolske in visokošolske organizacije združijo v enotno organizacijo. Do združitve je prišlo 30. julija 1926 v Gorici, ko se je Udrženje slovenskih srednješolcev v Italiji povezalo z Zvezo slovenskih akademskih društev in je nastalo enotno Udrženje dijaških društev. Podobna enotnost mladinskega delovanja se je pokazala tudi na športnem področju, kjer je Udrženje slovenskih športnih društev v Italiji, ki je nastalo 12. oktobra 1924, združilo pod enotno streho vse športne klube. Prav društva iz obeh združenj so nato bistveno pripomogla k nastanku širokega mladinskega gibanja, ki je bilo sposobno preiti v ilegalno. Člani nasilno razpuščenih društev so postali prvi protifašistični tajni ilegalnem gibanju med obema vojnoma.

Dogodki v Italiji leta 1926 z atentati na fašističnega voditelja Mussolinija so spremenili položaj v državi. Fašistični režim je izdal posebne dekrete in ukrepe, ustavnovljeno je bilo Posebno sodišče za zaščito države. Komunistično gibanje je bilo tudi pravno prepovedano. Narodnim društvom in organizacijam v Trstu so fašistične škvadre razdejale še zadnja zbirališča in sedeže. V Gorici so 6. novembra 1926 fašisti opravili pravi pogrom na slovenske sedeže, saj so razdejali sedež Zveze prosvetnih društev, sedež Dramskega društva, Pevskega in glasbenega društva ter gledališko dvorano v Trgovskem domu, opustošili so slovensko katoliško tiskarno.

Italijanska policija v svojih preiskavah ni našla statuta tajne organizacije, vendar je lahko ugotovila njen jasen namen, da se z vsemi sredstvi boriti proti fašizmu, da vzpodbuja obvezno učenje slovenščine v družinah, da preprečuje vstop mladine v fašistične organizacije, da deluje za osvoboditev Primorske izpod fašističnega jarma. Tako je sestanek na Nanosu prispeval k enotnosti protifašističnega ilegalnega gibanja in povezel mladince, ki so se odločili za aktivno ilegalno protifašistično delovanje. Program je bil torej enoten, dejavnost pa je potekala razdrobljena po posameznih skupinah ali organizacijah.

organizacije. Izvajala se je jasno fašistična politika nasilja, da se popolnoma poitaljanči Primorska, da se iz zemljevida Italije zbrisne prisotnost Slovencev in Hrvatov.

Bilo je jasno, da je napočil prelomni trenutek.

Znani primorski protifašist Zorko Jelinčič pravi v svojih spominih, da je bil med množico, ko so fašisti razdejali Trgovski dom. Takrat je naletel na slovenskega mladinca, ki je v žepu skrival samokres in vprašal Jelinčiča: »Ali naj udarim?«

Vendar se takrat vodstvo Edinstva ni zganilo. V zgodnjih jeseni leta 1927 so se radikalno usmerjeni mladinci iz razpuščenih mladinskih in športnih zvez in društev sestali in ustanovili tajno narodnorevolucionarno gibanje zav Slovene in Hrvate v Julijski krajini. Na Nanosu so se takrat sestali vodilni mladinci Zveze mladinskih društev Jože Dekleva in Dorče Sardoč iz Trsta, za goriško Zvezo peosvetnih društev Albert Rejec in Zorko Jelinčič, za mlade s Pivškega Jože Vadnal. Pričevanja si niso enotno glede uporabe imena TIGR (kratica za Trst, Istro, Gorico, Reko).

Na vsak način je kratica TIGR prišla v zgodovino ter danes nekako predstavlja protifašistično gibanje med dvema vojnoma. Priznana slovenska zgodovinarka Milica Kacin Wohinz pravi, da v gradivu za 1. tržaški proces (1930) sestanek na Nanosu ni omenjen. Od udeležencev nanoškega sestanka je bil namreč na procesu le Jelinčič (drugi del proces v Rimu), ki je o tem molčal, ostali udeleženci pa so bili že v konfinaciji v Italiji ali pa v emigraciji v Jugoslaviji.

Sestanek na Nanosu je bil v bistvu sestanek vodilnih mladincov iz nasilno razpuščenih zvez. Domenili so se.

da njihovo dotedanje legalno delovanje preide v ilegalno, tajno. Novost je predstavljalo poenotenje organizacije z enotnim vodstvom za vso deželo, strukturno organiziranost s trojkami na bazi in verižno povezavam, načrti akcij proriti centrom potujočevanja, kar so bile šole in vrtci. Iz vsega tega je lahko nastala javna demonstracija, o kateri mora izvedeti svet, da se tako vtišne v spomin in zavest ljudi. Obenem pa je aktivnost tajne organizacije propaganda proti popolni fašizaciji tedenje Julijske krajine ozirajo Primorske.

Italijanska policija v svojih preiskavah ni našla statuta tajne organizacije, vendar je lahko ugotovila njen jasen namen, da se z vsemi sredstvi boriti proti fašizmu, da vzpodbuja obvezno učenje slovenščine v družinah, da preprečuje vstop mladine v fašistične organizacije, da deluje za osvoboditev Primorske izpod fašističnega jarma.

Tako je sestanek na Nanosu prispeval k enotnosti protifašističnega ilegalnega gibanja in povezel mladince, ki so se odločili za aktivno ilegalno protifašistično delovanje. Program je bil torej enoten, dejavnost pa je potekala razdrobljena po posameznih skupinah ali organizacijah.

Bazoviški junaki FERDAN BÍDOVEC (rojen v Trstu, 4. februarja 1908), FRAN MARUŠIČ (rojen v Trstu, 4. marca 1906), ZVONIMIR MILOŠ (rojen na Sušaku, 14. novembra 1903) in ALOJZ VALENČIČ (rojen v Trstu, 9. septembra 1896), ki jih je obsodilo na smrt Posebno sodišče za zaščito države z razsodbo dne 5. septembra 1930, so bili ustreljeni ob zori (ob 5. uri in 43 minut) 6. septembra 1930 na vojaškem strelšču pri Bazovici. Proces – farsa je trajal od 1. do 5. septembra 1930 v sodni palaci v Trstu. V slovensko zgodovino je prešel kot Prvi tržaški proces.

Ustreljeni junaki so bili člani ilegalne narodno radikalne organizacije slovenske in hrvaške mladine v Julijski krajini in Istri, ustanovljene v oktobru 1927 v Trstu z namenom, da organizira aktivni odpor proti fašističnemu režimu in njegovi nasilni raznarodovalni politiki.

Ilegalni organizaciji so nadeli ime BORBA in je delovala v obdobju 1927-1930 na Tržaškem, na Krasu in v Istri. Malo prej, v septembri 1927

je na sestanku na Nanosu, ki so se ga udeležili predstavniki nasilno razpuščenih mladinskih, športnih, dijaških in kulturnih društev, nastalo ilegalno primorsko protifašistično gibanje, ki se ga je kasneje prijelo ime TIGR (akronim za besede: Trst, Istra, Gorica, Reka). Znotraj gibanja je na Tržaškem nastala samostojna veja BORBA, na Goriškem pa druga ilegalna veja z imenom ORGANIZACIJA.

Njihova imena, vklesana v kraljski kamen, pričajo pred svetom o nezlomljivem odporu slovenskega naroda proti italijanskemu fašizmu, ki je hotel nasilno uničiti slovenski živelj v tedanji Julijski krajini in hrvaški v Istri.

Proti tistem fašizmu, ki je izvajal genocidno politiko proti Slovencem in Hrvatom, stoji spomenik v Bazovici kot večna in trajna obsooba nasilja. Bazoviški junaki so šli v smrt za pravico, svobodo, za slovenski jezik, za mir in sožitje.

9. septembra 1945, takoj po osvoboditvi izpod fašizma in nacizma, je bil postavljen spomenik v Bazovici, na kraju usmrtitve. Načrt za

spomenik je pripravil tržaški arhitekt Franjo Kosovel.

Od takrat dalje (1945) si vsako leto v septembru sledijo spominske svečanosti. Bazovica je tako postal simbol upora proti fašizmu.

Nastanek in razvoj ilegalne tajne organizacije Borba (1927-1930)

Tradicionalne oblike boja za narodne pravice, kakršne so uporabljale slovenske narodne organizacije do nasilnega razpusta in so slonele na zakonitih prizadevanjih, na politiki dogovarjanja in izrazih lojalnosti do države, bi utegnile biti uspešne v demokratični državi, pod fašističnim režimom pa so bile docela neunčkovite. Spriča naraščajočega fašističnega nasilja je naravno prišlo do odločitve, da je treba uporabljati radikalne oblike odpora. Tako je bilo stališče zlasti mlajše generacije, ki je bila organizirana v mladinskih, športnih in prosvetnih društvtih. Veljaki politični

MAGAJNA

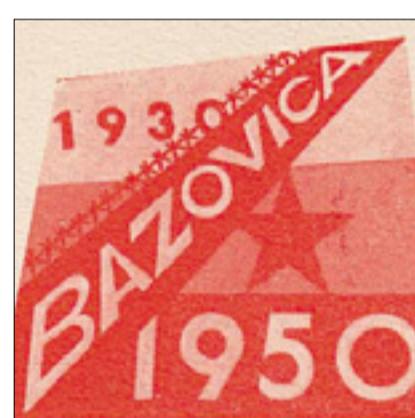
Poslanka Marina Bernetič govor na proslavi leta 1960

MAGAJNA

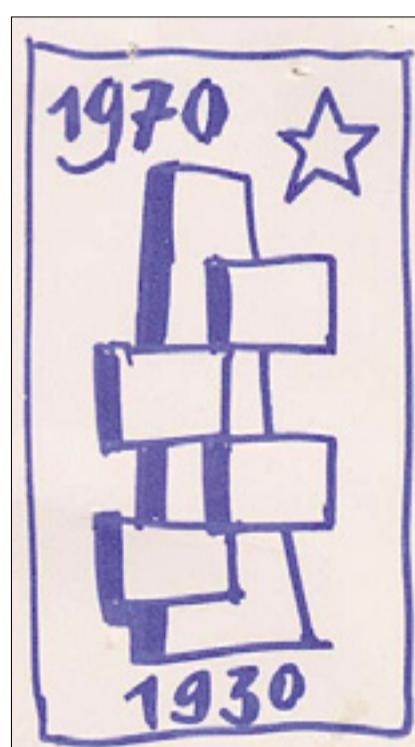
Eden od vsakoletnih spominskih pohodov

KROMA

Taborniki RMV vsako leto na predvečer slovesnosti priredijo kres

KROMA

Proslava septembra 1945

MAGAJNA

V istem času, ko je prišlo do sestanka na Nanosu, je bil v Trstu sestanek mladincev, bivših članov razpuščene Zveze mladinskih društev. Pobudnik sestanka in pričevalec Lojze (Vekoslav) Španger piše v svojih spominih, da je bila jesen in je bilo hladno. Drugi pričevalec in pobudnik Drago Žerjal pravi v svojih spominih, da je do sestanka prišlo v oktobru 1927. Na prvem sestanku niso sprejeli konkretnih sklepov. Vekoslav Španger, Drago Žerjal, Franjo Marušič in Zvonimir Miloš so se nato redno sestajali, večkrat prav v stanovanju Miloša v Trstu, v Drevoredu XX. septembra. Tako so izoblikovali tajno organizacijo, sestavili pravila (Žerjal in Marušič). V začetku leta 1928 so tajni organizaciji dali ime Borba. Ime so povzeli po ilegalnem časopisu Borba, ki ga je izdajalo protifašistično gibanje, ustanovljeno na Nanosu.

Cilj organizacije Borba je bil brezkompromis boj proti fašizmu in priključitev Primorske in Istre k Jugoslaviji. V pravilih je območje tajne organizacije Borba (TOB) obsegalo celotno Julijsko krajino. V bistvu pa teritorialna porazdelitev tajne organizacije Borba na srenje ni segala na Goriško. Organizacija Borba je s svojim delovanjem pokrivala Trst, Kras in istro.

Ilegalno organizacijo Borba je vodil odbor petih članov, ki so bili hkrati načelniki srenj. Borba se je torej delila na 5 srenj, ki so bile sestavljene iz celic, celice pa so se delile na trojke. Načelniki srenj so določali voditelje celic. Ti pa so izbirali voditelje trojek. V sami organizaciji sta bila dva dela: nekateri so bili določeni za izvedbo konkretnih akcij, drugi pa so se posvečali organizaciji in propagandi. Prvi niso smeli vedeti za druge.

Razpoznavni znak je bil med aktivnimi člani na Goriškem in Tržaškem enak: številka 4, vpisana na osebni izkaznici. Ustno geslo se je gla-

silo: 4 – svobodni. Številka 4 je pomnila štiri črke, s katerimi je bila sestavljena beseda TIGR (Trst, Istra, Gorica, Reka).

Zorko Jelinčič v svojih spominih poudarja enotnost in povezanost med obema vejama protifašističnega gibanja. Drago Žerjal pa v svojem pričevanju bolj poudarja in zagovarja samostojnost tržaške veje.

Lahko bi takole zaokrožili stanje. Obstajala je enotnost glede namena, cilja, organizacijske strukture in metode dela. Delovanje obeh vej pa je bilo zelo različno in dejansko avto-

nomno drugo od drugega, pogojeno s stopnjo organiziranosti in okoliščin, v katerih je delovalo. Tržaška organizacija je bila izrazito akcijska, goriška predvsem kulturna, propagandna in deloma obveščevalna. Goriški del je skrbel za izdajo ilegalnega časopisa Borba in kasneje Svoboda ter drugega propagandnega gradiva, zlasti letakov. Propagandno gradivo je bilo skupno za obe veji.

V noči od 28. na 29. decembra 1928 je na Proseku pri Trstu zagorela stavba (potujčevalnega) otroškega vrtca. To je bila prva akcija tajne or-

ganizacije Borba. V naslednjih mesecih so gorele šole na Proseku, na Katinari, v Štorjah pri Sežani, v Tolminu in seveda še drugod. Požig šol, ki so v bistvu postale potujčevalnice slovenskih otrok, je bila ena izmed najbolj vidnih karakteristik delovanja organizacije Borba. Odlikovala se je seveda tudi v širjenju slovenske knjige in antifašistične propagande in literatur. Akcijsko gledano pa so bili »borbaši« izredno dejavni pri požigu šol, pri napadih na fašistična glasila, pri napadih na fašistične ovaduhe, pri motenju izvedb referendumov, s katerimi si je hotel fašistični režim pridobiti množino ljudsko soglasje. Odmeven je bil tudi atentat na Svetilnik zmage v Barkovljah pri Trstu leta 1929. Skratka »borbaši« so napadali vidne centre fašističnega potujčevanja in simbole fašistične prisotnosti, obenem pa časopisne fašistične redakcije, iz katerih se je vsakodnevno vsuval strup in sovraštvo proti vsemu, kar je bilo slovenskega in slovanskega.

Aktivnost tajne organizacije Borba je bila časovno kratka, samo 3 leta, od leta 1927 do leta 1930. Zapustila pa je trajno sled v slovenski in hrvaški antifašistični zgodovini. Tajna organizacija Borba je tako simbol protifašističnega odpora in upora na Primorskem in v Istri.

Dala je kar 5 junakov: 17. oktobra 1929 je bil ustreljen v Pulju istrski hrvaški junak Vladimir Gortan, vodja istrske veje Borbe; 6. septembra 1930 so bili ustreljeni Ferdo Bidovec, Franjo Marušič, Zvonimir Miloš in Vekoslav Valenčič na vojaškem strelišču v Bazovici pri Trstu.

KROMA

Proslava v Bazovici leta 2000

Poznavanje vsebnosti sladkorja je ključen parameter za določanje zrelostne stopnje grozja in posledično za določanje časa trgatve

VAŽNO OPRAVILLO PRED TRGATVIJOM

Določanje sladkorja v grozdju in moštu

SVETOVALNA SLUŽBA KZ V SODELOVANJU Z ZKB

Naši vinogradniki so sicer seznanjeni z načini določanja sladkorja v grozdju in moštu, toda glede na pomen opravila, ne bo odveč, če si pred trgatvijo o tem ponovno osvežimo spomin. Gre za relativno enostavne postopke, ki so pa izredno važni, ker je poznavanje vsebnosti sladkorja, ki je ključen parameter za določanje zrelostne stopnje grozja in posledično za določanje časa trgatve.

Sladkorno stopnjo lahko določimo s primernimi pripravami na kemijski ali fizikalni način. Za kemijsko določanje, ki je zahtevnejše, je potrebno specifično strokovno znanje in laboratorij, zato se te metode poslužujejo le velike kleti in enološki laboratoriji.

Večina vinogradnikov in strokovnjakov pa uporablja, glede na njihovo enostavno uporabo in zadovoljivo točnost, fizikalni način določanja sladkorja. Pri tem uporabljajo sredstva, ki delujejo na osnovi Arhimedovega zakona (Klostermburška ali Babova tehnica) ali z merjenjem lomnega količnika svetlobe (refraktometer).

Z omenjenimi pripravami določimo vsebnost naravnega sladkorja v grozdju in v moštu pred začetkom vreja, kar nam omogoča, da ugotovimo alkoholno stopnjo, ki jo bo doseglo mlado vino po končanem vrenju.

Vsaka država je na osnovi svojih vinogradniških in vinarskih tradicij izbrala svojo mersko določanje sladkorne stopnje. Najbolj razširjene so: Klostermburška tehnica (Babo), Oechsle, Brix in Baume.

Klostermburška tehnica. Izumil jo je William Babo, ravnatelj višje šole za vinogradništvo in vinarstvo v Klostermburgu blizu Dunaja. Trenutno je pri nas in širše v Italiji najbolj razširjena priprava za določanje sladkorja. Ena stopinja na tej tehnici odgovarja približno 10 gramom grozdnega sladkorja (glukoza + fruktoza) v 1000 gramih mošta. Klostermburška tehnica je umerjena na 15°C. Za določitev potencialne alkoholne stopnje vina pomnožimo sladkorno stopnjo s količnikom 0,62-0,65 v odvisnosti od vsebnosti sladkorja v moštu, kot je navedeno v nadaljevanju. Primer: iz mošta, ki ima 18 stopinj na tej tehnici, bomo dobili vino z 11,5% alkoholne stopnje.

Oechslejev gostomer (sladkor je izražen v Oe). Izumitelj tega inštrumenta za določanje sladkorne stopnje je Christian Ferdinand Oechsle. Uporablja ga predvsem v Švici in Nemčiji. Stopnja na tej lestvici je po definiciji porast teže 1000 mililitrov mošta od 1 grama navzgor. Primer: liter mošta, ki ima 75 Oe tehta približno 1.075 gramov. Inštrument je umerjen (tariiran) na 17,5°C. Če želimo določiti alkoholno stopnjo se poslužimo sledeče formule: (stopnje Oe - 15)/6. Če je npr. vsebnost sladkorja na tej lestvici 90 Oe bo alkoholna stopnja vina sledča: (90-15)/6=12,5.

Brixov gostomer: izumitelj tega načina določanja sladkorja v moštu je znanstvenik Adolf F. Brix. Lestvico uporabljajo v angloških državah in je upravno priznana v EU. Stopinja na Brixovi lestvici izraža odstotek sladkorja v enem litru vode. Ta merska enota je naj-

pogosteje uporabljena v refraktometrih, katerih uporaba se širi tudi v naših krajinah. Če stopnje te lestvice, za vrednosti ki gredo od 15°-25°, pomnožimo s koeficientom 0,55, dobimo približno alkoholno stopnjo po končanem vrenju. Primer: 22° Brixove lestvice X 0,55=12,10° dejanskega alkohola.

Baumejeva metoda: razvil jo je Antoine Baume'. Določa odstotek kuhinjske soli (natrijevega klorita) v litru vode. Nekajnico odgovarja Baumejeva stopnja (° Be) mošta, med 8° in 12° Be', ob koncu vrenja količini prisotnega alkohola v vini. Če je vsebnost sladkorja v moštu 10° Be', bi moralno vino vsebovali 10° dejanskega alkohola. Ta način določanja alkoholne stopnje uporabljajo predvsem v sredozemskih deželah, zlasti Franciji.

Ob koncu pa še nekaj navodil za določanje sprememb sladkorne stopnje v odvisnosti od temperature na Babovi lestvici, ki jo naši vinogradniki najpogosteje uporabljajo.

Klostermburška (Babova) lestvica je, kot smo že omenili, umerjena na 15°C: če presega temperatura mošta 15°C dodamo 0,2 sladkorne stopnje za vsako stopinjo temperature; če je temperatura mošta izpod 15°C, odbijemo 0,2 sladkorne stopnje za vsako stopinjo temperature.

Koeficienti za pretvarjanje stopinj sladkorja po Klostermburški (Babovi) lestvici o odvisnosti od vsebnosti sladkorja pa so sledeči: od 0-14 stopinj sladkorja 0,62; od 15-17 stopinj sladkorja 0,63; od 18-20 stopinj sladkorja 0,64; nad 21 stopinj sladkorja 0,65

ENOLOŠKI NASVETI

Dušik pomembno hranilo za pravilno delovanje kvasovk

Enologi že vrsto let poudarjajo pomenu dušika kot hraniila za redno delovanje kvasovk (*Saccharomyces cerevisiae*), ki so povzročitelj vrenja, to se pravi temeljnega biokemičnega procesa pri pridobivanju vina. Dušik je zelo pomemben za pravilen potek fermentacije, zato je vredno, da argument po-drobneje obravnavamo.

Študije, ki so jih razni raziskovalci opravili na tem področju nam potrebujejo potrebo po dodajanju hrani za kvasovke v mošť, če hočemo preprečiti, da se proces vrenja ustavi z neprjetimi posledicami, ki temu sledijo.

Najvažnejši element v hrani za kvasovke je dušik v obliki, ki je tem mikroorganizmom takoj dostopna. Po definiciji je ta dušik sestavljen iz dušika v amonijevi obliki in tistega, ki je vezan na ogljik v alfa aminokislinskih. Primeroma razpoložljivost takoj dostopnega dušika (v nadaljevanju TDD) je osnovnega pomena za alkoholno vrenje, ker ustvarja biomaso kvasovk potrebnih za pravilen potek vrenja do popolne spremembe sladkorja v alkohol.

Vsebnost TDD v moštu je spremenljiva iz leta v leto, odvisna pa je tudi od sorte in zrelostne stopnje grozja. V zadnjih tednih zorenja grozja pred trgatvijo se pri nekaterih sortah (chardonnay in merlot) zmanjša vsebnost TDD za 4-3 mg/liter ob porastu ene stopinje sladkorja po Brixovih lestvici, lahko pa pride pri nekaterih sortah (cabernet sauvignon) celo do znižanja 10 mg/liter. Tem dejavni-

kom gre dodati tudi gnojenje z dušikom. Poskusi z raznimi odmerki gnojil so pokazali, da je najmanjši odmerek, ki naj bi zagotovil spodnji prag prisotnosti TDD v moštu, izpod katerega je ogrožen potek vrenja, 40-50 kg čistega dušika na hektar.

Ta prag se tradicionalno določa v količini 140 mg/liter. Izpod te vrednosti kvasovke nimajo zadostne hrane za izvajanje svoje funkcije in se vsled tega potek vrenja lahko ustavi. V moštu in po-neje v vinu ostanejo večje ali manjše količine nepovretega sladkorja, ki nemalo-krat povzročajo resne preglevace našim vi-narjem. V mnogih primerih je v moštu hrane le za 2 ali 3 dni delovanja kvasnic. Zato moramo v prvih dveh dneh vrenja dodati za 20 gr hrani, ki naj vsebuje poleg že omenjenih dušičnih spojin tudi tiamin (Vitamin B1). Bolje je, če v naslednjih dneh dodamo še enkrat isti odmerek hrane. Ob pomanjkanju hrane si kvasovke pomagajo tako, da razkrajo aminokisline, iz katerih se sprošča zveplo. Posledica tega je lahko nastanek bekserja, ki daje moštu neprjeten vonj po gnilih jaj-cih in zahteva takojeni zračen pretok.

Analiza več kot šesto primerkov mošta iz raznih italijanskih Dežel so pokazale, da je povprečna vrednost TDD v 60% primerov izpod minimalne vrednosti 140 mg/liter. Razumljivo je torej, da je možnost prenike vsebnosti TDD v vinu velika, zato je najbolje slediti nasvetom enologa in dodati moštu primerne odmerke hrani za kvasovke.

Svetovalna služba KZ

STROKOVNI NASVETI

September ponuja okusne sadeže s sadnega vrta

September je čas, ko nam sadni vrt nudi številne pridelke. Zrele so slive, fige, orehi, v vinogradu pa lahko v tem času izkoristimo sveže grozdje. Poglejmo, na kaj moramo paziti, ko jih pobiramo, da jih bomo uživali zdrave in kakovosten.

JABOLKA IN HRUŠKE pobiramo tako, da jih nekoliko zasukamo. Paziti moramo, da ne odlomimo rodnega lesa. Začnemo z zunanjim in zgornjo stranjo krošnje. Pozne sorte jabolk in hruski po navadi pobiramo nekoliko pred zrelostjo, se dalj časa ohranijo, pa čeprav bodo sadeži manj okusni.

KUTINÓ pobiramo v drugi polovici septembra. Sadež kutine zelo močno diši in je lahko zelo trpeč zaradi velike vsebnosti tanina in pektina, zato ga uporabljamo bolj za predelavo, kot na primer za marmelade in to še nekaj časa po pobiranju.

SLIVE zorijo neenakomerno, zato jih pobiramo večkrat in po malem. Sadeži so zreli, ko se zlahka odtržejo od drevesa in ko je meso mehko. Slive namenjene sveži porabi pobiramo s peclji. Še posebej bodimo previdni, da med pobiranjem ne odstranimo poprha s površine plodov. Sadež za marmelado ali sušenje pobiramo, ko so dobro zreli.

FIGE poberemo, ko so dobro zrele, to je, ko se zlahka odlomijo od drevesa in ko ne pride ven mleček ob odlomu. Na naših krajih je to od začetka avgusta do oktobra, odvisno od sorte. Fige zorijo postopoma, zato jih pobiramo večkrat in po malem.

OREHE po navadi pobiramo, ko odpadejo z drevesa. To se zgodi takrat, ko zunanjji ovoj poči. Lahko jih pobiramo sproti ali pa lahko veje tolčemo s trsom ali vrbo, da plodovi odpadejo. Nato jih moramo takoj pobrati s tal, da ne bi tisti, ki so brez ovoja postalni temni. Olupimo ovoj, ocistimo, v glavnem tako, da jih potopimo v vodo in jih posušimo na vodoravne mreži. Prostor, kjer se orehi sušijo, naj bo senčen in vetroven. Orehe lupimo z rokavami. Ovoj namreč lahko pusti temno rumeno barvo na rokah, ki jo s težavo odstranimo.

Z konec bomo omenili tudi **GROZDJE**. Pri nas v glavnem gojimo grozdje za predelavo v vino. Če pa kdo goji kako trto za namizno grozdje, je za direktno uporabo vsekakor boljše, saj večina namiznih sort ne vsebuje semen. Ni dvoma, da je grozdje zelo zdravilen sadež. Prav zaradi tega se nam splača to izkoristiti prav sedaj, ko ga imamo veliko na razpolago.

Če hočemo ohraniti grozdje svež okus za nekaj časa, da ga pobерemo skupaj z delom mladiča, na kateri raste. Del mladiča naj bo dolg 30-40 cm. Mladiču denemo v posodo z vodo. Na dno posode denemo oglje. Grozdji naj se ne dotikajo med seboj. Postavimo jih v hladen prostor. Občasno moramo doliti vodo v posodo. Grozdje lahko tudi sušimo. Če nimamo namiznega grozinja, lahko tik pred trgatvijo izberemo nekaj lepih, popolnoma zdravih grozdov za uživanje. Pravilno hranjeno grozdje traja tudi nekaj mesecev. Da ga uspešno shramimo, moramo paziti, da ga ne napadejo glivične bolezni. Sorte grozinja, ki imajo manjše in med seboj ločene jagode, se bolje ohranijo, kot sorte z velikimi in kompaktnimi jagodami. Zelo težko se hranijo tudi grozdi, ko v času trgatve veliko dežuje. V tem primeru so jagode debele in napihljene, polne vode, včasih imajo razpoke. Take grozde ni priporočljivo shranjevati. Najbolje se grozdi hranijo, če je med pobiranjem toplo podnevi in hladno ponoči ter ob nizki zračni vlagi.

Grozde sušimo na več načinov. Lahko ga na primer položimo na vodoravne police iz trsja ali iz mreže tako, da zrak kroži. Drugi način je, da grozdje obesimo na kovinske kavle. Tretji in precej praktičen način je, da grozdje denemo v lesene ali preluknjene zabeje, v eno samo plast. Zabeje postavimo enega nad drugim. Grozdi naj se med seboj ne dotikajo. Pri vseh treh načinih sušenja grozda naj bo prostor z nizko zračno vlagjo in dobro zračen, da se ne tvorijo plesni. Občasno moramo prostor prezračiti. Temperatura v prostoru naj bo sobna in ne prenizka.

Grozde, ki se suši, moramo občasno pregledati, da nima plesnih jagod. V teh primerih jih takoj odstranimo, da se ne bi plesen širila še na ostale jagode. Tako posušeno grozdje lahko uživamo celo zimo.

Magda Šturmán

Pod naslovom Celovec; spodaj dvojezični napis v Bilčovsu, ena redkih dvojezikih tabel na Koroškem

POROČILO AVSTRIJSKE VLADE O IZVAJANJU KONVENCIJE SVETA EVROPE

Dvojezični napis še vedno glavno nerešeno vprašanje

»Z obžalovanjem ugotavljam, da kljub prizadevanjem zvezne vlade vse od leta 2001 ni bilo mogoče najti rešitve, ki bi jo podpirale odločilne politične sile, vključno s tistimi, ki delujejo v regiji, do je zvezni deželi Koroški. Prizadevanja, ki so v teku od leta 2006, ko je bilo objavljeno prejšnje poročilo, so priveda do vložitve osnutka sprememb zveznega zakona o manjšinah dne 4. julija 2007 v obliku vladnega predloga. O tem predlogu ni bil sprejet nikakršen sklep. Vladni program za obdobje 2008 do 2010 v zvezi s tem dolöča, da bo treba vprašanja sklepe ustavnega sodišča o topografskih tablah rešiti z ustavnim zakonom, potem ko bo o tem vprašanju dosežen največji možni konsenz v narodni manjšini na osnovi prej predloženih predlogov.«

Tako se glasi prvi odstavek poročila, ki ga je avstrijska zvezna vlada posredovala Svetu Evropi v zvezi z izvajanjem Okvirne konvencije za zaščito narodnih manjšin. To je tretje avstrijsko poročilo o izvajjanju te konvencije; temu bo sledila podrobna ocena svetovalnega odbora, ki bo nato predlagal odboru ministrov Svetu Evropi, da sprejme ustrezno poročilo o izvajjanju te konvencije v Avstriji.

Če človek pogleda zdaj vidnih teh poročil, bo ugotovil, da se zelo poredkoma dogaja, da katera država v odgovoru na prejšnje pripombe tako jasno napiše, da na nekem področju ni bil dosežen noben napredok. Priporočila Svetu Evropi namreč večina držav jemlje zelo resno. Dejstvo pa je, da v zvezi z izvajanjem znanih razsodb ustavnega sodišča o dvojezičnih napisih na Koroškem Avstrija ni naredila nič konkretnega in da je stanje sedaj natančno tako, kakršno je bilo pred štirimi leti, morda z razliko, da je medtem ustavno sodišče še nekajkrat potrdilo svoja stališča, kar dodatno obremenjuje avstrijske oblasti.

Sicer pa poročilo namenja stanju na Koroškem zelo obsežno poglavje, v katerem uvodoma ugotavlja, da so odnos med slovensko manjšino in nemško govorčicim večinskim prebivalstvom na Koroškem boljši in bolj prijateljski, kot bi

se sicer dalo razumeti iz stališč vidnih predstavnikov obeh strani in še zlasti iz gesel v volilni kampanji. Vsekakor pa avstrijska vlada priznava, da je treba spregjeti ustrezne ukrepe z namenom, »da se bolje sporoči, da je slovenska manjšina specifičnost te regije, ki jo je treba ovrednotiti in je treba premestiti zgodovinske predstavne.« Tu avstrijska vlada ocenjuje, da je bila zelo pomembna diskusija, ki sta jo organizirala predsednik Zveze slovenskih organizacij Marjan Šturm in predsednik koroškega Heimatdiensta Josef Feldner.

»Proračunska postavka o medkulturnih projektih kot del postavke namenjene na-

rodnim manjšinam, ki je bila uvedena leta 2009, je posebej namenjena financiranju tovrstnih projektov, ker spodbujajo dialog med narodnimi manjšinami,« so zapisali v poročilu avstrijske vlade.

Poročilo se nadaljuje z navedbo, da sta oktobra 2007 Sturm in Feldner izdala knjigo, v kateri vsak s svojega zornega kotnika opisuje prizadevanja za vzpostavljanje večjega dialoga in razumevanja; ta dialog se je, po besedah avstrijske vlade, začel že veliko prej in ima korenine v konferenci konsenza, ki jo je pred leti sprožil urad zveznega kanclerja. Namen te konference je bil, da oblikuje stališče o dvojezičnih napisih, »od leta 2005 pa se njen delo nadaljuje v Skupini konsenza za Koroško, ki jo vodi zgodovinar Stefan Karner, njeni člani pa so Bernard Sadovnik (Zveza koroških Slovencev in Slovenk), Josef Feldner (Koroški Heimatdienst), Marjan Šturm (Zveza slovenskih organizacij) in novinar Heinz Stritzl (Platforma za Koroško). Tu koroška vlada navaja, da je ta skupina prejela julija 2009 nagrado Evropskega

parlamenta za prizadevanje za doseg razumevanja in strpnosti med slovensko in nemško govorčim prebivalstvom na Koroškem, oktobra 2009 pa je ta skupina prejela tudi kulturno nagrado mesta Beljak, kar po oceni avstrijske vlade kače, da tu doroški politiki cenijo njeno delo.

Avstrijska vlada v svojem poročilu namenja poseben odstavek proslavi 90. obljetnice ustanovitev Heimatdiensta, ki je bila 24. aprila 2010 v Celovcu in na kateri sta spregovorila Feldner in Sturm, ki sta se zavezala za boj proti predsdokom in za nadaljevanje procesa dialoga.

Poleg tega je zvezna dežela Koroška, kot izhaja iz poročila avstrijske vlade, sprejela vrsto ukrepov za promocijo narodne manjšine. V zvezi s tem je treba omeniti urad za narodne manjšine, ki je bil ustavljeno pri deželnim vladi še leta 1990. Gre za edino deželo v Avstriji, ki ima tak urad, ki sedaj zaposluje štiri uslužbence in se ukvarja z naslednjo dejavnostjo: »Delen v sektorju za storitev za državljanje označujejo vsakodnevni telefonski in osebni stiki ter tudi dopisi. Urad za prevajanje zagotavlja ustno in pisemo občevanje z oblastmi ter tudi prevajanje. Druge storitve, ki jih zagotavlja urad za narodne manjšine zadevajo tehnično knjižnico (s približno 2000 naslovi), ki je dostopna javnosti. Dodatna storitev je gradivo, ki je objavljeno na spletni strani. Na spletni strani so na razpolago tudi obrazci v slovenskem jeziku, ki jih ljudje pogosto uporabljajo. Prav pred kratkim je bila dodana nova storitev s tem, da so povezali spletno stran s tremi upravnimi centri v Velikovcu, v Celovcu in v Beljaku, kar zagotavlja dodatne informacije v zvezi z dejavnostjo slovenske manjšine.«

Poročilo avstrijske vlade se nadaljuje z navedbo dela, ki je bilo opravljeno na področjih informiranja in odnosov z javnostmi. Urad za narodne manjšine je zabeležil veliko zanimanje za kongresne dejavnosti. Vsako leto se približno 200 slušateljev iz Avstrije in tujine udeležejo kongresa narodnih manjšin. Jeseni leta 2009 je bil to že 20. tovrstni kongres in udeležil se ga je avstrijski predsednik Heinz Fischer. Od prvega kongresa leta 1990 je na teh kongresih sodelovalo približno 250 mednarodnih strokovnjakov s svojimi referati. Zelo popularen je tudi kulturni teneden koroških Slovencev, ki so ga uvedli pred kratkim. Od leta 2006 so v teku prizadevanja, v sodelovanju z dvema krovnima organizacijama koroških Slovencev, za lokalne projekte, predvsem otroške vrte. Za vsak projekt je potrebnih več let, preden si zagotovi dovolj sredstev iz lokalnih ali deželnih virov.

Veliko povpraševanje vlada za letne zbornike kongresov narodnih manjšin, kjer so objavljeni referati priznanih strokovnjakov o specifičnih vprašanjih o pravilih manjšin v skupnem naslovom Carinthian Documentation. Po besedah avstrijske vlade veliko zanimanje za to gradivo dokazuje pomembnost dela, ki ga opravlja urad za manjšine pri koroški deželni vladi, ki je postal nekaka stična točka za vse, ki se v Avstriji zanimajo za ta vprašanja.

Med letoma 2006 in 2009 se je 66 javnih uslužbencov udeležilo tečajev slovenščine, »drugega uradnega jezika«, ki jih organizira koroška upravna akademija.

Končno pa avstrijska vlada ocenjuje, da so zelo pomembni finančni prispevki, ki jih koroška deželna vlada namenja slovenskim kulturnim organizacijam. Tu so izrecno omenjeni glasbena šo-

la in številni dvojezični otroški vrtci. Pripovedke zagotavljajo tudi drugim ustanovam, ki spodbujajo medkulturno komuniciranje, ker gre za pobud, ki ustvarajo medsebojno zaupanje. Ob vsem tem avstrijska vlada ocenjuje, da ta finančna sredstva bistveno prispevajo kulturni identiteti narodne manjšine.

Poročilo avstrijske vlade namenja posebno poglavje radijskim in televizijskim sporedom v jezikih manjšin, pri čemer izhaja iz novega zakona o avstrijski radiotelevizijski družbi ORF. To poročilo zadeva samo novosti, ki so jih uveli v zadnjih štirih letih, to je objavi prejšnjega poročila avstrijske vlade o izvajanju okvirne konvencije. V tem delu je tudi nekaj navedb, ki zadevajo slovensko manjšino. Tako je tu naveden nedeljski televizijski teknik Dober dan Štajerska, ki je namenjen slovenski manjšini na Štajerskem; uvedli so ga leta 2009. Z informacijami o Slovencih na Štajerskem pa so obogatili tudi že obstoječi slovenski televizijski teknik za Koroško Dober dan Koroška.

Radio ORF-Radiodva-Agora zagotavlja 24-urni radijski spored v slovenskem jeziku, od leta 2009 pa vsebuje tudi informacije iz Štajerske. V teku je postopek, da bi zagotovili sprejemanje teh radijskih sporedov tudi na Štajerskem. Ko se bo to zgodilo, bodo tudi usposobili osebje na Štajerskem za zagotavljanje teh sporedov; medtem pa bo za to skrbelo osebje iz Celovca. Ti sporedi so dosegli tudi na spletnih straneh, nekateri pa tudi preko tudi preko digitalnega satelita Astra.

Kar zadeva tiskane medije vsebuje poročilo avstrijske vlade le nekaj skopih podatkov o finančnih sredstvih, ki jih ti mediji prejema od države. Tako teknik Novice prejema nekaj več kot 31.000 evrov, škofski list Nedelja pa nekaj manj kot 17.000 evrov letno (podatki se nanašajo na leto 2009). Navedeni so tudi prispevki za manjše publikacije, lokalna glasila in občasne publikacije; ti prispevki pa so zelo skromni: še največ, 5.000 evrov je prejelo šolsko glasilo Mladi rod.

V zvezi z rabo jezika je v poročilu zapisano, da davčni uradi in carina razpolagajo z zadostnim številom osebja z znanjem slovenskega jezika. Poročilo za vsak urad posebej navaja, koliko osebja z znanjem slovenščine je na razpolago, dodaja pa, da je povpraševanje po rabi slovenskega jezika zelo skromno, v enem uradu en sam primer v dvajsetih letih. Če pa bi se pojavila večja potreba, je na razpolago prevajalsko osebje urada za manjšine pri koroški deželni vladi. V drugi polovici leta 2008 do v upravnem uradu za Koroško obravnavali 19 vlog v slovenskem jeziku, v letu 2009 pa 43 vlog. V upravnih enotah v Celovcu in v Beljaku pa je bil vlog v slovenskem jeziku.

Posebno poglavje je namenjeno dvojezičnim otroškim vrtcem. Te financirajo v glavnem občine, ki so v letu 2009 tem vrtcem namenile skupno 134.000 evrov. Zasebni vrtci pa prejema sredstva iz urada za zveznega kanclerja.

Zelo zanimivi pa so podatki o dvojezičnem pouku, kjer avstrijska vlada objavlja preglednico, ki kaže, da se je v zadnjem šolskem letu k dvojezičnemu pouku prijavilo 41 odstotkov otrok, medtem ko jih je bilo leta 1980 samo 14 odstotkov. V dveh šolah v Celovcu, ki nudita dvojezični pouk, pa se tega udeležuje 180 otrok. Iz statističnih podatkov tudi izhaja, da starši prijavljajo k dvojezičnemu pouku čedalje več otrok, ki slovenščine sploh ne poznajo.

In končno je treba navesti še podatek o sredstvih, ki jih urad zveznega kanclerja namenja manjšinam. Za slovensko manjšino so v letu 2009 namenili 1.187.680,95 evra, kar je nekaj manj kot v prejšnjih letih. Ministrstvo za izobraževanje pa za slovensko manjšino namenja še slabih 427.000 evrov. Štajerska deželna vlada namenja društvu Člen 7 85.000 evrov letno, koroška deželna vlada pa 27.000 evrov letno.

Do sem navedbe avstrijske zvezne vlade. Poročilo je seveda zalo obširno in v tem pregledu smo se dotaknili samo nekaterih delov, ki pobliže zadevajo slovensko manjšino. Enako izčrpno je poročilo tudi v zvezi z drugimi manjšinami, predvsem z Romi. Poročilo bi bilo vredno temeljite analize in ustrezne ocene; kar pa zadeva slovensko manjšino velja predvsem opozoriti prav na prvi odstavek, da pri enem ključnih vprašanj, ki kaže na identiteto naselitvenega ozemlja slovenske manjšine, to je pri dvojezičnih napisih, ni bilo prav nobenega napredka in poročilo ostaja pri enakih obljubah, kot so bile pred štirimi leti zapisane v prejšnjem poročilu.

i.podlistek

gorica@ssorg.eu

Št. 107

5. 9. 2010

Za stran skrbijo: ZDROŽENJE E. BLANKIN - ČEDAD, SLOVENSKA PROSVETA - TRST, ZVEZA SLOVENSKE KATOLIŠKE PROSVETE - GORICA, ZVEZA CERKEVNIH PEVSKIH ZBOROV - TRST, ZDROŽENJE CERKEVNIH PEVSKIH ZBOROV - GORICA

Mladinski zbor Emil Komel

Glasbeni in pevski teeden pod sv. Višarji

Tudi letos smo se Ivana, Marta, Nada in Tina pridružile otroškemu pevskemu zboru Emil Komel na letnem pevskem tednu. Ker smo že zdavnaj prerasle dobo otroškega zabora je seveda bila naša vloga drugačna. Bili smo nekakšni "angeli varuh" mladim pevcom v prostem času in v večernih urah, ko je bilo treba otroke umiriti in pripraviti za spanje. Ker pa smo vse tudi učenke glasbene šole, nas je vodstvo tečaja kar pogosto vključevalo v dogajanje, tako da smo sodelovalo tu-

di pri instrumentalnih vajah in izvedbi programov."

Od ponedeljka 23. do sobote 28. avgusta je potekal pevski teeden, ki ga že veliko let organizira SCGV Emil Komel iz Gorice. Letos so si organizatorji izbrali Žabnice, in sicer dom šolskih sester ter kočo sv. Jožefa. Udeležilo se ga je dvajset izbranih pevcev z naravno lepimi glasovi, ki so pod strokovnim vodstvom Damijane Čevedek Jug pridno vadiли vokalno tehniko, se poglabljali v nove pev-

ske predloge in vse bolj zadobivali podobo disciplinirane pevske skupine. Med tednom so otroci imeli tudi druge dejavnosti. Instrumentalno delavnico je vodila Marja Feinig. Vsi pevci so tudi instrumentalisti, zato so se oglašale violine, kitare, flavte, klavir, saksofon, trobenta, tolkala, orffovi instrumenti... Ostajal je tudi čas za sprostivene dejavnosti. Ker je v kuhinji zmeraj lepo dišalo, so tudi pomagali pripravljati in spravljati miže ter pomavati posodo, saj je skupina delovala kot velika družina, kjer mora vsak član prispevati, da družinsko življenje poteka prijetno in sproščeno. Za uspeh teh pevskih dni je veliko prispevala tudi gostoljubnost šolskih sester oz. s. Suzane. Seveda so imeli tudi veliko prostega časa, v katerem so se lahko igrali; zanimivo pa je bilo, da so si pri tem vedno prepevali.

En dan je bil posvečen obisku sv. Višarja, kjer so otroci peli pri sv. maši. Opravljeno delo so konec tedna na prisrčnem in doživetjem nastopu predstavili staršem, ki od navdušenja kar niso nehali plakati. Po nastopu je sledila udeležba pri sv. maši v župnijski cerkvi v Žabnicah, kjer so zapeli vrsto slovenskih in latinskih pesmi in bili deležni zahvale domačega župnika in odobravanja prisotnih vernikov. Še pred mašo so obiskali pokopališče ob cerkvi, kjer je pokopan tudi glasbeni Zorko Harej. Marko Tavčar je prisotnim na kratko orisal njegovo življenjsko pot, zbor pa je zapel njegovo Lastovico. Po maši so se v objemih, smehu in celo v solzah poslovili in si obljubili, da se bodo prihodnje leto spet udeležili pevskega tedna, ki je res prijetno druženje, a je predvsem izjemna priložnost za poglobitev in nadgradnjo znanja, ki ga otroci prejmejo med šolskim letom na SCGV Emil Komel v Gorici.

Scgv Emil Komel: vpisovanje v polnem teku

Na SCGV Emil Komel je že vse pripravljeno za začetek novega šolskega leta. V teku je še vpisovanje, in sicer v uradnih urah od ponedeljka do petka, od 8. do 13. in od 15. do 18. ure. Pouk se bo začel 13. septembra. Urnik skupinskega pouka bo objavljen v ponedeljek, 6. septembra na šolski razglasni deski, urnik individualnega pouka bodo določili profesori na sestankih s starši, ki bodo 13., 14. in 15. septembra. Za ostale informacije je na razpolago tajništvo oz. ravnateljstvo (tel. 0481 532163, 0481 547569; email info@emilkomel.eu, spletna stran www.emilkomel.eu).

SPD Mačkolje

Doživeto praznovanje farnega zavetnika v Mačkoljah

Biseromašnik dr. Stanko Janežič

Od nekdaj zelo občuten praznik vaškega zavetnika sv. Jerneja bogatijo številni spremni kulturni dogodki, ki iz leta v leto tudi privabljajo vse več ljudi iz širšega okolisa, v domači vasi pa utrujejo čut pripadnosti in vezi s stolnimi koreninami. Praznovanja so se začela že v torek, 25. avgusta, na godovni dan sv. Jerneja, ko so člani mladinske skupine spremljali slovesno bogoslužje s petjem in ob spremljavi kitara. Za zelo doživet večer pa je poskrbelo Slovensko prosvetno društvo Mačkolje, ki je v petek odkrilo po vasi table z zapisom ledinskih imen v narečju. Kamnite table je izdelal umetnik Pavel Hrovatin, označevalo pa bodo glavne predele vasi, ki »nosijo v sebi osebne spomine in skupni spomin njenih prebivalcev«, je prisotne nagovoril predsednik SPD Mačkolje Niko Tul.

Kulturno, človeško in literarno pa je bil zelo bogat sobotni večer v nekdanji mačkoljanski šoli, katerega častni gost je bil prelat, letosni biseromašnik dr. Stanko Janežič. Nekdanji mačkoljanski župnik, sicer doma iz Sv. Miklavža pri Ormožu, je v tej istrski vasi pustil veliko sled na verskem in kulturnem področju, predajal pa se je tudi širi tržaški skupnosti. V Mačkoljah je župnikoval od leta 1950 do 1954 in od leta 1960 do 1969, še danes pa se ga vaščani spominjajo kot izredno trdnega in žilavega nositelja verske ljubezni in buditelja narodnega čuta. Na večeru je spregovoril o svojem pesniškem in pisateljskem delu, predstavil najnovejša in najbolj izstopajoča dela iz svojega več kot petdeset naslovov obširnega knjižnega opusa, beseda pa je tekla tudi o ekumenizmu, kateremu se je dr. Janežič predal že v petdesetih letih prejšnjega stoletja. Snidenje z domačini je bilo seveda tudi priložnost za obujanje prelepih spominov na leta, ko je odlični pridigar in predan priatelj mladine dan v prvih povojuh časih novega elana župnijski skupnosti.

Na nedeljski dan je dr. Janežič pel biserno mašo v domači cerkvi. Pred začetkom je visokega gosta pozdravil domači župnik Metod Lampe, v pridigi pa je Janežič z besedo, ki je vsemi prisotnim segla do srca, razkril lepote vere in življenja, v katerem gre do konca razvijati lastne talente. Ob 65. letnici mašništva in 90. župnijskem jubileju je slavljenec izrekla tople zahvale domačinka Ljuba Smotlak in prehodila bogato pot vsestranskega učitelja in voditelja, ki je v Mačkoljah skupaj z vaščani gradi boljši svet, utrjeval v veri in slovenstvu ter se še posebno predal delu z mladino.

V popoldanskih urah pa so se najprej oglastili zvonovi. Na povabilo domače pritrkovalske skupine so v Mačkolje prišli tudi gostje iz Moša, Štandreža in Gradišča, da bi naznani slovesno popoldansko bogoslužje s procesijo in blagoslovom vozil.

Kulturno verski list Dom

Rezija in avtonomija beneških dolin

Po avgustovskem premoru je spet začel izhajati, s svojo štirinajstdnevno zapadlostjo, kulturno verski list Dom. Prav gotovo je tematika, ki jo napoveduje naslovna stran Doma izredno pomembna in aktualna. Dogodki, ki se v zadnjih mesecih, kot na tekočem traku vrstijo v beneških dolinah in v Reziji, začenjamjo resno zaskrbljati, saj postaja protislovensko ozračje postopoma vse bolj ostro. Upravičen je tako glavni naslov na prvi strani glasila: »Rezija, kje so tvoje kulturne in človeške vrednote?«.

Prav tako pomemben je tudi članek, ki sledi v spodnjem delu naslovine in se dotika avtonomije beneških občin. Vse bolj pereča postaja kratkovidnost nekaterih županov, ki upravljanje svojih občin želijo prepustiti občini Čedad, kar bi potisnilo teritorij beneških dolin vše večjo odrezanost.

V notranjosti Doma pa je mogoče prebrati zanimive članke z duhovno-

vsebino, poročila o kulturni dejavnosti ter lep intervju z Rinom Chinescem.

i.informacije

Združenje E. Blankin Ulica San Domenico 78, 33043 Čedad tel/fax: 0432 701455 e-mail: slovit@tin.it

Slovenska prosveta Ulica Donizetti 3, 34133 Trst tel: 040 370846, fax: 040/633307 e-mail: sp@mladika.com

Zveza slovenske katoliške prosvete Drevored 20. septembra, 85 34170 Gorica tel/fax: 0481 538128 e-mail: zskp_gorica@yahoo.it

Zveza cerkevnih pevskih zborov Ulica Donizetti 3, 34133 Trst fax: 040 633307

Združenje cerkevnih pevskih zborov Drevored 20. septembra, 85 34170 Gorica tel/fax: 0481 31817 e-mail: zcpz_go@libero.it

KC Lojze Bratuž 12. srečanje fotoklubov na črno-belo temo

V soboto, 28. avgusta 2010 je v Kulturnem centru Lojze Bratuž potekalo že 12. srečanje fotoklubov, ki delujejo na Goriškem. Teh fotoklubov je skupno šest, med te spada tudi slovenski fotoklub Skupina 75. Na letosnjem 12. srečanju pa je kot gost sodeloval fotoklub iz Nove Gorice. Fotografska razstava je zelo zanimiva, čemur je bila priča prisotnost številnega občinstva. Prav gotovoj je temu bortovala tematika črno-belo in pa zanimive fotografiske kompozicije domino.

Razstavo je na začetku predstavil koordinator goriških fotoklubov Gianni Viola, ki je povedal kako se fotoklubi redno srečujejo enkrat mesečno in pri tem

koordinirajo in spodbujajo fotografsko delovanje in ustvarjalnost.

Pomenljive so bile tudi besede pokrajinske podpredsednice in odbornice za kulturo Roberte Demartin, ki je povedala, da javne ustanove aktivno spremljajo takovrstne pobude, ne samo s finančnimi podporami, temveč tudi s prisotnostjo ob dogodkih. Glede fotografiske razstave pa je še dodala, da je pomembno sodelovanje med krožki, saj pride tako do spodbujanja k poglobljenemu razmišljanju in posledično večji ustvarjalnosti.

Št. XX

»Ustvarjalnost ... razstava ... narava«

Koroška likovna kolonija mladih potekala v znamenju 40. jubileja

Koroško mesto Vuženica

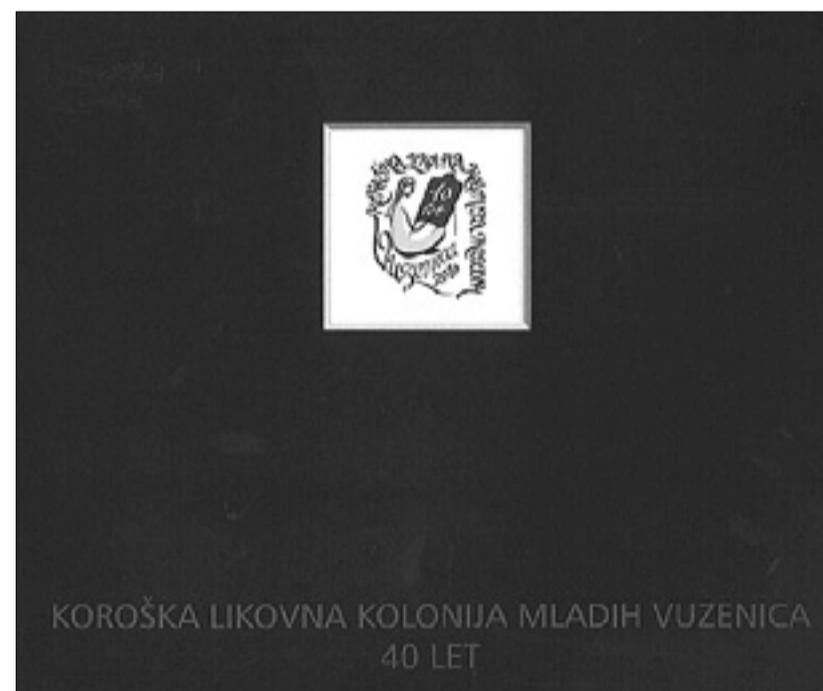

Lojzeta Gobca, ki nosi pokroviteljstvo predsednika RS dr. Danila Túrka, so na otvoritvenem srečanju izročili udeležencem v dar. Obsežen zbornik vsebuje imena, podatka in fotografije vseh do sedanjih kolonij, nekaj misli inštitucionalnih osebnosti, pozdrave in spomine bivših organizatorjev, gostiteljev in udeležencev, zadnji del pa je kataloga značaja, saj predstavlja bivše mentorje – umetnike, čigar dela so bila na ogled na priložnosti razstavi, ki so jo organizatorji postavili v sodelovanju z Alteljejem Kresnik.

»Prava« kolonija pa je se začela v ponedeljek 23. avgusta, ko so srednješolci iz štirih držav, ki so jih v času bivanja v Vuženici gostile družine, se podali na ustvarjalno pot s pomočjo mentorjev. Štirje mentorji so vsak dan v času jutranjih ur vodili mlade skozi različne dejavnosti: od risanja do slikanja, od grafike do kiparstva. Popoldanske ure pa so bile namenjene druženju mladih ob spoznavanju kulturnih in zgodovinskih znamenitosti Slovenije s pripravljenimi ekskurzijami.

prof. Jasna Merkù, Rado Jagodic in Jan Sedmak.

Ob tej priložnosti je izšel tudi almanah avtorjev Štefana Kresnika in

Almanah jubilejne - 40. koroške likovne kolonije mladih

Mladi v naravo - kratek tečaj preživetja v naravi

Zveza slovenskih kulturnih društev in Slovensko planinsko društvo iz Gorice sta za začetek letošnje sezone priredila tečaj preživetja v naravi, namenjen mladim ljubiteljem narave od 12. do 16. leta starosti.

Udeleženci tečaja se bodo ob izkušem vodstvu spopadli z najrazličnejšimi izzivi, nekaj vmesnega med nedeljskim izletništvom in bivakom pod zvezdami. Pobuda cilja torej k temu, da se mladi lahko stapljajo z gozdom, jasami, pobočji in vrtačami ob odmišljjanju tistega, kar sodi v pretirano navlako in kič. Delovne vsebine posameznih izhodov bodo segale od orientacije do znakov v naravi, od tehnike hoje in vodenja do načel skupinskega bivanja v naravi in se bodo prepletale ob srečanja do srečanja do srečanja.

Predvidenih je pet srečanj: eno v obliki predavanja, ostala pa izhodi v naravo (gozd, brezpotja, markirane poti, nočno premikanje). Prvo srečanje, ki je bilo bolj teoretične narave, v obliki predavanja, je potekalo v petek v sejni dvorani ZSKD na Korzu Verdi in Gorici.

V sredo pa bo na vrsti že prvi izhod. Udeleženci se bodo namreč zbrali pri spomeniku NOB v Pevmi ob 9ih, od koder bodo krenili mimo Štnavra na Sabotin, na Planinsko kočo, v Podsabotin, v Dolino Pevmice in preko Oslavja nazaj v Pevmo.

Ostala srečanja bodo potekala podobno. 3. oktobra se bodo udeleženci zbrali na Travniku ob 9ih, od koder se bodo polejali do Lokev in od tam štartali na pohod po trasi Gornji Konec, Območje medveda, Turški klanec, Jama Paradana, Mala Lazna, Lokve. 6. novembra bo na vrsti nočni pohod, program četrtega izleta pa bo še javljen, posebnost tega pa bo, da bo potekal v snegu.

Za informacije je na razpolago urad ZSKD v Gorici: tel. 0481 531 495, od ponedeljka do petka, od 9.00 do 14. ure ali gorica@zskd.org.

agenda - agenda - agenda - agenda

MEDNARODNI NATEČAJ POEZIJE »SLEDI-TRACCE«

31. avgusta 2010 se je iztekel rok za oddajo del.

POZIV PEVCEM K AKTIVNI UDELEŽBI NA PROSLAVI BAZOVIŠKIH JUNAKOV

ZSKD v sodelovanju z odborom za Proslavo bazoviških junakov vabi vse pevce, zlasti mlade, da pristopijo k priložnostnemu združenemu mladinskemu pevskemu zboru oz. k tradicionalnemu združenemu pevskemu zboru.

Vaje za oba zbora bodo v Prosvetnem domu na Opčinah ob sledečih urnikih:
v sredo, 8. septembra 2010 ob 21. uri
vaje za vse pevce: mlade in člane združenih pevskih zborov v četrtek, 9. septembra 2010 ob 21. uri vaje za vse pevce: mlade in člane združenih pevskih zborov v petek 10. septembra 2010 ob 20. uri vaje za vse pevce in godbo VIKTOR PARMA – GENERALKA.

Zveza slovenskih kulturnih društev se vsem pevcem priporoča, da se vaj udeležijo. Letos je posebna obletnica, zato Vas vabimo k polnostvilni udeležbi.

NATIVITAS 2010

ZSKD sprejema do 30. septembra 2010 prijave koncertov v okviru mednarodne božične revije Nativitas. Vsak zbor/društvo lahko prijavi kon-

Uradi ZSKD so na voljo
za vse informacije
Trst: tel. 040 635 626,
e-pošta trst@zskd.org
Gorica: tel. 0481 531495,
e-pošta gorica@zskd.org
Čedad: tel. 0432 731386,
e-pošta cedad@zskd.org
Solibica: tel. 0433 53428,
e-pošta rezija@zskd.org
www.zskd.eu

cert, kjer nastopa eden ali več zborov.

ČUFARJEVI DNEVI 2010

23. Festival ljubiteljskih gledališč se bo odvijal od 14. do 19. novembra 2010 v Gledališču Toneta Čufarja v Jesenicah. Sodelujejo lahko ljubiteljska gledališča, društva in igralske skupine s predstav (z odrasle) v slovenskem jeziku, ki so bile primumno uprizorjene leta 2010. Rok za prijavo zapade 24. septembra 2010. Razpisni pogoji so na razpolago na spletni strani ZSKD.

POZOR MALE PEVSCKE SKUPINE

Revija izbranih malih pevskih skupin Slovenije 2010 bo v baročni dvorani gračnine v Radovljici v soboto, 23. oktobra 2010. Sodelujejo lahko male pevske zasedbe od 3 do največ 11 pevcev. Rok prijave zapade 24. septembra 2010. Ostale informacije so na razpolago na spletni strani ZSKD.

OPĆINE - Odličen koncert v sklopu 45. Drage

Navdušenje za skupino Perpetuum Jazzile

Pod šotorom se je zbrala prava množica - Skupino vodi Tomaž Kozlevčar

Člani priljubljene zasedbe med openskim nastopom

KROMA

V program letosnjih 45. študijskih dnevor Drage so uvrstili tudi glasbeni dogodek, ki je v petek zvečer v šotor parka Finžgarjevega doma na Opčinah priklical pravo množico. Zbrala se je namreč za koncert slovenske vokalne skupine Perpetuum Jazzile, ki je v svojem zadnjem času delovanja oziroma od leta 2001, ko je vlogo umetniškega vodje prevzel Tomaž Kozlevčar, dobila val privržencev ne le na slovenskih tleh, marveč tudi v tujini. Temu so botrovali tako koncerti, ki jih skupina uspešno izvaja vsepovod, kot tudi veliko posnetkov, ki jih lahko zasledimo na spletu.

Sloves si vokalna skupina nedavno zasluži, saj so mladi člani vrhunsko pripravljeni in ne le pojejo, temveč izvajajo zvočno in vizualno prikupno performanso. Na odrnu, pod skrbnimi vodstvom ene izmed ikon slovenske luke glasbe Tomaža Kozlevčarja, ki je med drugim duhovito povezoval program, je skupina izvajala repertoar, ki zaobjema razne glasbene zvrsti. Giba se od swinga, bossa nove, jazzu, funku, do hip hopa, r'n'b in gospelja, predvsem pa izvaja tako imenovano vokalno zvrst »close harmony« s svežimi in unikatnimi aranžmaji znanih melodij.

Na koncertu smo med drugim prisluhnili jazzovskemu Brubeckovemu standardu »Take five«, pri katerem smo občudovali avtentično imitacijo instrumentov, ritmično-harmonsko dovršnemu Piazzolinemu »Libertango«, sledile pa so tudi nežne in lepe balade, kot sta Joelov »I love you just the way you are«, ali pa slovenska uspešnica Čudna noč, Kozlevčarjeva skladba iz 80. let.

Občinstvo je občudovalo, kako je skupina z enkratno lahkočnostjo izvajala v resnici zelo komplikirane priredbe, saj ima skoraj vsak pevec dodeljeno točno vlogo, kar daje tisto posebno zvočno sliko, ki prej spominja na pravi orkester kot na zbor. Lepo je bilo slediti telesom pevcev, ki so vijugala in migala pri vsemi pesmi, prav tako poigravanju med člani vokalne skupine. Publike se je navdu-

šila tudi pri »solistični« točki zvočnega čaravnika, vokalnega bobnarja Saše Vrabiča, ki je uprizoril pravo malo delavnico, med katero je celotni šotor vestno spremjal napotke mojstra. Večkrat se je občinstvo tudi dodobra nasmejalo, saj člani in umetniški vodja s spretnim in doživitim poustvarjanjem zgradijo tako vzdusje, kjer se človek res prijetno počuti in srka le pozitivne in sončne vibracije.

Dvourna slastna kreacija se je žal že nagibala h koncu in tako je po uradnem delu skupina ponudila še svojo splošno znano priredbo Totove »Africa« s

skrbnim nagrajevanjem zvočnih efektov, ritma, harmonije ter melodije, ker pa publike res ni hotela dovoliti, da bi »čudo« zapustilo oder, je zbor zapel še nežno »Eres tuk« in žgoči disco dance Bee Geesovih zimzelenih melodij. Željno zvočne ekstaze, je občinstvo na koncu iztrgallo še en dodatek, ki je bil tokrat resnično »končna sladica«. To je bila popevka iz znanega filma Sister Act 2, r'n'b gospel priredba Beethovenove Ode radosti, ki jo je vokalni ansambel prav tako dovršeno izvedel in z njo zaželel lahko noč.

Pan

PIRAN - Tartini festival 2010

Za začetek ansambel Budapest Virtuosi in P. Hommage

Otvoritveni koncert Tartini festivala 2010 navdušil z razgibanim in energičnim programom. Okoli tristo ljubiteljev klasične glasbe je v petek, 27. avgusta, zasedlo cerkev sv. Jurija v Piranu, in navdušeno pozdravilo madžarski ansambel Budapest Virtuosi in francoskega solista Pierra Hommaga. Člani ansambla so občinstvo ogreli z Mozartom, skupaj s solistom so izvedli Bachov in Tartinijev koncert za godala in violino, Pierre Hommage se je izkazal s precizno tehnično izvedbo obeh koncertov. Budapest virtuosi so v nadaljevaju na navdušili z Brahmsovim Madžarskim plesom in zaključili z Weinerjevim Divertimenti za godala. Koncert je posnel Radio Koper.

Obiskovalce sta s prijaznim nagovorom pozdravila župan občine Piran in častni pokrovitelj festivala, Tomaž Gantar in umetniška direktorica festivala, Jasna Nadles.

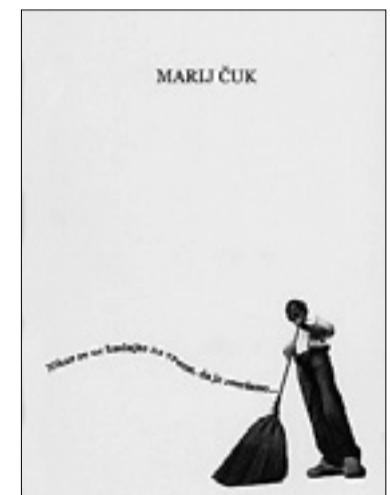
ZTT - Marij Čuk

Zbrane novinarjeve torkove kolumne in priložnostne misli

Marija Čuka našim bralcem ni treba posebej predstavljati. Večina od nas ga namreč pozna v vlogi odgovornega urednika slovenskih novinarskih sporedov pri deželnem sedežu RAI za Furlanijo-Julijsko krajinu. Prav zato ga je velikokrat mogoče videti na televizijskih zaslonih, in sicer največkrat kot voditelja nedeljske izdaje slovenskega televizijskega dnevnika. Je pa Marij Čuk tudi pesnik in pisec. V verznem ustvarjanju se je preizkusil v prvi polovici sedemdesetih, ko je v sozaložništvu koprsko založbe Lipa in ZTT-ja izšel njegov pesniški list št. 13. V sedemdesetih in osemdesetih je Čuk objavil lepo število pesniških zbirk, od katereh velja omeniti predvsem Igro v matu (1984), v zadnjih dveh desetletjih pa Sledove v pesku (1993), Ugrize (2003) ter Zibelko neba in dna (2007). Marij Čuk je tudi avtor več proznih del in gledaliških dramatizacij.

Publikacija, ki jo tokrat predstavljamo našim bralcem, pa je nekoliko drugačnega značaja od zgoraj že naštetih. Avtor namreč že vrsto let za naš dnevnik, točneje za njegovo torkovo športno prilogo, piše svoje kolumne. Prav te je Založništvo tržaškega tiska letos spomlad sklenilo ponatisniti v posebni izdaji z nekoliko samosvojim in obsežnim naslovom, ki se glasi »Nikar se ne huduje na vreme, da je zmešano. Vsak naj najprej pomete pred svojim pragom.« V zbirki so poleg Čukovih torkovih zapisov na straneh našega dnevnika ponatisnjene misli, ki jih avtor izreka ob zaključku svojega vodenja televizijskega dnevnika. Natisnjene so ob besedilih kolumn, a v nekoliko neobičajnem tisku, in sicer stilizirano, mestoma skoraj futuristično.

Čeprav Marij Čuk svoja besedila objavlja na straneh torkove športne priloge Primorskega dnevnika, svoje pozornosti ne namenja le športu. Avtor se namreč veliko bolj pogosto posveča aktualnemu dogajaju na območju od Trbiža do Milj, pa tudi v širšem prostoru. Prvo besedilo, ki je ponatisnjeno v Čukovi zbirki, sega v jesen leta 2003, zadnje pa v konec lanskega leta. Med njegovimi vrsticami tako najdejo svoje mesto evropska širitev na vzhod spomladji 2004. leta, aktualno politično dogajanje v Italiji (beri: vsakdanje obraču-

navanje med Berlusconijem in njegovimi nasprotniki), škandali na športnem področju od dopinga, poročenih nogometnih rezultatov do sodniških napak, rezultati dirk formule ena, stalno obreganje ob politike, češ da nikoli ne letijo s svojih stolčkov, čeprav se izkaže, da so zgrešili, pa tudi šengenska širitev pred božičem leta 2007, predvolilni boj v naših krajih, odrška postavitev Grofice Marice, tržaški urbanistični načrt, kriza SSG-ja ter še bi lahko naštevali. Tuji naslovi Čukovih kolumn so samosvoji. Tako avtor v njih skupaj spravlja Barcolano in fašiste, gore in mačke, konje, jahanje in osle, šengen in zlato jamo, psihiatre, viagro in Socjo, Turke in budala, pa tudi samosvoje trditve, češ da je bodočnost na ramah starcev, ali pa da smo vsi potrebni greha, pa tudi da je Juventus slovenski ekipi, in še da smo vedno na sodu smodnika in tako dalje.

Skratka. Čukova zbirka je primerna za letno in zimsko, vsekakor pa ne za preveč resno oziroma resnobno branje, saj nam bo, kljub svoji mestoma zelo izraziti pikrosti predvsem na račun žensk oziroma nežnejšega spola, polepšala marsikatero urico ter naše misli popeljala nazaj v čas, ki smo ga še pred kratkim doživljali in ki ga bomo tako lahko znova podoživeli nekoliko drugače. Čukova zbirka s predolgim naslovom, da bi ga na tem mestu znova zapisali, je uredila Martina Kafol, oblikovala Alina Carli, lektorirala prof. Marija Cenda, dve avtorjevi fotografiji pa je za tisk prispeval Erik Franceschini.

Primož Sturman

Trikrat nagrajene Prepovedane ljubezni

Ljubljansko lutkovno gledališče je za predstavo Silvana Omerzuja Prepovedane ljubezni avgusta prejelo tri nagrade. Avtor je na 15. mednarodnem lutkovnem festivalu za odrasle v Peči na Madžarskem dobil nagrado strokovne žirije za vizualno podobbo, dveh nagrad je bila predstava deležna še na 43. mednarodnem festivalu lutkovnih gledališč PIF v Zagrebu. Na festivalu PIF (Puppeteatra Internacia Festivalo) je bil avtor lutkovne predstave za odrasle nagrajen za tehnološke rešitve likovne kreacije, Iztok Lužar pa je prejel nagrado strokovne žirije za odigrane vloge. Na festivalu, ki se je sklenil v petek, se je predstavilo 21 gledališč iz desetih držav, in sicer s 26 predstavami. Omerzujeva predstava je bila nagrajena že septembra 2009 na 6. mednarodnem festivalu lutkovnih predstav za odrasle Pierrot 2009, na katerem je prejela nagrado za eksperiment in nove forme v lutkarstvu, Mitja Vrhovnik Smrekar pa je bil nagrajen za glasbo. Koproduktionska predstava Lutkovnega gledališča Ljubljana in gledališča Konj je bila premierno uprizorjena maja 2009. (STA)

SPOMINI NA MAJ 1945 - Pričevanje Angela Vremca - Vojka

Partizanski obveščevalec v osvobojenem Trstu

Od preboja skozi frontno črto konec aprila do opravljanja nalog v štabu komande mesta

Angel Vremec - Vojko z Opčin je bil od septembra 1943 do junija 1944 obveščevalec v kraški skupini Franca Udoviča - Bojana, svoj čas trgovca s tektstilom na Rusem mostu oz. Ponteruo. Od julija do avgusta 1944 je bil obveščevalec Južnoprimskega odreda, nato pa priključen obveščevalnemu centru IX.korpusa v Doberdobu s spoznavnim znakom "B2", kjer je ostal do aprila 1945. Svoje zapise od odhoda dne 27. aprila in prihoda v Trst ter dogajanja v prvih dneh na komandi mesta Trst, je uredil leta 1973. Ko je PD 18. maja 1975 posvetil 30. letnici osvoboditve dve strani, je med raznimi članki in spomini objavil tudi njegovo pričevanje. Oficirski stan v jugoslovanski vojski je dosegel v mirnem času po izselitvi družine leta 1921 v Maribor zaradi protislovenskega vzdružja in groženj fašistov, da bodo zažgali gostilno na starci postaji na Opčinah. Tekst je v kraški obliki pripravil njegov sin Vladimir.

* * *

V štabu IX. korpusa, kjer sem čakan zadnje aprilske dni na navodila, sem srečal med drugimi tudi živinozdravnika Edka Križniča z Opčin in gledališkega igralca podporočnika Danila Turka - Joca, katerega prej nisem poznal. Dne 27. aprila 1945 sem dobil navodila od poveljnega obveščevalnega centra IX. korpusa, Draga Flisa - Strele, ki me je dolčil za vodjo obveščevalnega centra komande oz. poveljstva mesta Trst, ker tam ni bilo na voljo vojaških obveščevalcev. V Trstu je že bil na razpolago telegrafist z radijsko oddajno postajo.

Prebijanje skozi frontno črto in prve naloge pri vojaški upravi J.A.

Najprej sem se s Kosovelovo brigado prebijal od Predmeje proti Štanjelu. 29. aprila sem zapustil brigado in se napotil v Doberdob na obveščevalni center, ki pa se je pred tem umaknil drugam, ker so področje prečesavale nemške enote skupaj s četniki. Nemška vojska je imela postojanke v Štanjelu, Koprivi, Dutovljah, Tomažu in Dolu pri Repentabru, skupno 1200 mož. Ko so se brigade začele približevati postojankam, so nemške in fašistične enote čez noč izginile, in sicer v noči od 28. na 29. april. Ker sem spoznal, da se čez Opčine ne bo dalo prebiti v Trst, ker sem domneval, da je tam največ vojašta, sem se čez Repen in Zagradec podal in Repnji in od tam s pomočjo zvez, t.j. dveh spremjevalek čez Prosek in Kontovel v Trst. Mahnili smo jo kar po cesti. Na prelazu pri proseški železniški postaji je ena izmed spremjevalek zakričala »Nemci«, jaz pa sem jí odvrnil: »Tihi in korajno naprej. Če se bomo obočavljali, bodo nemški vojaki streljali na nas«. In tako smo tudi storili.

Ob železniški progi od proseške postaje v smeri proti Nabrežini so bili razporejeni nemški streliči v prvi bojni črti na vsakih 10-20 metrov po dva do trije, pravljeni na strel. Naš prihod so samo opazovali z naperjenimi puškami. Na naše veliko presenečenje pa nas niso zaujavili, niti nas niso nič vprašali, temveč so nas pustili naprej po cesti proti Prosek. 500-600 metrov niže od železniške po-

Angel Vremec - Vojko

staje oziroma proge proti Prosekmu smo natelji na drugo bojno črto nemških vojakov v strelskej jarkih. Ob strani ceste v začlonu za zidom in stenami so čepeli vojaki. Slednji so nas zaustavili in zahtevali dokumente. Sam pri sebi sem si mislil, da se bo zdaj kaj zataknili. Ravno sem hotel pomoliti nemškemu vojaku ponarejeno osebno izkaznico na ime Alojz Brišček, ki jo izdala repenantorska občina in ki je imela pečat nemškega poveljstva v Tomaju, ko se pri prosekški železniški postaji oglašila strojnica. Nemški poveljnik je zakričal vojakom »nieders«, nam pa z roko pokazal proč »weg, weg« in nadaljevali smo pot proti Prosek. Na Prosek prišoli v Devinščini in sploh po vsej vasi je mrgolelo nemških vojakov in nihče nas ni nič vprašal. Ko smo prišli na Kontovel, nismo videli nobenega nemškega vojaka več.

V Barkovljah nam je nekdo povedal, da je poveljstvo mesta Trst v Barkovljah. Iskal sem ga zaman. Preselilo se je v drugi del mesta, verjetno na Kolonkovec.

Dogajanje 30. aprila, 1. in 2. maja

Zvečer 30. aprila ob 22. uri sem prišel v stik s prvimi patruljami IX. korpusa, in sicer z enoto Vojaške državne varnosti, ki je prišla mimo Opčin čez Žlavlje (del Opčin, kjer se dandanes nahaja gaisilska postaja) in Selicev v Trst oziroma v Barkovlje. Zjutraj 1. maja v mraku sem opazil, da se iz Rojana po glavnem cesti v Barkovlje premika nemška enota s približno 100 vojaki. Verjetno se je ta enota nastanila v kopalnišču v Barkovljah, od koder so obstrelevali iz štiricevnih topov partizanske enote razmesčene na hribu nad Barkovljami in proti Greti in Trsteniku.

Okrug 7. ure zjutraj so Nemci pod oboki železniške proge v Barkovljah razstrelili nekaj vagonov uskladiščenega streliva za puške. Dva kosa nabroja sta padla tudi meni po hrbitu. Še pred 8. uro sem opazil na odprttem morju 5-6 manjših ladij, ki so z nemškim vojaštvom plute proti Gradežu. Topništvo IV. armade je s položajem nekje od Ferlugov do Katinare obstrelevalo ladje in eno tudi zadelo. Okrog 9. ure sem se napotil, ker se je ponudila prilika, v spremstvu kurirke čez Gret po stranskih poteh mimo plinskega skladista v Rojan.

Štab motorizirane enote IV. jugoslovanske armade se je vselil prav takrat

Desno partizanska enota med pripravami na spopad za Opčine, spodaj pa generalmajor Dušan Kveder - Tomaž, poveljnik komande mesta Trst, med pregledom partizanske enote v Trstu

v osnovno šolo v Rojanu. Prijavil sem se poveljniku in se mu dal na razpolago. S pomočjo domaćinov so sklicali nekaj bričev, da so obrili partizane in vojake IV. armade. Tudi jaz sem se dal obriti. Med tem časom so vojaki IV. armade pripeljali v oklepnom vozilu dva nemška oficirja iz postojanke na Sv.Justu, kjer so izobesili belo zastavo in zahtevali razgovor s poveljstvom IV. Jugoslovanske armade. Pod stražo sta se predstavila poveljniki na štabu v rojanski osnovni šoli.

Poveljnik je v moji prisotnosti in vojak straže postavljal vprašanja v nemščini. Vprašal je, če vesta, da je Nemčija kapitulirala. Nemška oficirja sta molčala. Nato ju je vprašal, če vesta, da so Nemčijo zasedle ruske, angleške, francoske in ameriške čete. Spet sta nemška oficirja molčala. Pa jih je vprašal, če vesta, da je jugoslovanska armada zasedla Trst. Tudi tokrat sta oficirja molčala. In naprej, koliko imajo v postojanki vojakov in s kakšnimi orožjem razpolagajo. Ponovno nista nemška oficirja odprla ust. Končno ju je vprašal po kaj sta prišla in kdo ju je poslal. Ob tem vprašanju se je eden od oficirjev ojunačil in odgovoril, da jim nemška vojaška čast ne dovoli odgovarjati.

Tedaj je pristopil jugoslovanski poveljnik k njima, rekoč: »Ker nočeta goroviti in ker je Nemčija kapitulirala, se nimam z vama kaj pogovarjati« in jima z uniforme strgal vojaške čine in ju dal zapreti v bunker. Svojim vojakom je dal nalog, da se vrnejo k postojanki in da se boj nadaljuje.

Jugoslovanske vojaške in partizanske enote so prodrlle do Videmske ulice. Nemške enote pa so se držale pod svojim nadzorstvom glavno železniško postajo. Okoli 11. ure sem od poveljnega dobil nalog, da pregledam položaj v smeri trga Dalmacija, Carduccijske ulice in njene okolice. Ob 12. uri sem bil s spremjevalci na trgu Dalmacija pri kavarji Fabris, od koder smo opazovali položaj. Tam, kjer je do polovice sedemdeset let stal kiosk, je bil bunker. Neka motorizirana enota je nekoliko prej uničila nemško posadko v bunkerju. Na tleh je ležalo nekaj mrtvih nemških vojakov.

Ob tem času, t.j. okrog 12. ure 1. maja se je meni in mojim spremjevalcem nudil svojevrstni prizor. Sklonjeni pod balkonom kavarne Fabris smo opazovali položaj. Kolikor so nam nesleči, ni bilo na ulicah žive duše. Na vseh stavbah so bila vrata in okna zaprta in zastrica z odejami in podobnim. Nekje v ulici Geppa ali pri glavnem pošti so dvakrat zažvenketala stekla. Sonce je stalo v zenitu in golobi so se plašno sprelevali s strehe na streho. Ta prizor smo opazovali kakih 15-20 minut, dokler nas ni prekinil neki jugoslovanski vojaški oklopnik, ki se je premikal od Goldonijevega trga po Carduccijske ulice, ki pa je zavil v smeri ulice Crispi. Nato sem se podal s spremjevalci po ulici Romagna sklonjen za zidom proti sodni palaci. Proti

koncu ulice so nas opazili nemški vojaki iz hiš v neposredni bližini sodne palace v ulici Fabio Severo. Obsuli so nas z ognjem svojih strojnic. Tako so klestili drevesa, da je bilo po tleh vse zeleno. Od tam smo zlezli iz območja strojnic. Spremljevalec, ki je bil bolj zadaj in v varstvu zida, je takoj šel javiti na štab poveljstva, da sta prva dva izvidnika pada. Preprisan je bil, da sva drugi izvidnik in jaz padla. To so mi pozneje povedali ob vrnitvi v štab. Med tem časom, bilo je popoldne, je padla nemška posojanka na glavni železniški postaji.

Zvečer 1. maja so nas postavili v začitnico s topovi in z okrog 40 mož, med katerimi so bili tudi domaćini na črti Greta - Svetišnik za primer, da bi nas nemške enote s Prosekem in Opčin napadle v hrbet. Zjutraj 2. maja smo v Barkovljah dobili malo okreplila, in sicer nekaj salame, kruha in piva iz začlenjene nemške vojaške menze. Pri končni tramvajski postaji v Barkovljah na Miramarški cesti je stala čez cesto betonska pregrada in bunker. Na tleh je ležal ubit nemški vojak.

Okrug poldne 2. maja sem vzpostavil stik s komando mesta Trst, kamor sem po ovinkih po mestnih ulicah prispeval popoldne. Poveljstvo se je nastanilo v ulici Buonarotti pri vrhu. Prijavil sem se komisarju, tovaršu Francu Štoku, katerega sem dan prej srečal pozno zvečer v Barkovljah in katerega sem poznal še iz leta 1943 v Trstu.

Ob 18. uri je prišlo obvestilo, da je padla nemška postojanka pri Sv. Justu, kjer so izobesili belo zastavo in znak predaje. Poveljstvo mesta Trst se je isto popoldne pridružil gasilec Leonard Kralj - Meto iz Trebič, odgovoren za oskrbo in stražo.

3. maja so okrog 9. ure najavili prihod novozelandskih oficirjev, podpolkovnika in majorja iz divizije, ki se je pozno popoldne 2. maja utaborila na Miramarški cesti. Poveljstvo mesta Trst je odredilo, da bodo delegacije sestavljali komesar Franc Štok, Mario Kocjančič, ki je obvladal angleščino, in jaz. Jugoslovansko armado sta zastopala polkovnik in major, čigar imen si nisem zabeležil. Po predstavitvi sta delegacije začeli razgovore. Kocjančič je bil delegat in obenem tolmač, jaz pa zapisnikar. Po krajsi formalnosti in razgovorih sta se delegaciji sporazumeli, kaj mora vsaka vojska narediti. Delegati IV. armade so povedali, da je jugoslovanska armada že 1. maja zasedla Trst in uničila sovražnika z izjemo dveh postojank, obkoličila je mesto Trst in ne dovoli, da bi se novozelandske divizije nastanile v mestu. Ostanejo naj tam, kjer so se utaborile. Ujetniki in vojni plen pripadata jugoslovanski armadi. Žatem sta se delegaciji sporazumeli in sestavili razglas za obsedno stanje. Razglas smo prevedli v slovenščino in italijanščino in ga dali v tiskarno. Popoldne ob 14. uri je razglas bil že nalepljen po zidovih tržaških ulic.

Spomini na
letu 1945

Vsa objavljena pričevanja in
več fotografij na www.primorski.eu

Tako zatem je prišlo povelje, da se komanda mesta preseli v občinsko palačo na Veliki trg. Poveljstvo je prevzel general Dušan Kveder, za načelnika štaba poveljstva mesta Trst pa so določili polkovnika Vodopivec. Mene so dodelili za pomočnika in zveznega oficirja načelniku štaba poveljstva mesta Trst. Za stražo so nam dodelili nekaj vojakov iz brigade, ki je bila nastanjena v kavarni »Caffè degli Specchi« na Velikem trgu. Okrog 1. ure poноči je prišlo povelje za premik brigade. Slednja je pobrala svoje vojake in pustila poveljstvo mesta brez straže, tako da sva morala stražiti polkovnik Vodopivec in jaz.

4. maja so se prijavili poveljstvu mesta na vladnosteni obisk razni tržaški veljaki. Jaz sem jih sprejemal in načavljal načelniku štaba poveljstva Vodopivec. Imen vseh obiskovalcev se ne spominjam. Poveljstvo ni vodilo protokola za tovrstne obiske. Spominjam se pa, da so med njimi bili rektor tržaške univerze, škof Santin in kustos mestnega muzeja. Na poveljstvo so prihajali mnogi občani tako civilisti kot vojaške osebe po informacije, zlasti glede razdeljevanja hrane. Bila je prava reka ljudi. Ker so se povelja in navodila križala, ni bilo lakko dajati ljudem in vojaškim osebam pravilna pojasnila. Skušali smo jim dopovedati, da je prva naloga poveljstva oskrbeti mesto s hrano, razsvetljavo, po pravilom cest in železnic, odstranitvijo razmetanega orožja in streliva, odstranitvijo padlih in ubitih itd. Govorili oziroma odgovarjali smo ves dan, tako da sva zvečer imela otecene in suhe ustrelice. Pozno zvečer okoli 23. ure, preden sva legla za nekaj ur k počitku, sva prvič po dveh dneh zaužila nekaj hrane, in sicer malo kruha in pol litra vina, vse kar je tisti dan uspel načeti gasilec Leonard Kralj.

Dne 5. maja je prišel nov ukaz, da se poveljstvo mesta Trst preseli v stavbo št. 4 na Trgu Oberdan, kjer je začela delovati usklajena uprava zavezniških vojsk, ki je trajala do 12. junija 1945.

Cez nekaj dni so polkovnika Vodopivca premestili na Dunaj kot novoča jugoslovanskega poslanika. Za novega poveljnika so imenovali podpolkovnika Podreko, za zveznega oficirja načelniku štaba pa so dodelili zastavnika Oskarja Kureta. Jaz pa sem ostal še naprej načelnik obveščevalnega centra poveljstva mesta Trst.

Kot že omenjeno, je jugoslovanska armada sporazumno z jugoslovanskim vlado v Beogradu in anglo-ameriško upravo v Italiji 12. junija zapustila Trst in se nastanila na razmejitveni črti, ki je potekala približno na črti Divača-Senadolice-Štorje-Štanjel oz. Kobdilj. Moja enota, kateri sem prej pripadal, se je umestila v Postojni, pozneje pa se je preselila v Vipavo.

Angel Vremec

KOŠARKA - V osmini finala SP v Turčiji

Slovenci proti Avstraliji s čvrsto in agresivno igro

Trener Bečirović verjame v zmago - Vprašljiv nastop Slokarja - V četrtniku že Srbija in Španija

Miha Zupan in ostali bodo danes skušali doseči enega izmed največjih uspehov za slovensko košarko: uvrstitev v četrtnike svetovnega prvenstva

ANSA

ISTANBUL - Danes ob 17.00 se bodo košarkarji Slovenije pomerili proti Avstraliji v osmini finala svetovnega prvenstva v Turčiji. Zmaga bi pomenila enega največjih dosegov slovenske košarke v vsej njeni zgodovini, poraz pa neizpolnitve cilja in odhod domov.

Avstralije je na tem prvenstvu dosegla tri zmage in doživelva dva poraza. Avstralci so tesno premagali Jordanijo, prepriljivo pa Nemčijo in Angolo. Z Argentino so izgubila za dve točki, s Šrbijsko pa 79:94. Okostje ekipe oziroma začetno petek predstavljajo Patrick Mills (Portland Trailblazers, povprečje 14 točk na tekmo in 4,4 podajke), David Andersen (Toronto Raptors, 11 točk, 8 skokov), Aleks Maric (Panathinaikos, 10,8 točk, 4,4 skoke), Joe Ingles (Granada, 9,8 točk) in Matthew Nielsen (Olympiakos, 8,8 točk, 5,4 skoka). Za razliko od Slovenije, pri kateri statistično gledano izstopajo Goran Dragić (13 točk), Boštjan Nachbar (12,6) in Jaka Lakovič (9,8), imajo Avstralci nekoliko krajsko klop, imajo pa zato precej več izkušenja na svetovnih prvenstvih. V slovenskem taboru ostaja neznanka le nastop Uroša Slokarja, ki je včeraj le lažje treniral.

»Avstralija ni naivna ekipa. Ima dva igrala iz lige NBA, močnejši so za Marica, ki na Kitajskem ni igral. Letos so nas v prvi tekmi turnirja Borislava Stankovića premagali, ker se jih nismo fizično zoperstavili. V finalu je bilo povsem drugače, saj smo šli čvrsto v tek-

mo, in zlahko zmagali,« pravi igralec Primož Brezec. Tudi Sani Bečirović ključ do zmage vidi v agresivni in čvrsti igri, kapetan Jaka Lakovič pa ugotavlja, da so Avstralci ekipa z odličnimi igralci tako na zunanjih položajih kot pod košem. Selektor Memi Bečirović izpostavlja pred tekmo tudi psihološki trenutek. »Gre za eno tekmo, na kateri moraš pokazati dobro fizično in mentalno pripravljenost. Če tega nimaš, ni važno, kdo je na drugi strani. Enostavno ne moreš uspeti. Prepričan sem, da se bomo dobro pripravili na Avstralijo in zato verjamem v zmago.« V primeru uspeha bi se Slovenija v četrtniku pomerila z zmagovalcem dvoboja med Turčijo in Francijo.

Naprej Srbija in Španija

Srbija in Španija sta včeraj zmagali in se bosta v četrtniku pomerili v sredo, 8. septembra.

Srbija - Hrvaška 73:72 (19:27, 34:36, 54:50): Popović (Hrv) 21 točk in 5 podaj, Krstić (Srb) 16 točk.

Španija - Grčija 80:72 (22:19, 37:31, 52:51): Navarro (špa) 22, Diamantidis in Zisis (Grč) 16.

DANAŠNIJI SPORED: 17.00 Slovenija - Avstralija, 20.00 Turčija - Francija. **JUTRI:** 17.00 ZDA - Angola, 20.00 Rusija - nova Zelandija.

»NAŠ« POGOVOR - Boban Popović

Prvi vtis iz Turčije: bilo je vse »zeleno«

»Zeleno, ali je lahko to moj prvi vtis iz Turčije?« Tako se je začela pričoved trenerja Bobana Popovića na pet dnevnem obisku Istambula, kjer tačas poteka svetovno prvenstvo v košarki. »Kamor koli sem se obrnil, sem videl naše (slovenske) drese,« pojasni trener, ki bo letos sedel na klopi Bora Radenske v deželnici C-ligi. V Istanbul je prišel v petek, dan pred začetkom SP, in tam stal ob torka: »Ogledal sem si prve tri tekme slovenske izbrane vrste, torej tekmo proti Tuniziji, ZDA in Hrvaški, ob tem pa še srečanje med ZDA in Hrvaško.« Sežanski trener je petdnevni obisk izkoristil tudi za spoznavanje raznolikega mesta, ki ga prebujajo jutranje molitve, bogatijo pa jo drugačni običaji in kulturne.

»V delu mesta, kjer so glavne znamenitosti, je bilo ogromno Slovencev. Čeprav ocene pravijo, da jih je bilo 4.000, menim, da jih je bilo še več, kar 5.000 do 6.000. Javni prevozi, ki so šli v smer športne dvorane, so bili polni Slovencev. Skratka: pogovorni jezik je bil skoraj povsod slovenski,« je razlagal Popović, ki je med navijači srečal tudi več Primorcev.

Je bila organizacija na splošno dobra?

Istanbul je ogromno mesto, tako da je »gužva« že del njega. Na splošno pa sploh ni bilo težav z javnimi prevozi: mi smo se vsak dan iz azijskega dela peljali v evropski, kjer je bila dvorana, z ladjo, tramvajem in taxijem. Potovali smo več kot uro, prav nikoli pa nismo imeli težav. Tudi v dvorani je bila organizacija na nivoju ostalih velikih tekmovanj.

Kako pa ocenjujete prve nastope Slovenije?

Pozitivno, igrali so nad pričakovanji. Odločilne tekme so odigrali dobro. Zdaj pa čakamo na Avstralijo ...

Vaša napoved?

Seveda si želim zmage, in mislim, da je možna.

BOBAN POPOVIĆ

KROMA

Vas je kdo izmed slovenskih košarkarjev presenetil?

Nihče me ni posebno presenetil. Primož Brezec igra iz tekme v tekmo boljše; ker pa ga poznam, me njegova igra ne preseneča. Pozivno me je presenetil Udrh, Vidmar pa je pokazal več kot sem pričakoval. Razočaral pa me ni nihče.

Do kam pa se lahko dokopljejo Slovenci?

Slovenci bodo dosegli cilj že, če bodo premagali Avstralijo in se uvrstili v četrtnike. Menim, da bo morebitno četrtnika tekma proti Turčiji zelo težka, saj Turki igrajo na domačih tleh in imajo kakovostno zasedbo.

Ali opažate kaj razlik med lastno in letošnjo igro Slovenije?

Letos je odgovornost razdeljena na večje število igralcev, lani na EP pa je bil Lorbek dva koraka pred ostalimi. Letos takega igralca ni, saj igrajo kot kolektiv.

Ali občutite pomanjkanje tistih, ki so se odpovedali igranju izbranemu vrstu?

Dosej tega nisem občutil. Čeprav se je ves čas govorilo, da smo slabši pri visokih igralcih, se s temi izjavami ne strinjam. Proti Hrvaški in Braziliji smo dobro zaustavljali nasprotnike.

Kaj pa ostali tekme?

ZDA so absolutni prvi favoriti: že dolgo časa nisem videl, da bi tako kvalitetno igrali v obrambi. V ozemlju favoritorov bi uvrstil tudi Turčijo, Španijo pa še ni rekla zadnje besede. (V.S.)

ATLETIKA - Pogovor s slovensko metalko kopja Martino Ratej

»Letošnje razočaranje mi je dalo nov elan«

Atletski miting v Ljubljani je prejšnjo nedeljo vseboval nekaj kako-vostnih presežkov. Na primer v troškoku za ženske, kjer je nastopal evropska prvakinja. Še bolj pa v metu kopja, kjer je bil ob kakovosti prisoten tudi žar velike želje po rehabilitaciji. Tekmovali sta Slovenka Martina Ratej in Rusinja Marija Abahumova, obe z veliko mero grenkobe iz evropskega prvenstva v Barceloni. Martina je lovila eno od kolajn, ki se je zdela še bolj neizbežna, ker je Primož Kozmus lani obesil kladivo na klin in drugih kandidatov dežela na sončni strani Alp ni imela. Abahumova je starala kar na zlato, če ne še na kaj več.

Po tekmi, ki je ponudila ob zmanjšani intenzivnosti treninga vsekakor solidne rezultate, je Martina Ratej povedala: »Ocenja sezono se zaključuje z popolnim razočaranjem. Čutila sem, da bi lahko prišla do enega od odličij. Ne vem, kako je moglo priti do tiste okužbe, ki me je spravila iz tira. Površno je bilo sicer zapisano, da je nastal žulj zaradi nove obutve. To seveda ni res. Čevlj si so bili res novi, vendar preizkušeni. Po povratku sem se moralata zateči celo v bolnišnico.«

Sezona je v bistvu zaključena. Kaj lahko pričakujemo za naslednje leto?

V Ljubljani sem sicer vrgla trikrat preko 60 metrov, kar ni slabo. Lahko bi šla v Split, kjer prirejajo slavje Blanka Vlašić. Ni pa imelo smisla. Zamisel za prihodnjo sezono je že trdna: povečati količino dela in ga po možnosti še kakovostno izboljšati.

Zakaj pa je takšna rezultata?

Letos sem doseglaj največ 67 metrov pri nekaj metrov nižjem povprečju. V prihodnji sezoni naj bi se ustalila nekje pri 65 metrih s konico pri 70.

To seveda pomeni lov za najvišja mesta.

Seveda! S 70 metri se lahko

Slovenska metalka kopja Martina Ratej

zmaga karkoli. Treba pa jih je doseči prav tisti dan, prav ob tisti uri. Na sporednu bo svetovno prvenstvo, ki pa je le eno. Lahko uspeš, lahko ne. Vsekakor mi je dalo razočaranje iz Barcelone novega elana, ker sem spoznala, da se z delom lahko pride daleč.

Cemu pa pripisujete letošnji skokovit napredok?

Omenila sem boljši trening. Nekaj pa se je v meni odprlo. Ne vem točno kaj. Marsikaj se je izšlo nadpovprečno dobro.

Marija Abahumova je v Ljubljani zmagala s preko 64 metri. Tuči ona je bila z dosežkom zadovoljna. Spomnimo se njenih nastopov na OI v Pekingu (zlatu je izgubila v zadnji seriji metov) in letošnjega popolnega propada v Barceloni. Zakaj?

»Prvenstvo sem pripravljala s pravo zagrizenostjo in s preprtičanjem, da bom ne samo zmagala, temveč tudi doseglj fantastičen rezultat. Izkazalo se je, da je bila obtežitev treninga prevelika. Enostavno sem stvar ga prevelika. Enostavno sem stvar ga vozila, izgubila vso brzino in sposob-

nost nadziranja tehnike izvajanja metov ... Prihodnje leto ne bo tako. Delala bom za svetovni rekord. Čutim, da ga lahko dosežem. Brez tistega kaosa, ki je nastopil na evropskem, bi se mi lahko posrečil že letos ... Metala bom v Splitu. Žal je tam udeležbo odpovedala Špotakova. Posebnih rezultatov pa sedaj ni pričakovati. Gre bolj za paradna tekmovanja.

Ste poznaли Claudio Coslovich? »Mislim, da sem jo na nekem tekmovanju srečala. Ne meče več? Kje živi? Je poročena? Ali je res, da ima Martina (Ratej) že otroke?« Ima jih celo dva. 8-letnega Marcela in 6-letnega Naticia.

»To pa je izredno!« Kar je izstopal pri Abahumovi, ki jo teleobjektivi televizijskih kamер stlačijo v športno opremo, iz katere prekipevajo mišice, je bila popolnoma normalna postava. Zagorela koža, in poteze, ki gotovo imajo izvor v kakem kavkaškem ali srednjeazijskem predniku. O kaki super miščnosti niti sledu. V topolinah bi je ne nihče uvrstil med vrhunske športnice.

Bruno Križman

NOGOMET - Danes se začenja prvenstvo državne D-lige

Kras Koimpex bo trd oreh za vsakogar

V Repnu si želijo še veliko podobnih prizorov, ko so v finalu play-offa elitne lige premagali kvotirano Jesino

KROMA

GORAN KOCMAN
»Lepa izložba za Slovence v Italiji ...«

Krasov športni vodja in predsednik Goran Kocman je pred petimi leti v intervjuju naš dnevnika izjavil, da želi Kras pripeljati vse do D-lige. Bil je mož beseda.

»Naš prvi cilj je bil, da čimprej napredujemo v elitno ligo. Nato pa bi poskusili še napredovanje v D-ligo. To nam je uspelo ob prvem poskušu. Zdaj pa bo treba to ligo tudi obrzati, kar ne bo lahko.«

Letošnji Krasov cilj je ...

Miren obstanek v ligi. S tem sem seveda mislil, da se izognemo play-outu. D-liga je zelo zahtevna in naša skupina je res kakovostna, saj bomo igrali proti ekipam, ki so igrali tudi v A in B-ligi (Venezia in Treviso).

D-liga je zahtevna tudi iz finančnega vidika.

Tudi iz finančnega in organizacijskega vidika. Soočali se bomo s povsem profesionalnimi klubmi, ki imajo odlično organizacijo. Nazadnje smo imeli tudi težave z igriščem, saj smo morali med poletjem opraviti nekaj nujnih popravil, drugače ne bi morali igrati v Repnu.

Koliko vam bo stala D-liga v primerjavi z lansko sezono?

Okrog trideset do štrideset odstotkov več. Gostovanja, tako za prvo ekipo kot za mladince, so daljša, dodatni trening in tako dalje. Iščemo nove sponzorje, da bi pokrili nove stroške.

Trenirate štirikrat tedensko ...

Ob sredah popoldne v Sežani, ob četrtekih zvečer v Dolini, ob torkih in petkih zvečer pa v Repnu.

Kako pa boste organizirali gostovanja?

V goste se bomo odpavili z avtobusom. Startali bomo zjutraj in se med potjo ustavili na kosilu.

Tudi v zahtevni D-ligi boste zaupali domaćim slovensko govorčnim nogometom.

Ta je bila naša politika od vsega začetka. Najeli smo Alena Carlija, ki je za to ligo zelo izkušen. Pomembno vlogo bosta igrala tudi Matej Bagon in Dimitri Batti. Nato je še nekaj mladincev, ki pa si bodo moralni izboriti mesto v članski ekipi.

Ali bi bili zreli, da bi imeli ekipo v poklicni 2. diviziji?

Zaenkrat še ne. Že D-liga je hud zalogaj, saj se je treba veliko žrtvovati. D-liga je lepa izložba ne samo za Kras, temveč za ves slovenski šport v Italiji in nasploh za Slovence v Italiji. (jng)

ZANIMIVOST - Repen ni najmanjša vas »Košček Slovenije, ki igra v italijanskem prvenstvu«

D-liga je uradno še amatersko prvenstvo. Resnici na ljubo pa so skoraj vsi klubki že profesionalni. Nogometni tudi. V raznih skupinah D-lige nastopa 166 ekip. Če bi sešeli vse kraje, od koder prihaja ekipe D-lige, bi skupno imeli kar 9 milijonov prebivalcev. Iz naše dežele je pet ekip. Poleg Krasa še Tamai, Pordenone, Torviscosa in Sanvitese. Največ predstavnikov ima Veneto, kar 17. In prav v Veneto bodo najbolj pogosta Krasova gostovanja.

Na uradni spletni strani državne nogometne zveze LND piše o Občini Repentabor kot najmanjši od vseh ostalih D-ligaških predstavnikov. Repen pa le ni najmanjša vas, ki nastopa v tej ligi. Ta čast pripada vasi Castel Rigone (Passignano sul Trasimeno), ki šteje manj kot 400 prebivalcev. Klub je last finančnega mogotca Brunella Cucinelli, ki se ukvarja s tekstilno industrijo. Državna tiskovna agencija ANSA pa je zapisala: »In pratica è un pezzo di Slovenia che gioca in un campionato italiano,« ali po naše »Košček Slovenije, ki igra v italijanskem prvenstvu«. Kras so primerjali s južnotirolsko ekipo Süd Tirol.

D-ligaške tekme so zanimive tudi za televizijo. Mogoče bo tudi Krasu doletela čast, da bo satelitski kanal RaiSport 1 neposredno prenasaš kako tekmo iz Repna. (jng)

DANAŠNI KROG: Belluno - Opitergina, Montebelluna - Torviscosa, Chioggia Sottomarina - Union Quinto, Città di Concordia - Unione Venezia, Este - Kras, Montevecchia Maggiore - Tamai, Pordenone - Sandonatesolocalcio, Rovigo - San Paolo Padova, Sanvitese - Treviso 2009.

KRAS KOIMPEX

CONTENUTO Michele	1979	vratar
DOVIER Andrea	1990	vratar
ZETTO Gianluca	1993	vratar
BAGON Matej	1987	branilec
BUCOVAZ Lorenzo	1991	branilec
LATIN Jacopo	1991	branilec
PARAVAN Luca	1991	branilec
SESSI Marco	1977	branilec
TIZIANI Denis	1990	branilec
TOMIZZA Daniel	1983	branilec
BATTI Dimitri	1986	sredina
BOŽIČ Rok	1985	sredina
CARLI Alen	1979	sredina
CASSANO Marco	1992	sredina
CIPRACCIA Matteo	1981	sredina
D'AGNOLO Andrea	1992	sredina
DRAGOSAVLJEVIĆ Dejan	1992	sredina
GACOMI Gabriele	1985	sredina
JANKOVIĆ Danilo	1992	sredina
PEČAR Miha	1992	sredina
D'AVANZO Luca	1992	napad
FRONZO Steven	1992	napad
KNEŽEVIĆ Radenko	1979	napad
MARTINI Jar	1991	napad
MENICHINI Luca	1992	napad
ORLANDO Federico	1990	napad
VENTURINI Nicola	1986	napad
VIGLIANI Marco	1982	napad

Trener: Alessandro Musolino. Pomožni trener: Dino Vidoni. Trener vratarjev: Roberto Benvenuti. Kondičijski trener: Matej Bombač.

Radenko Knežević

Krasov ka... petan je skupaj s trenerjem Alessandrom Musolino

nom pravi simbol repenskega društva v zadnjih sezona. H Krasu je pristopil v sezoni 2003-04. Tako je Kras igral v 2. AL. Sezanski napadalec je oddel zbral štiri napredovanja in dal okrog 150 golov. Medtem je postal tudi očka in si je tudi izboril zaupanje in priljubljenost pri repenskih navijačih. Zarj sta se poleti zanimala kar dva profesionalna kluba: Frosinone in Ternana. Radenko je izbral Repen.

9 slovensko govorečih igralcev v širšem izboru Krasove članske ekipe (28 igralcev). Dva (Knežević in Božič) sta iz matične domovine. Prepričani smo, da bodo vsaj trije tudi stalno na igrišču. Za D-ligo je to kar lepa številka. Veččetnico ekipo dopolnjujeta še dva Srba (Dejan Dragosavljević in Danilo Janković) ter Kanadčan Steven Franza.

(Začasen) zmagovalec Trst - Brioni - Trst je Fanatic

Regata Trst - Brioni - Trst, ki jo je po petih letih spet organiziral tržaški pomorski klub Sirena, se bliža koncu. Osem jadrnic je (do zaključka redakcije) že prijadralo do cilja, pet pa ima čas do 16.00 danes. Začasno skupno lestvico (v realnem času) vodi Fanatic, na katerem sta jadrala tudi slovenska jadralca Andrej Gregori in Jakob Vascotto, drugi je Cattivic, tretja pa slovenska dvočlanska posadka na Marinariellu (Sirena) Berti Bruss in Walter Gruden. Prvouvrščeni Fanatic je pred sedežem Sirene dospel včeraj ob 9.10, celotno traso je prijadral v 21 urah in 10 minutah. Nagrajevanje in družabnost bo danes ob 18.00 na sedežu Sirene.

Paola Cigui osvojila turnir ITF

Igralka Gaje Paola Cigui je zmagovalka mednarodnega turnirja ITF z nagradnim skladom 10.000 dolarjev in Bassanu del Grappa. V finalu je gajevka premagal Avstrijko Tina Schiechtal s 6:4 in 6:1. »To je bil enkraten občutek,« je po zmagi dejala 21-letnica. Pot do finala je bila zelo naporna: v drugem krogu je premagal tretjo nosilko Dalilo Jakupovič iz Slovenije še po treh nizih, v osmini finala in četrtnemu finalu pa je slavila zmago po več kot triurnem dvoboju. V finalu sta si bili Avstrijka, na 343. mestu lestvice WTA, in Cigujeva v prvem nizu enakovredni, v drugem pa je gajevka zaigrala preprljivejše, predvsem z agresivno igro na mreži. Zmagovalec turnirja ITF na Padričah v organizaciji TCT Triestino pa je Luca Vanni.

Gaja v osmini DP U14

Gajevki Nicoletta Furlan in Petra Corbo sta se na državni fazi ekipe prvenstva U14 uvrstili v osmino finala. Včeraj sta v Firencah s 3:0 premagali ekipo TC Firenze. Furlanova je zmagala s 6:3 in 6:3, Petra Corbo pa s 6:4, 4:6, in 6:2. V igri dvojic sta gajevki slavili oba niza s 6:0. V osmini finala se bosta v nedeljo, 19. septembra, na Padričah pomerili s CT Sanremo.

NAMIZNI TENIS

Krasovi ekipi danes od 5. do 8. mesta

Danes se bo s finalnimi dvoboji zaključil mednarodni turnir za 27. Pokal Kras. Za zmago bodo merile moči Topolčany (Slovaška), Aquaestil Duga Resa (lanski zmagovalci). Tis Zagreb in STK Pula (Hrvaška). Obe Krasovi ekipe pa se bosta z Arrigoni Izolo in nizozemsko ekipo Bultman/Smash '70 pomerili za uvrstitev ob 5. do 8. mesta. Srečanja se bodo začela ob 9.00, nagrajevanje pa bo približno ob 13.30.

Včeraj so ekipe odigrale 2. in 3. krog. Kras A ZKB je zbral zmago in poraz, druga Krasova ekipa pa je obo dvoboju izgubila.

SKUPINA A: 2. krog: Tis Zagreb

- A. Izola 5:1; A. Duga Resa - Kras B 6:0 (Malobabić - Crismancich 3:0; Ramič - Kralj 3:0; Sesar - Rustja 3:1; Ramič - Crismancich 3:1; Malobabić - Rustja 3:0; Sesar - Kralj 3:1; 3. krog: A. Duga Resa - Tis Zagreb 3:3; A. Izola - Kras B 5:1 (Ludvik - Crismancich 3:0; Fatorič - Kralj 3:2; Milenković - Rustja 3:2; Fatorič - Crismancich 3:1; Ludvik - Rustja 3:0; Čokelj - Kralj 1:3). **SKUPINA B: 2. krog: Pula - Kras A ZKB 5:1** (Pervan - Yuan 3:2; Jančovič - Carli 3:2; Bilibor - Milič 3:0; Jančovič - Yuan 1:3; Pervan - Milič 3:2; Bilibor - Carli 3:0); **Topolčany - Bultman/Smash '70 4:2; 3. krog: Topolčany - Pula 3:3; Kras A ZKB - Bultman/Smash '70 6:0** (Yuan - Barendregt 3:2; Carli - Holtermann 3:0; Milič - Liefers 3:2; Carli - Barendregt 3:2; Yuan - Liefers 3:0; Milič - Holtermann 3:0).

DANES (od 9.00 dalje): Od 1. do 4. mesta: Pula, Topolčany, Tis Zagreb in Aquaestil Duga Resa; od 5. do 8. mesta: Kras A ZKB, Kras B, Arrigoni Izola in Bultman/Smash '70.

ROLKANJE

V Peiu dve zmagi

Na tekmi državnega rolkarskega pokala v sprintu v kraju Peio pri Trentu so nastopili tudi Mladinini tekmovalci. Zmago sta slavili DAna Tenze med začetnicami in Jasna Vitez med deklicami. O ostalih izidih bomo še poročali.

NOGOMET

Danes derbi v Bazovici

DRŽAVNI POKAL - 3. krog: v Rožcu ob 16.00 Virtus Corno - Juventus; Vesna je prostा.

DEŽELNI POKAL - 3. krog: v Trebčah ob 16.00 Primorec - San Giovanni; v Štancrancu ob 16.00 Staranzano - Sovodnje; v Bazovici ob 16.00 Zarja Gaja - Primorje; v Trstu, Sv. Alojzij, ob 16.00 Montebello Don Bosco - Breg.

PRIJATELJSKA KOŠARKARSKA TEKMA: Kraški zidar - Jadran 71:55.

Rai Tre

SLOVENSKI PROGRAM

Za Trst: na kanalu 40 (Ferligi) in 64 (Mile)

Za Gorico: na kanalu 69 (Vrh Sv. Mihaela)

Teletekst: str. 316 - 342 - 343

20.20 Tv Kocka: Zs murja u mržju: Brodet s sipami

20.30 Deželni TV dnevnik

20.50 Koncert: Solo in Orkester v Kulturnem centru Lojze Bratuž v Gorički, 28. marca t.l.; sledi Čezmejna Tv: Dnevnik Slo 1

Rai Uno

6.00 Aktualno: Quello che

6.20 20.40 Variete: Da da da

7.00 Nan.: 14° Distretto

7.50 Nan.: Lady Cop

8.35 Nan.: La casa del guardaboschi

9.20 Pastoralni obisk papeža Benedikta XVI ob 100. obletnici rojstva Papeža Leona XIII

11.00 Aktualno: A Sua immagine

12.00 Sv. maša, sledi Angelus

12.20 Aktualno: Linea verde estate

13.10 15.45 Šport: Pole position

14.00 23.30 Glasba: Le vie della musica - Rigoletto a Mantova

14.40 Glasb.: Ancora una notte insieme - Speciale Pooh

16.25 Vremenska napoved in Dnevnik - L.I.S.

16.35 Variete: Una giornata particolare a spasso con la Miss

17.15 Film: La nave dei sogni - Oceano Indiano (dram., Nem., '08, r. S. Bartman, i. S. Rauch)

18.50 Kviz: Reazione a catena

20.00 Dnevnik in športne vesti

21.20 Game show: Non sparate sul pianista (v. C. Conti)

0.15 Aktualno: Lo scenario di oggi e di domani per le strategie competitive - La sfida educativa

1.10 Dnevnik in vremenska napoved

1.35 Aktualno: 67. Mostra del Cinema di Venezia 2010 - Speciale Cinematografo

Rai Due

6.00 Aktualno: Homo Ridens

6.15 Tg2 storie - I racconti della settimana

7.00 Nan.: Out of practice

8.00 9.00, 10.30, 13.00, 18.00, 20.30, 1.00 Dnevnik

8.20 Nan.: La complicata vita di Christine

9.05 Variete: Tutti con Phineas and Ferb, sledijo risanke

11.25 Film: Kate, sorvegliata speciale (dram., ZDA, '0, r. H. Kahn, i. Brooke Burns, R. Innes)

12.10 Nan.: Il nostro amico Charly

13.30 Aktualno: Tg2 Motori

13.40 Vremenska napoved

13.45 Film: Orizzonte infinito (kom., Nem., '05, r. T. Jauch, i. F. Petri)

16.50 Variete: Stracult pillole

17.20 Aktualno: Regata storica di Venezia

20.00 Šport: Numero Uno

18.35 Aktualno: Secondo canale

21.00 Nan.: NCIS

21.50 Nan.: Castle

22.40 Aktualno: Stile

23.10 Šport: La domenica sportiva

Rai Tre

6.00 1.40 Aktualno: Fuori orario - Cose (mai) viste

7.00 È domenica papà, risanke

- 8.50** Nan.: Elephant Princess
- 9.20** Dok.: 30 anni (mai) senza Peppino - Policarpo, ufficiale di scrittura
- 11.10** Nan.: Arsenio Lupin
- 12.00** Dnevnik, športne vesti in vremenska napoved
- 12.10** Aktualno: Tg3 Agenda del mondo
- 12.25** Aktualno: Telecamere Salute
- 13.00** Dok.: Correva l'anno
- 13.50** Aktualno: Verba Volant
- 14.00** 19.30 Deželni dnevnik in vremenska napoved
- 14.15** Dnevnik
- 14.30** Film: Totò story (kom., It., '68, i. Totò, P. De Filippo, A. Fabrizi)
- 15.25** Dnevnik - L.I.S.
- 16.15** Film: Un sorriso, uno schiaffo, un bacio in bocca (kom., It., '75, i. R. Pozzetto, Totò)
- 17.55** Dok.: Kilimangiaro Album
- 18.10** Šport: 90° Minuto, serie B
- 18.55** 0.25 Dnevnik in vremenska napoved
- 20.00** Variete: Blob a Venezia 2010
- 20.20** Aktualno: Pronto Elisir
- 21.00** Aktualno: Presa diretta
- 23.05** Deželni dnevnik
- 23.20** Film: Lo scafandro e la farfalla (dram., Fr./ZDA, '07, i. M. Amalric)

- 21.10** Film: Stars Wars: Episodio III - La vendetta di Sith (fant., ZDA, '05, r. G. Lucas, i. E. McGregor)
- 0.00** Nan.: October road

Tele 4

- 7.00** Koncert: Bach - Vivaldi: Due mondi a confronto
- 8.35** Variete: Mukko Pallino
- 9.40** Aktualno: Miti e leggende di Trieste e dintorni
- 10.40** Aktualno: Saul 2000 - Ripartire da Damasco
- 11.35** Šport: Super Sea
- 12.00** Angelus
- 12.25** Dok.: Affreschi
- 12.45** Dok.: La grande storia
- 13.30** Aktualno: Qui Tolmazzo
- 13.35** Variete: Expo' Mittel School
- 14.20** Variete: Camper magazine
- 14.30** Campagna amica
- 14.55** Proza: El dialeto triestin
- 16.10** Dok.: Samoa: Le isole del tesoro
- 17.30** Risanke
- 19.30** Aktualno: Italia economia
- 19.45** Aktualno: Pagine e fotogrammi
- 20.45** Šport: Domenica Sport
- 21.30** Film: Rivelazione finale (triler, '01, r. J. Bradshaw, i. C. Plummer)
- 23.05** Film: Champions (dram., '83, i. J. Hurt)
- 0.50** Glasb.: Voci dal ghetto

Rete 4

- 6.25** Dnevnik: Pregled tiska
- 7.05** Nan.: Sei forte maestro 2
- 9.20** Dok.: Artezip
- 9.25** Dok.: Trentino - Dal Santuario di San Romendio a Trento
- 10.00** Sv. maša
- 11.00** 13.30 Aktualno: Pianeta mare
- 11.30** Dnevnik
- 12.00** Aktualno: Melaverde
- 14.00** Aktualno: Domaventura
- 15.00** Film: Ma chi t'ha dato la patente? (kom., It., '70, r. N. Cicero, i. F. Francihi)
- 17.00** Film: Tarzan e il figlio della giungla (pust., ZDA, '68, r. R. Day, i. M. Henri)
- 17.40** 22.15, 0.15 Dnevnik - kratke vesti in vremenska napoved
- 18.55** Dnevnik in vremenska napoved
- 19.35** Film: Colombo - Il canto del cigno (det., i. P. Falk)
- 21.30** Aktualno: Quarto Grado (v. S. Sottile)
- 23.20** Dok.: Vite straordinarie

Canale 5

- 6.00** Pregled tiska
- 7.55** Dnevnik - prometne informacije in vremenska napoved
- 9.05** Film: Papà è un fantasma (kom., ZDA, '90, r. S. Poitier, i. B. Cosby)
- 10.00** Dnevnik - kratke in morske vesti
- 10.45** Motociklizem: VN - San Marino, 125 cc
- 13.05** 20.00 Dnevnik in vremenska napoved
- 13.30** Motociklizem: VN - San Marino, Moto 2
- 14.50** Motociklizem: VN - San Marino, MotoGP

- 16.00** Nan.: Piper
- 18.00** Film: Un amore di strega (kom., It., '08, r. A. Longoni, i. A. Marcuzzi)
- 21.15** Film: Un'estate al mare (kom., It., '08, r. C. Vanzina, i. L. Banfi)
- 23.30** Film: Tutte le donne della mia vita (kom., It., '06, r. S. Izzo, i. L. Zingaretti)

Italia 1

- 7.00** Nan.: Ned - Scuola di sopravvivenza
- 7.40** Risanke
- 10.50** Nan.: Malcolm
- 11.25** Nan.: Knight rider
- 12.25** 18.30 Dnevnik in vremenska napoved
- 13.00** Šport: Guida al campionato
- 13.55** Film: Free Willy 2 (pust., ZDA, '95, i. J.J. Richter)
- 15.55** Film: Scuola di polizia 7 - Missione a Mosca (kom., ZDA, '93, r. A. Metter, i. G. Gaynes)

Slovenija 1

- 7.00** Ris. nan.: Živ Žav - Talebarski
- 9.55** Nedeljska maša (pon.)

11.00 Izvir(ni), oddaja o ljubiteljski kulturni

12.00 Ljudje in zemlja - Oddaja Tv Maribor

13.00 17.00, 18.55, 22.35 Poročila, vremenska napoved in športne vesti

13.15 V dobrji družbi po slovensko (pon.)

15.05 Prvi in drugi (pon.)

15.15 Film: Ellis in deželi blišča (pon.)

17.15 Folkart 2010, 1. del

18.30 Risanke

19.20 Zrcalo tedna

19.55 Gledamo naprej

20.00 Poletna noč 2010

21.40 Žrebanje lota

22.00 Intervju: Izidor Pečovnik Dori

23.25 Film: Tičja kletka (pon.)

1.20 Iz arhiva: TVS: Tv dnevnik 05.09.1992 (pon.)

1.45 Dnevnik (pon.)

2.05 Dnevnik Slovencev v Italiji

2.35 Infokanal

Koper

- 13.45** Dnevni program
- 14.00** Čezmejna Tv - deželne vesti

Slovenija 2

- 6.30** 1.20 Zabavni infokanal
- 9.40** Skozi čas

9.50 Iz arhiva: TVS: Tv Dnevnik 05.09.1992

10.15 Globus - Gana

10.45 Naša pesem 2010 - 21. tekmovanje slovenskih pevskih zborov

11.55 Film: Izgubljeni zaklad templjarjev

13.20 Pomagajmo si

13.50 Turbulanca

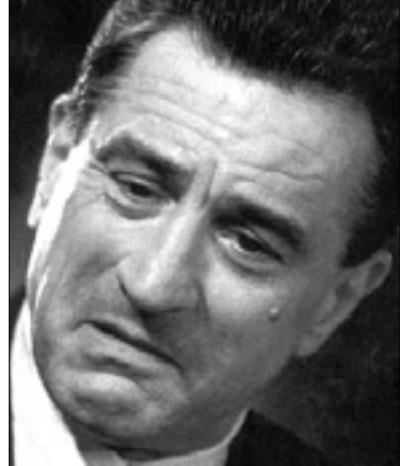
15.20 21.50 Atletika za celinski pokal

16.55 19.55 Carigrad: SP in košarki, osmina finala

Za Trst: na kanalu 40 (Ferlugi) in 64 (Milej)
Za Gorico: na kanalu 69 (Vrh Sv. Mihaela)
Teletekst: str. 316 - 342 - 343

18.40 Čezmejna Tv: Primorska Kronika
20.25 Tv Kocka: Videofleš: Čuki - »Bosa«
20.30 Deželni TV dnevnik
20.50 Čezmejna TV: Dnevnik Slovenija 1

Rai Uno

6.00 Aktualno: Euronews
6.10 Dok: Quark Atlante - Immagini dal pianeta
6.30 11.35 Dnevnik in vremenska napoved
6.45 Aktualno: Unomattina Estate
10.40 Aktualno: Verdetto finale
11.45 Nan.: La signora in giallo
13.30 Dnevnik in gospodarstvo
14.10 Nan.: Don Matteo 5
15.05 Nan.: Capri 3
17.00 20.00, 23.35 Dnevnik
17.15 Nan.: Le sorelle McLeod
17.55 Nan.: Il commissario Rex
18.50 Kvizi: Reazione a catena (v. P. Insegno)
20.30 Variete: Da da da
21.20 Film: Pretty Princess (kom., ZDA '01, r. G. Marshall, i. J. Andrews)

22.45 Deželni dnevnik
22.50 Nočni dnevnik in vremenska napoved
23.55 Film: Saxofone (kom., It., '78, i. R. Pozzetto)
1.35 Aktualno: Fuoriorario

Rai Due

6.00 Dok.: Stella del Sud - Isole Bermuda
6.35 10.45, 13.30 Aktualno: Tg2 E...sta-te con Costume
6.45 Aktualno: Tg2 Si viaggiare
7.00 1.10 Aktualno: Protestantesimo
7.30 Risanke: Cartoon flakes
10.30 13.00, 17.45, 20.30, 23.25 Dnevnik
11.00 Aktualno: Tg2 eat parade
11.15 Variete: Giostra sul 2 (v. V. Merola)
12.05 Nan.: Il nostro amico Charly
13.50 Aktualno: Tg2 Zdravje 33
14.00 Nan.: Ghost whisperer - Presenze
14.50 Nan.: Army wives
15.35 Nan.: Squadra speciale Lipsia
16.20 Nan.: The dead zone
17.10 Nan.: Sea Patrol
17.50 19.00 Risanke
18.30 Dnevnik
19.00 Variete: Stracult pillole
19.30 Nan.: Squadra speciale Cobra 11
21.05 Talent show: X Factor - La scelta finale (v. F. Facchinetti)
23.35 Film: Passioni pericolose (triler, ZDA '06, r. R. Roy, i. J. Thomas)

Rai Tre

6.00 Dnevnik - Rai News 24, vmes il caffè di C. Mineo, Italia, istruzioni per l'uso
8.00 Dok.: La Storia siamo noi
9.00 Film: Matt Helm...non perdonava (vrh., ZDA, '66, r. H. Levin, i. D. Martin)
10.40 Aktualno: Cominciamo bene estate
12.00 Dnevnik, vremenska napoved in športne vesti
13.00 14.50 Aktualno: Cominciamo bene estate - Condominio Terra...
13.10 Nad.: Julia
14.00 19.30 Deželni dnevnik in vremenska napoved
14.20 18.55 Dnevnik in vremenska napoved
15.00 Dnevnik L.I.S.
15.05 Variete: La tv dei ragazzi di Raitre
16.00 Variete: Melevisione

NAŠA SLIKOVNA KRIŽANKA
REŠITEV (4. 9. 2010)
Vodoravno: paket, Matts, Atala, Inari, tiranija, os, Ola, Italija, savana, oral, E. N., kagan, Šorli, Atik, lineal, A. J., S. M., rataj, Al, Istranka, obolus, Irneri, Ban, karabinke, ne, Kant, D. I., knuta, Emil, do, kontakt, Lokomotiv, znoj, Ol, baronija; na sliki: Ljubka Šorli. **Mala križanka, vodoravno:** 1. krava, 6. radar, 7. ed, 8. ge, 9. Digos, 11. akant, 12. Rab, 13. Ilona, 16. cenik, 17. A.C., 18. T.T.

16.20 Risanke
16.30 Šport: Rai Sport
17.15 Dok.: Geo Magazine 2010
20.00 Variete: Blob a Venezia 2010
20.10 Nad.: Seconda chance
20.35 Nad.: Aspettando Un posto al sole
21.05 Dnevnik
21.10 Film: Ronin (akc., 'ZDA '98, r. J. Frankenheimer, i. R. De Niro)

20.05 Risanka: Simpsonovi
20.30 Kvizi: Mercante in fiera
21.10 Film: L'allenatore nel pallone 2 (kom., It., '07, r. S. Martino, i. L. Banfi)
23.25 Film: L'allenatore nel pallone (kom., It., '84, r. S. Martino, i. L. Banfi)
1.40 Aktualno: Poker1mania

14.20 Slovenci in Italiji
15.20 Ars 360 (pon.)
15.35 Posebna ponudba
15.15 Prvi in drugi (pon.)
16.20 To bo moj poklic
16.55 Carigrad: SP v košarki, osmina finala
18.55 Risanka: Rožnati panter
19.10 Z Damijanom
19.55 Carigrad: SP v košarki, osmina finala
21.50 Knjiga mene briga (pon.)
22.10 Film: Trešet

4 Tele 4

7.00 8.30, 13.30, 16.30, 19.30, 23.02 Dnevnik
8.05 Storie tra le righe
9.00 Dok.: Val Gardena
10.30 14.35 Variete: Novecento contro luce
11.25 Camper Magazine
12.00 16.00 Dnevnik - kratke vesti
12.45 Aktualno: Hard Trek
13.10 Aktualno: Videomotori
14.05 Aktualno: Animali amici miei
16.15 Aktualno: Today we eat Sicilian
17.00 Risanke
19.00 Italia economia
20.05 Qui Tolmezzo
20.30 Deželni dnevnik
21.00 Talk show: Incontro al caffè de Versiliana
22.45 Variete: Seguiamo quei due
23.35 Film: In fuga senza scampo (dram., '75, r. R. Allen, i. S. Stallone)

5 Rete 4

7.10 Nan.: Più forte ragazzi
8.10 Nan.: Starsky & Hutch
9.05 Nan.: Nikita
10.30 Nan.: Ultime dal cielo
11.30 Dnevnik in prometne informacije
12.00 Nan.: Wolf - Un poliziotto a Berlino
12.55 Nan.: Distretto di polizia 2
14.05 Aktualno: Il Tribunale di Forum
15.10 Nan.: Hamburg Distretto 21
16.30 Film: Accadde un'estate (kom., ZDA, '65, r. D. Davis, i. M. O'Hara)
16.55 Dnevnik - kratke vesti in prometne informacije
18.55 Dnevnik in vremenska napoved
19.35 Nad.: Tempesta d'amore
20.30 Nan.: Walker Texas Ranger
21.10 Film: Il volo della fenice (pust., ZDA, '04, r. J. Moore, i. D. Quaid)
23.30 Film: Suspect - Presunto colpevole (triler, ZDA, '87, i. Cher)
1.50 Nočni dnevnik in Pregled tiska

6 La 7

6.00 Dnevnik, horoskop in prometne informacije
7.00 Aktualno: Omnibus
7.30 Dnevnik
9.55 20.30 Aktualno: In Onda
10.25 Nan.: Hardcastle & McCormick
11.30 Nan.: L'ispettore Tibbs
12.30 Nan.: Chiamata d'emergenza
13.30 Dnevnik in športne vesti
14.05 Film: Totò e le donne (kom., It., '52, i. Totò, P. De Filippo)
16.05 Nan.: Star Trek
18.00 Nan.: Relic Hunter
19.00 Nan.: N.Y.P.D.
20.00 23.40 Dnevnik
21.00 Film: La patata bollente (kom., It., '79, i. E. Fenech)
23.05 Aktualno: La valigia dei sogni
23.40 Nan.: Cold Squad
23.50 Film: Riccardo III (dram., V.B., '95, i. I. McKellen)

7 Slovenia 1

6.30 Utrip (pon.)
6.45 Zrcalo tedna (pon.)
7.00 Poročila, sledi Dobro jutro
10.15 Ris. nan.: Pustolovštine letečega psa (pon.)
10.20 Ris. nan.: Fifa in cvetličniki (pon.)
10.35 Žogarija - Ko igra se in ustvarja mularija
11.05 Dok. nan.: Na krilih pustolovštine (pon.)
11.30 Nan.: Šola Einstein (pon.)
12.00 Ljudje in zemlja, oddaja Tv Maribor (pon.)
13.00 18.55 Poročila, šport in vremenska napoved
13.15 Stopimo skupaj (pon.)
15.10 Dober dan Koroška
15.40 Ris. nan.: Pika Nogavička
16.10 Risanka
16.15 Aktualno: Pomeriggio Cinque
18.50 Kvizi: Chi vuol esser milionario
20.30 2.00 Variete: Velone (v. E. Iacchetti)
21.20 Film: Il codice Da Vinci (triler, ZDA, '05, r. R. Howard, i. T. Hanks)
1.30 Nočni dnevnik in vremenska napoved

8 Italia 1

6.15 Nan.: A casa di Fran
6.35 Nan.: La Tata
7.00 Nan.: Beverly Hills, 90210
7.55 Risanke
9.45 Nan.: Raven
10.20 Nan.: The sleepover club
11.20 Nan.: Déjà vu
12.25 18.30 Dnevnik, vremenska napoved in športne vesti
13.40 Nan.: Camera Café
14.05 Risanka: One Piece - Tutti all'arrembaglio!
14.35 Risanka: Futurama
15.00 Film: Ace Ventura 3 (akc., ZDA, '09, r. D. Evans, i. J. Flitter)
15.30 22.00 Dnevnik - kratke vesti in vremenska napoved
17.00 Nan.: Blue water high
17.30 Risanke
19.30 Nan.: Tutto in famiglia

9 Slovenia 2

6.30 9.00, 1.40 Zabavni infokanal
7.00 Infokanal
8.00 Otroški infokanal
9.50 Naši vrtovi
10.20 Sobotno popoldne
12.30 Naša pesem 2010 - 21. tekmovanje slovenskih pevskih zborov
13.40 Iz arhiva TVS: Tv Dnevnik 06.09.1992 (pon.)
14.05 Kaj govorиш?

SLOVENIJA 2
5.00, 6.00, 6.50, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 12.30, 14.30, 17.30, 19.00, 0.00 Poročila; 7.00 Kranjka; 8.15 Dobro jutro; 8.25 Vremenska napoved; 8.45 Koledar prireditev; 9.15, 17.45 Na val na šport; 9.35 Popevki tedna; 10.10 Teren; 11.00, 11.40 Ime tedna; 11.35 Obvestila; 12.40 Komentar anket; 13.00 Danes do 13-ih; 14.00 Kulturne zanimivosti; 14.40 Glasbena uganka; 15.03 RS napoveduje; 15.15 Finančne krvilje; 15.30 DIO; 16.10 Popevki tedna; 16.15 Spored; 16.30 Evrotip; 16.45 Retro; 18.05 Hip hop; 19.00 Radijski dnevnik; 19.30 Nocoj ne zamudite; 20.00 Top albumov; 21.00 Vzhodno od rocka; 22.00 Zrcalo dneva; 22.25 V soju žarometov.

SLOVENIJA 3
6.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 22.00, 0.00 Poročila; 7.00 Kranjka; 7.25 Glasbena utrancica; 8.00 Lirični utrnek; 10.05 Skladatelj tedna; 11.05 Mojstri samospева; 11.33 Na štirih strunah; 12.05 Arsove spominčice; 13.05 Pogled v znanost; 13.30 Ženske v svetu glasbe; 14.05 Ars humana; 15.00 Divertimento; 15.30 DIO; 16.15 Svet kulture; 16.30 Iz slovenske glasbene ustvarjalnosti; 17.30 S knjižnega trga; 18.00 Nove glasbene generacije; 19.00 Allegro ma non troppo; 19.30 Mali koncert; 20.05 Koncert Evroradija; 22.05 Igra; 23.00 Jazz avenija, 23.55 Lirični utrnek.

RADIO KOROŠKA

6.00-10.00 Dobro jutro; 12.00-13.00 Studio ob 12-ih; 15.00-17.00 Lepa ura; 17.00-17.30 Studio ob 17-ih; 17.30-18.00 Nasा pesem; -Radio Agora: 13.00-15.00 Agora-Divan; 18.00-00.00 Svobodni radio; -Radio Dva 10.00-12.00 Sedmi dan. (105,5 MHz)

Primorski dnevnik
Lastnik:
Zadruga Primorska dnevnik d.z. - Trst
Izdajatelj:
Družba za založniške pobude
DZP d.o.o. z enim družabnikom
PRAE s.r.l. con unico socio
Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040 7786380, fax 040 7786381

Tisk: EDIGRAF srl, Trst

Odgovorni urednik: DUŠAN UDOVIČ
Redakcija: Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040 7786300, fax 040 772418
email: trst@primorski.eu
Gorica, Ul. Garibaldi 9, tel. 0481 533382, fax 0481 532958
email: gorica@primorski.eu
Dopisništvo: Čedad, Ul. Ristori 28, tel. 0432 731190, fax 0432 730462
Celovec, Wulfengasse 10/H, tel. 0463 318510, fax 0463 318506

Internet: <http://www.primorski.eu/>
Naročniško - prodajna služba
Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040 7786300, fax 040 772418
Gorica, Ul. Garibaldi 9, tel. 0481 533382, fax 0481 532958
email: gorica@primorski.eu
Cena: 1,00 €
Naročnina za Italijo 280,00 €
Poštni tr. PRAE DZP št. 11943347
Cena za Slovenijo: 1,00 €
Letna naročnina za Slovenijo 210,00 €
plačljiva preko DISTRIEST doo, Partizanska 75, Sežana, tel. 05-707026, fax 05-7300480
transakcijski račun pri banki SKB D.D. v Sežani, št. 03179-1009112643
Primorski dnevnik prejema neposredne državne prispevke po zakonu 250 z dne 9. avgusta 1990

OGLAŠEVANJE

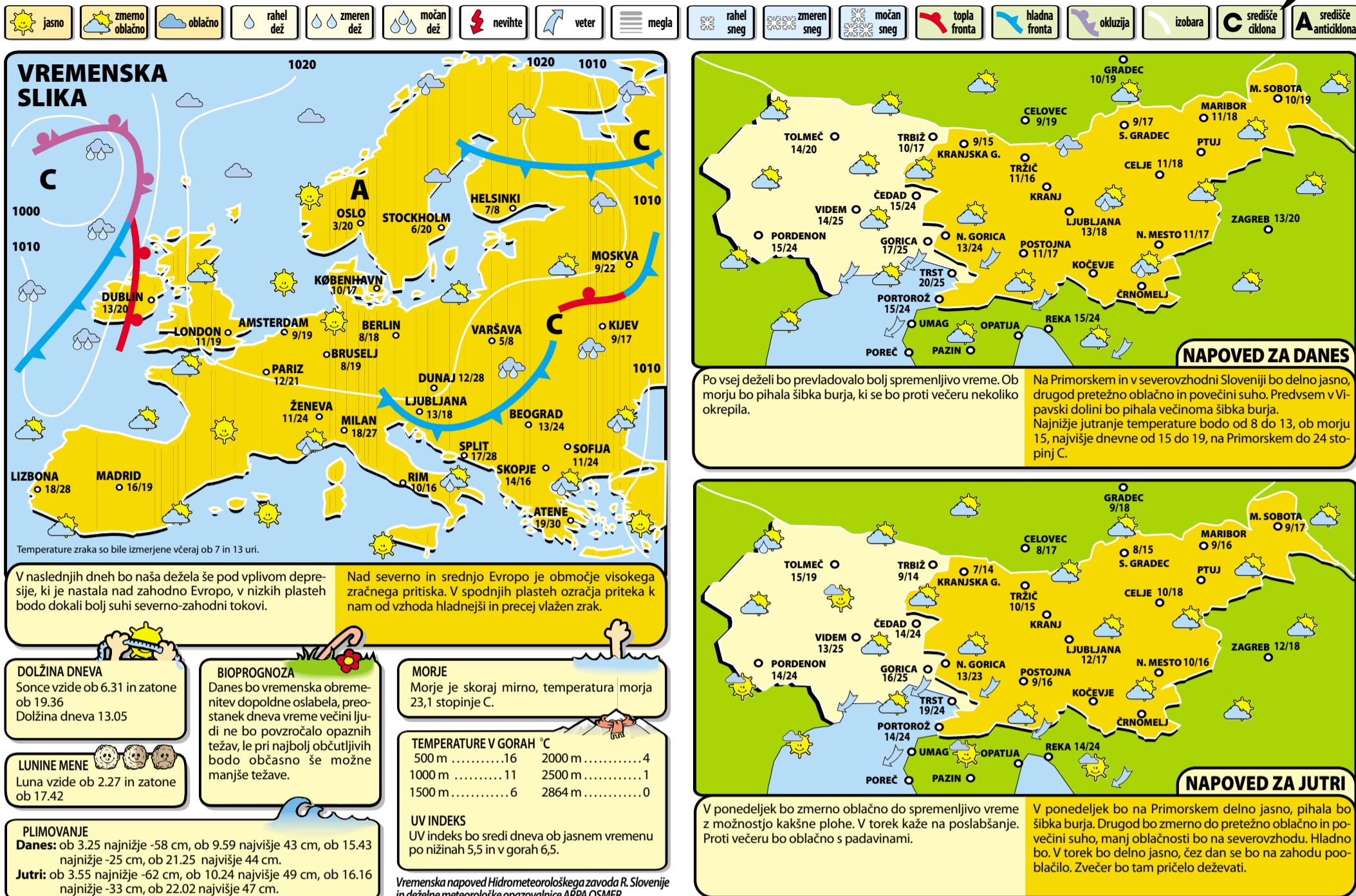
Oglasovalska agencija Media s.r.l.
www.tmedia.it
GORICA, ul. Malta 6
TRST, ul. Montecchi 6
KOMERCIJALNI OGGLASI
advertising@tmedia.it
Brezplačna tel. št. 800129452
Iz tujine +39.0481.32879
Fax +39.0481.32844
Cene oglasov: 1 oglasi modul (širina 1 stolpec, višina 29,2 mm) 35,00 €, finančni in legalni 92,00 €, ob praznih povisek 20%

NEKOMERCIJALNI OGGLASI
oglaši@tmedia.it
Brezplačna tel. št. 800912775
Fax +39.0481.32844
Cene oglasov: mali oglasi 20,00 € + 0,50 € na besedo; nekomercialni oglasi po formatu, osmrtnice, sožalja, čestitke in zahvale na besedo. DDV - IVA 20%

Registriran na sodišču v Trstu št. 14 z dne 6. 12. 1948

Član italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

Primorski dnevnik je včlanjen v Evropsko zvezo manjšinskih dnevnikov MIDAS
Izdajanje Primorskega dnevnika podpira tudi Urad Vlade Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu.
Tekstov, fotografij in drugega gradiva, ki je bilo v kakršnikoli obliki poslano uredništvu, ne vračamo. Dostavljeni gradivo ne obvezuje uredništvo oziroma založnika za objavo ali drugačno uporabo; za objavo člankov, ki jih posredujejo uredništvo, imajo avtorji pravico do morebitnega honorarja samo po predhodnem dogovoru z založnikom.

BENETKE - Nadaljuje se 67. filmski festival Mostra di Venezia

Zlatega leva za opus prejel John Woo

Italijanski filmi doslej dobro sprejeti - Včeraj je na Lido prišla Catherine Deneuve - Denis Tanović predstavil svoj najnovejši film

Levo Catherine Deneuve, desno nagrjeni John Woo spodaj pa hostese med »kosirom«

ANSA

BENETKE - Na beneškem Lido je bil včeraj dan Catherine Deneuve, francoske igralke, ki ostaja kljub ne ravno rosnim starostim (in kakemu kurirškemu posegu) ikona elegance in stila. Na letosnjem Mostri nastopu v posrečeni francoski komediji Potiche režisera Françoisa Ozona, v kateri igra tudi Gérard Depardieu.

Včeraj so v tekmovalnem delu predstavili že drugi italijanski film: potem ko je La pecora nera, celovečerec Ascania Celestinija, požel desetminutni aplavz, je bil zelo dobro sprejet tudi film La passione, režisera Carla Mazzacurati, v katerem glavni vlogi igra Silvio Orlando in Giuseppe Battiston. Za zlatega leva se bosta v prihodnjih dneh potegovala še dva italijanska

filma (Costanzo La solitudine dei numeri primi in Martonejev Noi credevamo).

Že v petek zvečer pa so častnega leva za opus podelili azijsko-ameriškemu filmskemu režiserju in producentu Johnu Wooju. Štiriinšestdesetletni režiser (A better tomorrow, The Killer, Face Off) je zunaj konkurenčne predstavil tudi svoj najnovejši film Reign of assassins, s katerim ni razočaral ljubiteljev sabelj, kung-fuja in drugih orientalskih veščin.

V sklopu niza Dnevi avtorjev je bosanski režiser Denis Tanović predstavil film Circus Columbia, ki zaključuje njegovo trilogijo o vojni v nekdanji Jugoslaviji: zgodbo o emigrantu Divku, ki se vrne domov, ko zanečeno nad Dubrovnik padati prve bombe ...

Tudi češka diplomacija bo varčevala

PRAGA - Na Českem bodo varčevalni ukrepi zaradi gospodarske krize prisadeli tudi diplomacijo. Vlada premiera Petra Nečasa je namreč napovedala, da bodo odpustili več kot deset odstotkov uslužbencev zunanjega ministrstva. Po besedah ministra za zunanjih zadev Karla Schwarzenberga bo diplomacijo takoj moral zapustiti najmanj 250 ljudi. Število poti v tujino naj bi zmanjšalo tudi premier Nečas. (STA)

V Romuniji manjša potrošnja

BUKAREŠTA - V Romuniji se je po podatkih raziskave inštituta GfK Romania prvič zadnjih desetih letih zmanjšala potrošnja, saj se je prodaja potrošnih dobrin v letosnjem prvem polletju v primerjavi z enakim obdobjem lani zmanjšala za štiri odstotke. Najbolj se je zmanjšala prodaja dezodorantov (21 odstotkov), univerzalnih čistilnih sredstev (19 odstotkov) in čokolade (18 odstotkov). Medtem ko so v supermarketih zabeležili zmanjšanje prodaje za devet odstotkov, pa se je v diskontnih trgovinah za 11 odstotkov povečala. Manjše zanimanje Romunov za nakupovanje je posledica gospodarske krize in varčevalnih ukrepov vlade, ugotavlja raziskava. (STA)

Airbus začel proizvajati letalo A350 XWB

HAMBURG - Evropski letalski proizvajalec Airbus je v nemškem mestu Stade blizu Hamburga zagnal proizvodnjo letala A350 XWB, ki bo konkuriralo letalu 787 dreamliner ameriškega rivala Boeing. Prvi polet naj bi letalo, ki bo lahko prepeljalo od 270 do 400 potnikov, opravilo leta 2012, medtem ko naj bi leta 2013 prva letala prešla v roke kupcev (prejeli naj bi že več kot petsto naročil). Airbusov lastnik, Evropski letalski in oborožitveni koncern EADS, je projekt A350 XWB označil za enega od treh glavnih projektov Airbusa v tem letu. (STA)

SEŽANA - Sklep občinskega sveta

Kmalu konec za sežanske ruševine

V CIK opozarjajo na neustrezno vsebino OPN

SEŽANA - Po zgledu občin Pivka, Postojna in Izola bodo tudi v Sežani začeli priganjati lastnike stavb, da ustrezno uredijo svojo lastnino. Svetniki so namenteč že poleti po hitrem postopku sprejeli akt z zapletenim imenom Odlok o merilih in postopku za določitev nevzdrževanih objektov in za izvedbo vzdrževalnih del na objektih v občini Sežana, ki bo občini dal več pristojnosti na tem področju. V samem mestu je kar nekaj hiš, ki so že vrsto let zapuščene in zanemarjene, predstavljajo nevernost za mimoideče in kazijo videz kraja. Hotel Triglav, nekdanja gostilna Mohorčič, stavba nad parkiriščem pri Kosovelovi knjižnici, pa še katero bi našli v Sežani. »Odlok je bil nujno potreben,« je pojasnil vodja občinskega odbora za urejanje prostora Črtomir Pečar. »Postopek bo tak, da bo občina za vsako stavbo posebej naročila izdelavo elaborata, s katerim bo ugotovila, kakšne vrste poseg je potreben. Ali samo nujna vzdrževalna dela ali temeljitejša prenova, za katero je potrebno pridobiti gradbeno dovoljenje.« Predvsem gre za to, da bi lastniki izvedli tista vzdrževalna dela, ki so nujno potrebna. »Občina bo pozvala lastnike, da dela opravijo sami, v nasprotnem primeru bo občinski svet sprekjal poseben sklep o sanaciji, občina naročila izvedbo del in račun izstavila lastnikom. Če slednji računa ne bo poravnal in bo občina z izvršbo sama založila denar, bo na objektu pridobila zakonito hipoteko v višini stroškov izvedbe.« Pečar je še povedal, da se bo postopek vodil po določilih Zakona o upravnih postopkih, zaksnska podlaga za občinski odlok pa je Zakon o graditvi objektov. Slednji določa, da občina v imenu javnega interesa lahko zaveže lastnika stavbe k izvedbi vzdrževalnih del, če so na objektu takšne pomanjkljivosti, da zaradi izrabljnosti, zastarelosti, vremenskih vplivov ali učinkovanja tretjih zelo slabo vpliva na zunanje podobo naselja ali krajine, in so te pomanjkljivosti posledica opustitve redne in pravilne uporabe ter vzdrževanja nepremičnine.

Nekatere stavbe pa so tudi predmet sporov med lastniki (npr. nekdanja Mohorčičeva gostilna v bližini sežanske cerkve), zato se postopki lahko zavlečajo. V tem primeru pa, je še povedal Črtomir Pečar, bodo na občini strpni in bodo upali, da se zadeve čim prej uredijo. V primeru, da bodo stavbe ogrožale varnost ljudi, bodo enako strogi tudi po vaseh.

Na isti seji pa so se sežanski svetniki seznanili tudi z osnutkom strategika dela Odloka o občinskem prostorskem načrtu (OPN). V zvezi s tem so v Civilni inicijativi Kras (CIK) v javnem pismu opozorili, da osnutek ni v skladu z opozorilni ministrstva za okolje in prostor (MOP), saj vztraja pri pozidavi kmetijskih zemljišč, ki jim nikoli ni bila spremenjena namembnost v zazidljiva (na to je ministrstvo občino opozorilo že januarja 2008). To pomeni, da se bodo v okolici Tomaja, Lokve, Vrhovlj, deloma Križa povečale zazidljive površine in narasel pritisk investitorjev. »Samo v Tomažu bi se tako spremeniла namembnost 2,5 hektara kmetijskim zemljiščem.«

»V osnutku OPN niso na ustrezno način spoštovana temeljna načela Zakkona o prostorskem načrtovanju, zlasti ne načelo trajnostnega razvoja, načelo javnosti, načelo usmerjanja prostorskoga razvoja naselij, načelo ohranjanja prepoznavnih značilnosti prostora, načelo vključevanja varstva kulturne dediščine in načelo strokovnosti,« še piše CIK v pismu. »Vztrajanje pri ohranjanju predmencioniranih območij, namenjenih poselitvi, je v nasprotju s priporočili Strategije prostorskoga razvoja Slovenije in Skupnega razvojnega programa občin Divača, Hrpelje-Kozina, Komen, Sežana ter kraškega dela občin Miren-Kostanjevica in Koper za obdobje 2001-2010.« Ravnino tako so prevelika območja za pozidavo v nasprotju z voljo ljudi, ki je bila izražena na javnih prostorskih

Irena Cunja

VOZNI RED VLAKOV

VELJAVEN OD 13. JUNIJA 2010 DO 11. DECEMBRA 2010
Železniška postaja v TRSTU

Proga TRST-BENETKE

ODHODI

PRIHODI

URA	VRSTA	SMER	URA	VRSTA	SMER
4.30	(R)	Tržič (4.52), Portogruaro (5.36), Mestre (6.22), Benetke (6.34).	6.15	(BUS)	Cervinjan (5.20), Tržič (5.41). ⁽¹⁾
5.32	(R)	Tržič (5.54), Portogruaro (6.39), Mestre (7.28), Benetke (7.40).	6.43	(R)	Portogruaro (5.30), Tržič (6.16). ⁽¹⁾
6.06	(R)	Tržič (6.28), Cervinjan (6.42), nadaljuje za Palmanovo (6.57), Videm (7.27), Carnie (8.08). ⁽¹⁾	7.28	(ICN)	Iz Neaplja in Rima v Mestre (5.32), Portogruaro (6.16), Tržič (7.04). (Obvezna rezervacija).
6.35	(ES CITY)	Tržič (6.56), Portogruaro (7.35), Mestre (8.15) nadaljuje v Milano (Obvezna rezervacija).	7.34	(R)	Portogruaro (6.26), Tržič (7.11). ⁽¹⁾
6.41	(R)	Tržič (7.03), Portogruaro (7.52) Mestre (8.49), Benetke (9.02).	7.48	(R)	Cervinjan (7.13) Tržič (7.26) iz Carnie (5.41), Videm (6.46) preko Palmanove (7.01). ⁽¹⁾⁽³⁾
7.04	(IC)	Tržič (7.27), Portogruaro (8.11), Mestre (8.55), nad. v Neapelj (Obvezna rezervacija).	8.17	(R)	Portogruaro (6.59), Tržič (7.50). ⁽¹⁾⁽³⁾
7.56	(R)	Tržič (8.18), Cervinjan (8.30), nadaljuje za Palmanovo (8.41), Videm (8.57). ⁽¹⁾⁽³⁾	8.36	(R)	Cervinjan (7.58), Tržič (8.13). Iz Trbiža (6.06) preko Vidma (7.30) in Palmanove (7.47). ⁽¹⁾
8.18	(R)	Tržič (8.40), Portogruaro (9.25), Mestre (10.11), Benetke (10.24).	9.04	(R)	Portogruaro (7.50), Tržič (8.41). ⁽¹⁾⁽³⁾⁽⁸⁾
9.18	(R)	Tržič (9.40), Portogruaro (10.25), Mestre (11.11), Benetke (11.24).	9.28	(ICN)	Iz Lecce v Mestre (7.05), Portogruaro (8.01), Tržič (8.58). (Obvezna rezervacija).
9.38	(ES CITY)	Tržič (9.59), Portogruaro (10.38), Mestre (11.16). Nadaljuje do Milana. (Obvezna rezervacija).	9.42	(R)	Benetke (7.34), Mestre (7.46), Portogruaro (8.32), Tržič (9.19). ⁽¹⁾
11.44	(R)	Tržič (12.06), Portogruaro (12.51), Mestre (13.37), Benetke (13.49).	11.16	(R)	Benetke (9.11), Mestre (9.23), Portogruaro (10.08), Tržič (10.53).
12.20	(R)	Tržič (12.42), Cervinjan (12.56), nadaljuje za Palmanovo (13.07), Videm (13.25), Trbiž (15.00). ⁽¹⁾⁽³⁾⁽⁸⁾	11.53	(R)	Benetke (9.48), Mestre (10.00), Portogruaro (10.45), Tržič (11.30). Iz Milana, Mestre (10.22), Portogruaro (11.01), Tržič (11.45) Obvezna rezervacija).
12.44	(R)	Tržič (13.06), Portogruaro (13.51), Mestre (14.37), Benetke (14.49).	12.08	(ES CITY)	Cervinjan (13.21), Tržič (13.35), iz Vidma (12.48), preko Palmanove (13.05). ⁽¹⁾⁽³⁾⁽⁹⁾
13.44	(R)	Tržič (14.06), Portogruaro (14.51), Mestre (15.37), Benetke (15.49)	13.59	(R)	Cervinjan (14.11), Mestre (12.23), Portogruaro (13.08), Tržič (13.53).
14.11	(R)	Tržič (14.33), Cervinjan (14.48), nadaljuje za Palmanovo (15.00), Videm (15.17). ⁽¹⁾⁽⁴⁾	14.18	(R)	Cervinjan (14.14), Tržič (14.28). Iz Carnie (12.52) preko Vidma (13.35), Palmanova (13.09). ⁽¹⁰⁾
14.44	(R)	Tržič (15.06), Portogruaro (15.51), Mestre (16.37), Benetke (16.49).	15.16	(R)	Benetke (13.11), Mestre (13.23), Portogruaro (14.08), Tržič (14.53). ⁽²⁾
15.44	(R)	Tržič (16.06), Portogruaro (16.51), Mestre (17.37), Benetke (17.49).	15.22	(R)	Benetke (13.11), Mester (13.23), Portogruaro (14.08), Tržič (14.59). ⁽¹¹⁾
16.25	(R)	Tržič (16.48), Cervinjan (17.03), nadaljuje za Palmanovo (17.15), Videm (17.32), Trbiž (18.50). ⁽¹⁾⁽³⁾	15.54	(R)	Cervinjan (15.17), Tržič (15.31), iz Gemone (13.35), Videm (14.33), preko Palmanove (15.02). ⁽¹⁾⁽³⁾⁽⁸⁾
16.44	(R)	Tržič (17.06), Portogruaro (17.51), Mestre (18.37), Benetke (18.49).	16.16	(R)	Benetke (14.11), Mester (14.23), Portogruaro (15.08), Tržič (15.53).
17.02	(ES CITY)	Tržič (17.25), Portogruaro (18.09), Mestre (18.48), nadaljuje za Milan. (Obvezna rezervacija).	17.19	(R)	Benetke (15.11), Mester (15.23), Portogruaro (16.08), Tržič (16.53).
17.34	(R)	Tržič (17.56), Cervinjan (18.09), nadaljuje za Palmanovo (18.21), Videm (18.37) in Trbiž (20.06). ⁽¹⁾⁽³⁾	18.16	(R)	Benetke (16.11), Mester (16.23), Portogruaro (17.08), Tržič (17.53).
17.44	(R)	Tržič (18.06), Portogruaro (18.51), Mestre (19.37), Benetke (19.49).	18.54	(R)	Cervinjan (18.16), Tržič (18.31), iz Carnie (16.53), Videm (17.36), preko Palmanove (18.00). ⁽¹⁾⁽³⁾⁽⁸⁾
18.44	(R)	Tržič (19.06), Portogruaro (19.51), Mestre (20.37), Benetke (20.49). ⁽³⁾ (Ne vozi 31.10, 7.12).	19.16	(R)	Benetke (17.11), Mester (17.23), Portogruaro (18.08), Tržič (18.53).
19.18	(R)	Tržič (19.40), Portogruaro (20.31), Mestre (21.37), Benetke (21.50).	20.16	(R)	Benetke (18.11), Mester (18.23), Portogruaro (19.08), Tržič (19.53).
19.46	(ICN)	Tržič (20.10), Portogruaro (20.01), Mestre (21.49), nadaljuje v Lecce skozi Ferraro in Rimini, ne vozi čez Bologno. (Obvezna rezervacija).	21.20	(ES CITY)	Iz Milana v Mestre (19.45), Portogruaro (20.21), Tržič (20.58). (Obvezna rezervacija).
20.22	(R)	Tržič (20.48), Portogruaro (21.42). ⁽¹⁾⁽³⁾	21.48	(R)	Benetke (19.36), Mestre (19.49), Portogruaro (20.37), Tržič (21.25).
21.54	(ICN)	Tržič (22.18), Portogruaro (23.06), Mestre (23.49), nadaljuje v Napoliju. (Obvezna rezervacija).	22.22	(ES CITY)	Iz Milana v Mestre (20.45), Portogruaro (21.21), Tržič (21.58). (Obvezna rezervacija).
22.44	(BUS)	Tržič (23.16), Portogruaro (0.34). ⁽¹⁾ (Ne vozi 8.10, 9.10).	22.58	(IC)	Iz Rima v Mestre (21.11), Portogruaro (21.50), Tržič (22.34) (Obvezna rezervacija).
23.52	(R)	Tržič (0.08), Portogruaro (0.14). (Voz 8.10, 9.10).	1.20	(R)	Benetke (22.57), Mester (23.12), Portogruaro (0.10), Tržič (0.57). ⁽¹⁴⁾
			1.31	(BUS)	Tržič (0.10). ⁽¹³⁾
			2.25	(R)	Benetke (0.01), Mester (0.32), Portogruaro (1.17), Tržič (2.02). ⁽¹⁴⁾
			2.36	(BUS)	Tržič (0.06). ⁽¹³⁾

Proga TRST-VIDEM

ODHODI

PRIHODI

URA	VRSTA	SMER	URA	VRSTA	SMER
5.02	(R)	Tržič (5.26), Gorica (5.50), Videm (6.23). Nadaljuje za Benetke. ⁽¹⁾	6.44	(BUS)	Videm (4.37), Gorica (5.29), Tržič (6.10). ⁽¹⁾
5.58	(R)	Tržič (6.22), Gorica (6.47), Videm (7.28). Nadaljuje za Benetke. ⁽¹⁾	7.21	(R)	Videm (5.52), Gorica (6.28), Tržič (6.55). ⁽¹⁾
6.04	(R)	Tržič (6.28), Gorica (6.52), Videm (7.28). Nadaljuje za Benetke. ⁽²⁾	7.40	(R)	Videm (6.30), Gorica (6.54), Tržič (7.17). ⁽¹⁾ (Prihaja iz Sacile).
6.06	(R)	Tržič (6.28), Videm (7.27), preko Cervinjana (6.42) in Palmanove (6.57), nadaljuje za Carnio (8.08). ⁽¹⁾	7.48	(R)	Videm (6.46), Tržič (7.26) preko Palmanove (7.01) in Cervinjana (7.13) prihaja iz Carnie (5.41). ⁽¹⁾⁽³⁾
6.20	(R)	Tržič (6.47), Gorica (7.09), Videm (7.49). ⁽¹⁾ Nadaljuje za Sacile.	8.28	(R)	Videm (6.55), Gorica (7.33), Tržič (7.59).
6.56	(R)	Tržič (7.18), Gorica (7.39), Videm (8.04). Nadaljuje za Benetke.	8.36	(R)	Videm (7.30), Tržič (8.13) preko Palmanove (7.47) in Cervinjana (7.58). Iz Trbiža (6.06). ⁽¹⁾
7.35	(R)	Tržič (8.02), Gorica (8.25), Videm (8.57). ⁽¹⁾	8.46	(R)	Videm (7.34), Gorica (8.01), Tržič (8.23). Iz Benetek. ⁽¹⁾⁽³⁾⁽⁸⁾
7.35	(R)	Tržič (7.57), Gorica (			

BITI TUKAJ JE ČUDOVITO

Rainer Maria Rilke
Duineser Elegien VII, 39

Portopiccolo di Sistiana so sanje, ki postanejo resničnost. V neposredni bližini Trsta, med Parkom Miramare in strmo skalnato obalo Devinskega parka. Edinstven kraj, primeren za bivanje in uživanje 365 dni na leto, kraj, ki mu

PORTOPICCOLO
SISTIANA

ob vsem Sredozemskem morju ni enakega. Naselje nastaja neposredno nad morjem, okrog majhnega trga, ter se razteza ob zalivu in vzpenja po strmem pobočju navzgor. Od tukaj je pogled na odprt morje prekrasen, očaral Vas bo.